Tudor

SCENARIU: AL. MITRU
DESENE: PUIU MANU

2

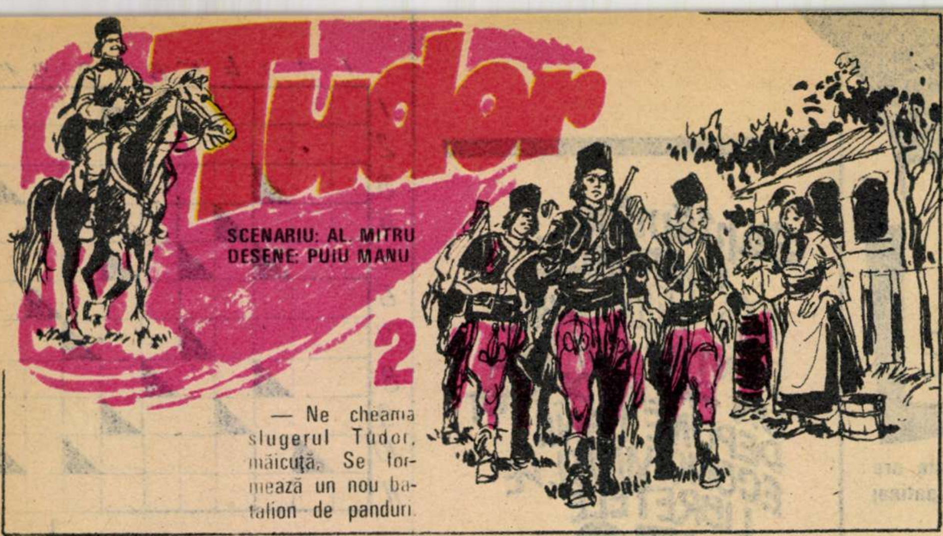
— Ne cheamă slugerul Tudor, măicuţă. Se formează un nou batalion de panduri.

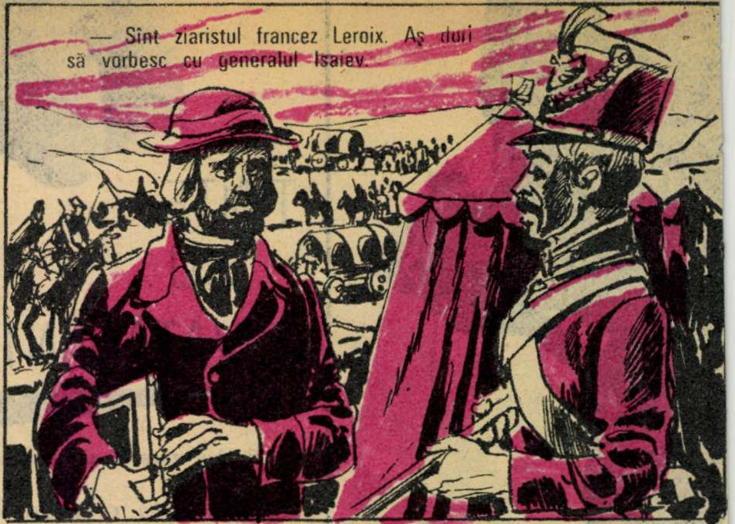
— Sînt ziaristul francez Leroix. Aş dori să vorbesc cu generalul Isaiev.

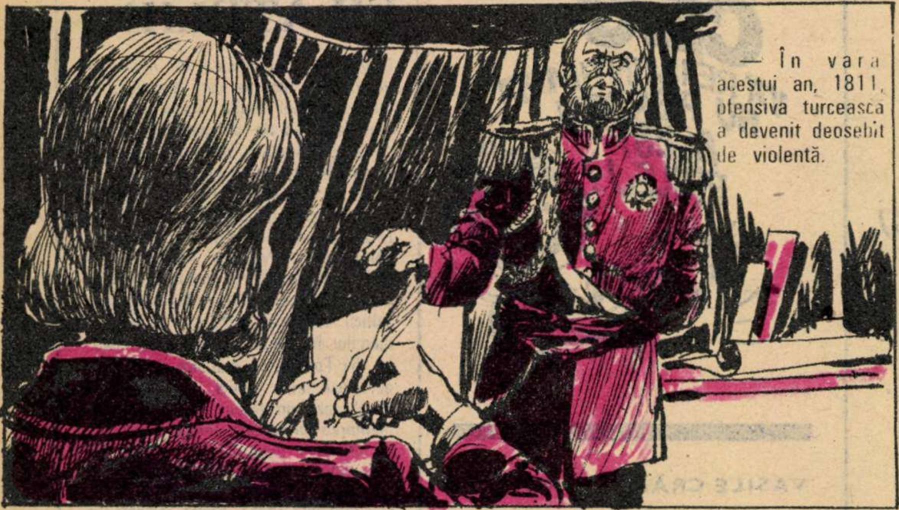
— În vara acestui an, 1811, ofensiva turcească a devenit deosebit de violentă.

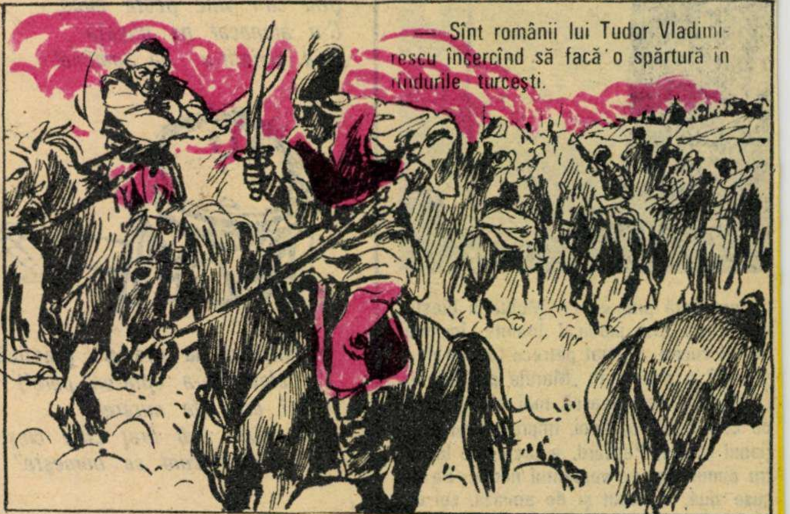
— Sînt românii lui Tudor Vladimirescu încercînd să facă o spărtură în rîndurile turceşti.

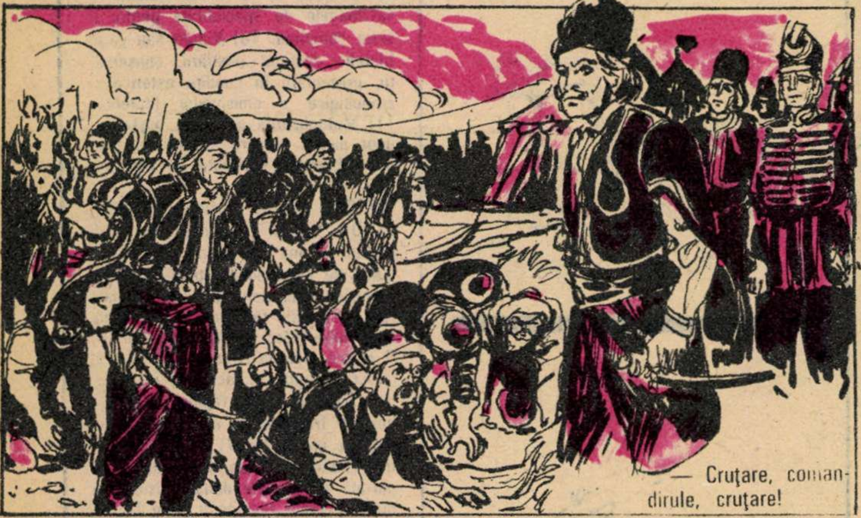
— Cruţare, comandirule, cruţare!

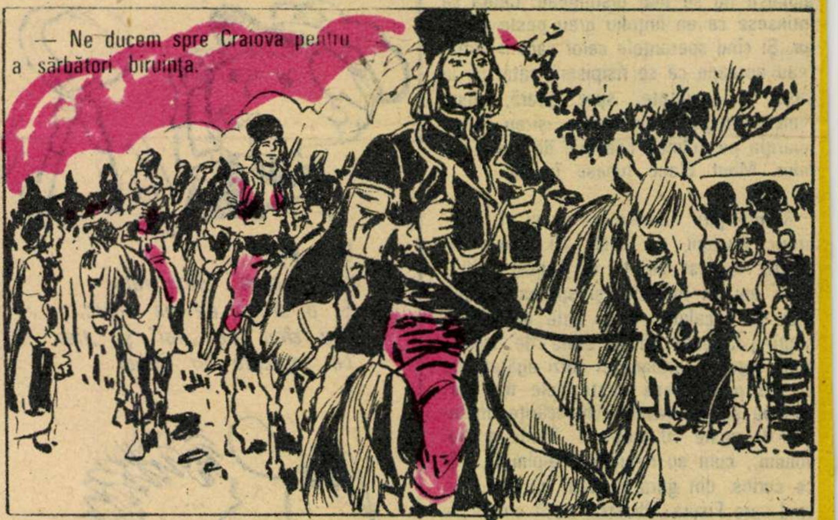
— Ne ducem spre Craiova pentru a sărbători biruinţa.

8

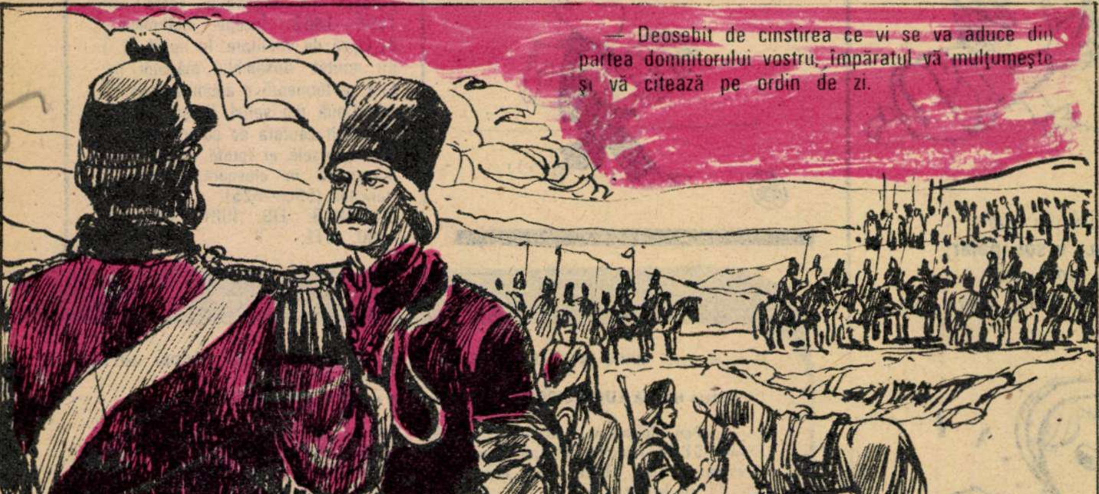
— Deosebit de cinstirea ce vi se va aduce din partea domnitorului vostru, împăratul vă mulţumeşte şi vă citează pe ordin de zi.

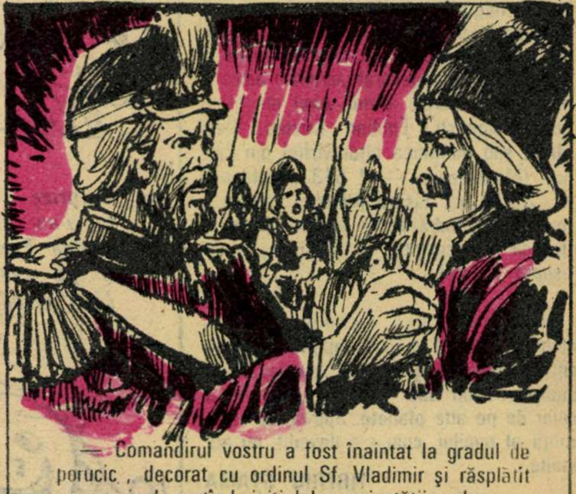
— Comandirul vostru a fost înaintat la gradul de porucic, decorat cu ordinul Sf. Vladimir şi răsplătit cu un inel purtînd iniţialele majestăţii sale.

(va urma)

DIN SUMAR:

- În catalogul toamnei – nota 10 (pag. 2–3)
- Acasă la marii noştri scriitori (pag. 8–9)
- Aventurile unui naturalist în insulele Galapagos (pag. 10–11)

43

JOI, 28 OCTOMBRIE 1982,
ANUL XVI (NR. 786)

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTAMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAŢIONAL AL ORGANIZAŢIEI PIONIERILOR

CADRAN POLITIC

Precedată, sîmbătă 23 octombrie, de vizita de lucru în județul Constanța a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, „Ziua recoltei" și manifestările consacrate acestei mari sărbători a roadelor cîmpului au constituit o expresie a înaltei prețuiri acordată de partidul și statul nostru oamenilor muncii din agricultura Dobrogei, care au încheiat primii, acum două decenii și jumătate, cooperativizarea, moment cu semnificații profunde în opera de transformare socialistă a agriculturii. În Dobrogea, ca în întreaga țară, acest proces istoric a deschis în fața satului românesc o nouă epocă de dezvoltare economico-socială, largi orizonturi pentru țărănimea muncitoare, devenită, în zilele noastre, o clasă nouă — clasa țărănimii cooperatiste — care reprezintă, în ansamblul societății, o forță însemnată pentru progresul și înălțarea țării, în opera de făurire a socialismului în România. Asigurînd condiții pentru organizarea științifică a muncii, pentru extinderea mecanizării lucrărilor, cooperativizarea a dat un impuls nemaiîntîlnit irigării și fertilizării solului, aplicării pe scară largă a metodelor agrotehnice înaintate și, pe această bază, creșterii necontenite a producției vegetale și animale, demonstrînd, prin fapte, justețea politicii agrare a partidului, superioritatea agriculturii socialiste, capacitatea ei de a ridica necontenit valoarea pămîntului, de a contribui — ca ramură fundamentală a economiei naționale — la înflorirea patriei, la creșterea continuă a bunăstării materiale și spirituale a țărănimii, a întregului popor.

Sărbătorirea, la Constanța, a „Zilei recoltei" a prilejuit locuitorilor de pe meleagurile dobrogene să-și reafirme direct și cald sentimentele lor de profundă dragoste și recunoștință față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, bucuria de a fi participat la o nouă întîlnire cu secretarul general al partidului, de a-l fi avut în mijlocul lor la ora de bilanț al unei toamne rodnice. Indicațiile, orientările și sarcinile cuprinse în ampla cuvîntare a secretarului general al partidului la adunarea populară consacrată „Zilei recoltei" și împlinirii unui sfert de veac de la încheierea cooperativizării agriculturii în Dobrogea se constituie într-un mobilizator și însuflețitor program de muncă adresat celor ce lucrează pe ogoarele județelor Constanța și Tulcea, tuturor oamenilor muncii din agricultura noastră socialistă, de a acționa cu dăruire și pasiune, pentru a face pămîntul tot mai roditor, pentru îndeplinirea exemplară a obiectivelor celui de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român.

1

ÎNTÎMPINĂ
NAȚIONALĂ
PRIN FAPT
DE MUNCĂ

În catalogul toamnei

Toamna bogată adună în „catalogul" ei tot aurul faptelor noastre de hărnicie. Nimic din ceea ce a rodit pămîntul — muncit cu atîta pricepere și dăruire de către lucrătorii ogoarelor — nu trebuie irosit! Bogăția cîmpiilor, a grădinilor și a livezilor ia acum drumul hambarelor, al întreprinderilor de prelucrare, al cămărilor noastre.

La bucuria muncii împlinite, a roadelor bogate — o spunem cu mîndrie! — sîntem și noi, pionierii, părtași. După puterile noastre, dar cu toată dragostea și însuflețirea am răspuns „Prezent !"ori de cîte ori a fost nevoie. Iar cele mai frumoase fapte de muncă le dedicăm cu dragoste apropiatei Conferințe Naționale a Partidului Comunist Român.

Subredacțiile pionierești transmit:

ARITMETICA HARNICIEI PIONIEREȘTI

● **Cei peste 49 000** de pionieri și școlari din județul **Argeș** au recoltat pînă în prezent (ora plecării în tipografie) 2 500 tone de porumb, 2 000 tone de fructe, 450 tone de struguri, 2 300 tone de legume, 1 700 tone de cartofi. Printre cei mai harnici sînt copiii din localitățile: Cepari, Suseni, Hîrtiești, Slobozia, Mozăceni, Stîlpeni, Popești etc. Iată, de pildă, numai 1 200 de pionieri din orașul Costești au strîns 52 tone de struguri, 30 tone de porumb, 27 tone de legume, mari cantități de floarea-soarelui (foto 1 și 2; în prima imagine, pioniera Elena Rizea, de la Școala generală nr.1, Costești).

POFTA BUNA!

Pionierii din Vălenii de Munte, județul Prahova, au participat la culesul prunelor și merelor din livezile I.A.S. și C.A.P.-Vălenii de Munte, Măgurele, Posești, și au fost prezenți la lucrări de sortare și conservare a legumelor și fructelor, la Întreprinderea de conserve alimentare din oraș. Ei transmit cititorilor: „Cînd veți consuma compoturile și dulcețurile IPILF Vălenii de Munte, să știți că pionierii din acest oraș vă urează cu plăcere: Poftă bună!"

● **Pionierii claselor V—VIII de la școlile generale Pietrosu, Iorcani, Uda**

2

CONFERINȚA
PARTIDULUI
E NOASTRE
I ÎNVĂȚĂTURĂ

și Tătărăși, **din județul Iași**, au participat, alături de părinți, la strîngerea bogatelor recolte ale cooperativei agricole de producție. Astfel, elevii școlilor generale din Pietrosu și Tătăruși au tăiat, depănușat și încărcat porumbul de pe o suprafață de 18 hectare cultivate în tarlaua Vîlcica. Odată cu depănușatul porumbului, pionierii au avut grijă să strîngă și mătasea porumbului (peste 120 kg) care, se știe, este o bună materie primă pentru industria farmaceutică. Colegii noștri, de la școlile generale din Uda și Tătăruși, au participat la culesul și sortatul a peste 20 tone prune, în cadrul Gostatului Valea Seacă. Pionierii Școlii generale din Pietrosu au ajutat la recoltarea și încărcarea a 18 tone de cartofi din cadrul C.A.P.–Tătăruși.

Au fost zile frumoase, cu soare și cer senin, zile spornice de muncă, pe care nu le vom uita niciodată pentru că, în aceste zile, și noi, pionierii, parcă mai mult decît oricînd, ne-am simțit, în mare măsură, folositori comunei (**Cristian Amariei, clasa a V-a, Școala generală Pietrosu, comuna Tătăruși, județul Iași**).

● Din județul **Bihor** aflăm că pionierii Școlii generale Șimian au înscris în catalogul hărniciei numeroase fapte demne de chenarul de onoare. Ei au depănușat 600 tone de porumb, ajutînd apoi și la încărcatul acestuia. Tot ei au răspuns prezent atît în livezile C.A.P.-ului din comună, unde au recoltat și sortat 100 tone de mere, cît și în grădini, unde au cules 30 tone de roșii și importante cantități de fasole și ardei gras. La Suplacul de Barcău, **același județ**, cei 551 de pionieri care au dat ajutor părinților la strînsul roadelor ne anunță că pînă la 22 octombrie au recoltat 15 tone de prune, 43 tone de mere și au participat la culesul porumbului de pe o suprafață de 70 de hectare.

● 4 000 de pionieri, din 11 școli ale județului **Bacău**, au recoltat într-o singură săptămînă 1 300 tone de fructe, în timp ce alți 4 300 de colegi de-ai lor au cules 900 tone de struguri. În aceeași perioadă de pe ogoarele județului, pionierii băcăoani au mai recoltat 700 tone legume, 6 000 tone porumb și 3 000 tone sfeclă.

● Membrii comandamentului unității de la Școala generală nr. 1 Panciu, **Vrancea**, ne scriu cu bucurie despre succesele înregistrate de cei aproximativ 500 de pionieri din școala lor, la culesul strugurilor. Din viile ce înconjoară orașul lor, aceștia au recoltat, pînă la data cînd ne-au scris, peste 80 tone de struguri. Pe tot parcursul campaniei, printre cei mai harnici pionieri s-au aflat Constantin Ștefan, Dorel Ursu, Violeta Diaconescu, Cristi Godinac și mulți alții. „Să știți că și colegii noștri mai mici sînt harnici", ne anunță membrii comandamentului. Pînă acum ei au strîns circa 1 000 kg de castane și 50 kg măcește.

Asemenea colegilor lor din întreaga țară, pionierii Școlii generale nr. 172 din București înscriu în cataloage note bune și foarte bune. Drumul spre „Chenarul de Onoare" al fiecăruia dintre ei trece pe la masa de lucru, printr-un temeinic studiu individual.

Frumoasă este țara mea

Spune-mi:
Unde-ai mai văzut asemenea munți
Cu vîrful în soare
Și cristaline salbe de izvoare?
Unde-ai mai văzut,
in lung și-n latul lumii,
O altă, ca în basme, grădină de minuni?
Atîtea rîuri limpezi
unde-ntîlnești în cale
Palate de lumină, albe hidrocentrale,
Unde mai sînt munți cu brazi trufași
Cu Soarele și Luna, ca în baladă, nași?

Ai mai văzut vreo Dunăre măiastră,
Vreo Mare Neagră mai albastră?
Unde-ai zărit Carpați
cu mai mîndre creste,
Cu cerbi și cu cascade,
La poale, cu orașe ca-n poveste?
Spune-mi, unde-ai mai văzut
un sat precum al meu,
Și-un plai de doină cum am eu?
Frumoasă este țara mea!

Victoria Berende
Școala generală Maieru,
jud. Bistrița-Năsăud.

Două imagini care vorbesc despre hărnicia pionierilor din Blaj — Alba. Pionierii de la Liceul pedagogic „Gheorghe Șincai" s-au evidențiat la culesul strugurilor, iar colegii lor de la Școala generală nr. 4 la sortarea cartofilor.

ŞCOALA ÎNFLO

Foto: A.NEUHOLD

În centrul comunei Gătaia, foarte aproape de Consiliul popular, se înalţă o clădire impunătoare cu două etaje, înconjurată de un gard frumos de zid şi plasă de sîrmă proaspăt vopsită. Este Şcoala generală (una din cele 22 de unităţi şcolare şi preşcolare ale comunei) în care învaţă peste o mie de copii.

Privind în jur, chiar şi fără să fi pătruns dincolo de pragul ei, îţi dai seama că tare mult trebuie să îndrăgească tinerii fii ai comunei locaşul acesta, de vreme ce, încă de la intrare, se vede că totul este făcut nu numai cu priceperea braţelor, ci şi cu dăruirea gîndului, a inimii. Pe unii dintre ei i-am cunoscut nu de mult în clasă, la „locurile lor de muncă", şi le-am aflat preocupările, modul de a privi principala lor îndatorire — învăţătura, pregătirea pentru muncă şi viaţă.

La Gătaia copiii învaţă fizica, chimia, biologia, limbile străine, istoria şi chiar desenul în laboratoare şi cabinete dintre cele mai moderne. Pretutindeni în şcoli, astăzi, copiii au la dispoziţie mijloace moderne de învăţătură, dar aici, la Gătaia, în opera de modernizare sînt implicaţi chiar tinerii fii ai comunei. De mai mulţi ani, elevii, împreună cu inimoşii lor profesori, au hotărît să lucreze cot la cot în transformarea şcolii. Şi spre lauda lor au reuşit, obţinînd realizări cu care se mîndresc acum nu numai ei, ci şi toţi locuitorii comunei. A fost ca un examen prin care copiii au dovedit că ştiu să privească departe în viitor. Şi atunci cînd şi-au pus la lucru priceperea, spiritul de creativitate, nu s-au gîndit doar la ei, ci şi la aceia care le vor urma.

Cele învăţate la chimie, la matematică şi fizică, la biologie, istorie şi chiar la limba română au fost aplicate de ei în practică de-a lungul a sute şi sute de ceasuri în care au trăit satisfacţii pe care nici nu le-ar fi bănuit. Prin mîinile lor au trecut mii de fire pentru montarea instalaţiilor electrice şi electronice din toate cele şapte cabinete şi laboratoare.

Pionierii şi şcolarii, îndrumaţi de profesori, au montat zeci şi zeci de aparate şi au lucrat la asigurarea instalaţiilor fonice din cabinetul de învăţare a limbilor străine şi în cel de limba română. Şi tot ei au montat zecile de aparate moderne despre care pînă la ora aceea doar auziseră. Fiecare obiect, fiecare aparat din dotarea cabinetelor şi laboratoarelor poartă amprentele mîinilor lor harnice şi pricepute. Şi nu numai atît: instrumentele şi aparatele cu care se lucrează acum la ore — şi sînt foarte multe —, de la aspectometre, diascoape, magnetofoane şi televizoare pînă la zecile de tipuri de truse şi mulaje, sînt rodul preocupării asidue a elevilor şi profesorilor pentru autodotare.

Din dragoste pentru limba noastră strămoşească

...În sală e linişte. Elevii clasei a VII-a A au luat loc în faţa meselor de lucru. Caietele de notiţe şi pixurile sînt pregătite pentru lecţia nouă.

Dar ce se întîmplă?

La apăsarea pe un buton, storurile de la ferestre coboară automat, iar în sală se face întuneric de nu-ţi poţi vedea colegul de bancă. De lîngă aparatul de proiecţie aflat în mijlocul sălii se aude galsul profesorului.

— Eşti gata, Adriane?

— Gata, vine răspunsul dinspre pupitrul de comandă unde Adrian Ciubotaru se pregăteşte să dea drumul la picup. În acelaşi timp şi aparatul de proiecţie începe să funcţioneze: pe ecran apar, în culorile amurgului, mirifice imagini din Deltă. Se succed lin, una după alta, în timp ce un glas domol, ce-i emoţionează pe toţi din sală, le povesteşte întîmplări cu păsări şi oameni. Nu, nu e glasul profesorului! Cel ce descrie atît de frumos tablourile din împărăţia apelor este poate chiar autorul „Tainelor" — Mihail Sadoveanu.

Aţi ghicit, nu? Prietenii noştri dintr-a

La Gătaia-Timiș, REȘTE și PRIN COPIII EI

VII-a se află la o oră de limba română unde li se predă descrierea în proză. Ora se desfășoară, ca de obicei, în cabinetul de specialitate, la amenajarea căruia au lucrat și ei, dar și mulți dintre cei care au crescut și nu au uitat niciodată școala. Chiar dacă acum nu mai sînt elevii ei, tot vin să dea o mînă de ajutor atunci cînd e nevoie.

— Aici lucrăm foarte mult cu înregistrări pe discuri și benzi electromagnetice, cu diapozitive și tot felul de ilustrații realizate de noi, pe care le putem proiecta pe ecran — ne spune Adrian Ciubotaru. Multe bucăți literare le putem asculta chiar în lectura autorilor.

— E imposibil să nu te captiveze o astfel de lecție, mărturisește Ruth, o fetiță blondă, cu părul tuns scurt. Sînt foarte mulți copii în școala noastră care au numai zece la română.

— Ne place mult cabinetul nostru și sîntem preocupați să-l îmbogățim permanent. În ultimii ani fiecare detașament și-a adus contribuția la aceasta. Vedeți teancul acela de albume? — și Adrian arată spre un dulap. Sînt alcătuite de elevii școlii. Copiii au cercetat mult bibliotecile ca să găsească documente rare, fotografii mai puțin cunoscute. Într-unul din albumele dedicate lui Eminescu avem și o fotografie care-l reprezintă pe marele poet la o vîrstă foarte tînără. În puține locuri a fost publicată această fotografie. Dealtfel, la noi, copiii au cercetat mult viața lui Eminescu.

Cum să nu ai zece la română cînd ai astfel de preocupări?

Invitație în lumea moleculelor

Comandanta unității, Zita Mesaroș, e acum în clasa a VIII-a și de anul trecut are o mare pasiune pentru chimie. Cînd în detașament s-a hotărît ca laboratorul să se mai îmbogățească cu un aparat electrolitic, ea s-a oferit prima să participe la realizarea lui. A lucrat împreună cu prietena ei Corina Butan, cu Lidia Gruber, Dănuț Gheța și Simona Popa. Le plăcea, dar pe măsură ce se apropiau de momentul punerii lui în funcțiune, începu să-i stăpînească pe toți emoția, dar și o oarecare teamă: va funcționa sau nu aparatul lor? se întreba fiecare, în secret.

Au lucrat bine, aparatul a funcționat de la prima încercare și de atunci în laboratorul de chimie s-au făcut zeci și zeci de experimente.

— Dar știți care sînt punctele de cea mai mare atracție ale laboratorului nostru? ne întreabă Zita. Și răspunde dintr-o răsuflare: tabloul cu Sistemul periodic al elementelor și Tabla magnetică.

Prietena ei, Corina, se îndreaptă de grabă spre peretele ocupat aproape în întregime de căsuțele în care își au locul simbolurile tuturor elementelor chimice cunoscute și apasă pe niște butoane. Elementele care compun grupa „lantanidelor" sînt puse în evidență de lumina unor becuri ce se aprind automat.

Tuturor lucrul în laborator li se pare acum ceva obișnuit. Nici unul dintre elevii de acum n-a uitat însă de zilele acelea cînd s-a lucrat la modernizarea lui. Școala tocmai se pregătea să sărbătorească 200 de ani de atestare. Copiii țineau foarte mult ca la aniversare să fie gata și tabloul cu Sistemul periodic... Sosise preziua aniversării și mai erau încă multe de făcut. De conectat fire, de montat becuri...

— Au stat băieții de la cercul de electronică împreună cu profesorul lor pînă seara tîrziu. A doua zi, totul era gata și nimeni nu se simțea obosit. A fost o surpriză plăcută pentru toată lumea cînd s-au aprins și becușoarele de pe tablou.

Așa s-a întîmplat cu laboratorul de biologie unde cei ce au intrat în el după modernizare au crezut, poate, că se află în secția unui muzeu de istorie naturală. Aici copiii de acum ai Gătaiei fac primii pași spre cercetare. Sub lentilele microscoapelor, ei pătrund în tainica lume a celulelor și a acelor viețuitoare pe care omul niciodată nu le-ar putea privi cu ochiul liber. Multe din materialele aflate în colecțiile laboratorului au fost culese de copii din natură și conservate apoi tot de ei.

Aici se fac lucrări tehnice!

Cînd cineva din comună a adresat Școlii generale din Gătaia o notă de comandă, prin care cerea să i se execute o poartă metalică pentru garaj, era convins că aceasta va fi așa cum și-a dorit-o.

În atelierul aflat în curtea internatului, băieții pot executa orice lucrare de acest fel. Dispun de trei strunguri, de raboteză, freză, aparat de sudură și de toate uneltele ce se cer în lăcătușărie. Aici se execută lucrări tehnice pentru nevoile școlii, pentru oamenii comunei, dar și subansambluri pentru unele secții ale Întreprinderilor „Aem" și „Electrotimiș". Și pe cît de bine se pricep în ale tehnicii, tot așa știu să lucreze pe cîmp, în agricultură.

Acum, după ce cele șase hectare ale lotului școlar au fost pregătite pentru iarnă, pionierii au participat la recoltatul strugurilor și al cartofilor, la depănușatul porumbului la C.A.P. și la fermele I.A.S.

Mihaela Stamorean, Ion Miloș, Cristian Piscu și Robert Görödi sînt bucuroși că acolo unde a fost nevoie de ajutorul lor, pionierii s-au descurcat foarte bine. Fapt pe care, dealtfel, îl aflăm și din relatările tovarășului director al școlii, Simion Mornăilă. Realizările obținute în acest an de pe lotul școlar ilustrează cît se poate de bine hărnicia copiilor. Iată doar cîteva cifre: 8 500 kg cartofi, 6 000 kg orz, 8 500 kg porumb, 160 kg fasole, 1 350 kg roșii, importante cantități de legume și zarzavaturi. Cămările internatului sînt acum pline, iar cei 27 de porci, crescuți în gospodăria anexă a școlii, și păsările vor alimenta pe parcursul iernii cantina internatului. Mai adăugăm că laptele servit dimineața, ca și mierea de albine provin tot din gospodăria proprie.

Cîteva proiecte de viitor

Membrii cercului micilor tractoriști, care-și desfășoară activitatea la S.M.A., sînt nerăbdători să-și lărgească aria cunoștințelor. Vor avea prilejul în curînd să cunoască fiecare piesă componentă a tractorului, pentru că prietenii lor, tractoriștii din comună, le-au și oferit două motoare uzate. Acestea vor fi aduse la școală, în noul laborator destinat special învățării tainelor tractorului.

Tot pe lista proiectelor se află și construcția cuștilor pentru 200 de iepuri de casă. Și, pentru că bicicleta este pentru foarte mulți un mijloc de deplasare foarte la îndemînă, membrii cercului de radio au hotărît ca în acest an să lanseze în producție adaptoare de semnalizare pentru noapte.

Sînt doar cîteva dintre proiectele imediate, pe care pionierii din Gătaia sîntem siguri că le vor realiza. Fiindcă pentru oricare copil care pășește dimineața pragul școlii, aceasta înseamnă nu numai clasa, banca, laboratorul, cabinetul în care își îmbogățește cunoștințele, ci și un univers în care trăiesc o viață bogată în împliniri. O școală a muncii în care, sub îndrumarea plină de dăruire a profesorilor, se plămădesc caractere, cresc viitori meșteri de nădejde ai plaiurilor natale, ai patriei.

ECATERINA ROȘCA

RITMURI PIONIEREŞTI ÎN FESTIVALUL NAŢIONAL „CÎNTAREA ROMÂNIEI"

> **„Festivalul naţional „Cîntarea României" constituie cel mai larg cadru de intensificare a activităţii cultural-educative, a participării maselor largi populare la dezvoltarea valorilor spirituale noi ale patriei — o formă nouă de afirmare a talentului, sensibilităţii şi geniului creator al poporului nostru."**
>
> **NICOLAE CEAUŞESCU**

MILIOANE DE COPII, LA IZVOARELE FRUMUSEŢII

Pe cît de aproape este jocul de artă şi munca de creaţie, pe atît de firească, rodnic de firească, este participarea copiilor la marea manifestare a muncii, a artei şi creaţiei care, sub generoasa titulatură **„FESTIVALUL NAŢIONAL AL EDUCAŢIEI ŞI CULTURII SOCIALISTE CÎNTAREA ROMÂNIEI"**, *marchează tot mai profund viaţa noastră spirituală.*

Aproape 3 milioane de copii – pionieri şi şcolari, şoimi ai patriei – aduc în festival – etapa de masă – ritmurile lor cutezătoare, farmecul unei sensibilităţi proaspete. Pionierii şi şcolarii, destoinicii autori ai atîtor fapte de hărnicie, moştenitorii atîtor tradiţii de luptă şi aspiraţii, ai atîtor valori morale cîte a putut aduna în sine un popor într-o istorie glorioasă, cîntă, dansează, pictează, recită, scriu, gîndesc, inventează, visează; toate aceste manifestări fiind, la rîndul lor, tot atîtea omagii aduse muncii, învăţăturii, istoriei poporului din care facem parte, tradiţiilor sale, valorilor sale morale.

NIMENI NU E LIPSIT DE TALENT!

E mai greu să cînţi dacă n-ai voce; e mai greu să desenezi dacă mîna nu te ascultă; e mai greu să dansezi dacă nu ai simţul ritmului – dar cine ştie cîte alte numeroase posibilităţi de afirmare oferă marele festival?

Între cele peste 30 de genuri de interpretare şi creaţie artistică, s-au afirmat tot mai mult în ultima vreme preocupări exprimate în denumiri ca: Formaţii instrumentale de muzică cultă, Formaţii de operetă, Colective de obiceiuri populare, Muzee şi cercuri folclorice, Cercuri de arheologice, Cercuri de filatelie, Cercuri foto, Cinecluburi – şi altele. Participanţii angajaţi în aceste activităţi numără împreună 600 000!

600 000 de copii care nu cred despre ei că sînt lipsiţi de talent – şi bine fac!

Tribuna experienţei pionereşti: STAGIUNEA PERMANENTĂ!

Bucuria artei, a creaţiei nu este deplină dacă ea nu este împărtăşită altuia!

În ultimii ani, multe formaţii artistice pionereşti au organizat pe scenele din şcolile lor, în alte săli din localitate – cu deosebire în vacanţe – stagiuni permanente: pentru colegii lor, pentru părinţii lor, pentru muncitorii dintr-o întreprindere apropiată şi prietenă, pentru toţi cei împreună cu care iau parte la viaţa unei localităţi, a unui cartier.

Stagiunea permanentă *e un excelent mijloc de-a vă dovedi vouă înşivă importanţa a ceea ce faceţi, de a vă determina pe voi înşivă să ridicaţi continuu calitatea a ceea ce faceţi.*

Urmaţi exemplul colegilor voştri!

Învăţătura este permanentă, hărnicia, veghea faţă de ceea ce e frumos şi bun în noi, de asemenea: cinstiţi-le pe toate printr-o la fel de statornică activitate artistică, prin spectacole permanente, prin brigăzi neobosite, prin expoziţii ritmice.

Colaboraţi cu prietenii voştri, utecişiii!

Acolo unde este cazul, colaboraţi cu formaţiile profesionale pe profil: teatru, filarmonici etc.

CÎNTĂM PATRIA, PARTIDUL; CÎNTĂM MUNCA ŞI PACEA!

Cîntăm jocul, culorile, hărnicia minţii şi a braţelor. Cîntăm ceea ce cinstim, ceea ce alcătuieşte fiinţa noastră cea mai adîncă: patria cu istoria ei, prezentul şi viitorul, luminate de partid, pacea care ne ajută să creştem.

● *Concursul* **„Istoria şi cultura poporului român — flacără vie a conştiinţei patriotice, revoluţionare, a tinerei generaţii"**, *instituit în cadrul noii etape a marelui festival, adînceşte sensurile atîtor manifestări pe aceeaşi temă desfăşurate în anul acesta, în anii trecuţi.*

● **„Sub flamura partidului, creştem odată cu ţara"** – *este titlul unui binecunoscut concurs de artă fotografică.*

● **„Românie, plai de aur"** – *este genericul sub care îşi dovedesc măiestria iubitorii desenului, ai picturii, ai sculpturii.*

● **„Copiii lumii doresc pacea"** – *constituie titlul–apel al unei tradiţionale manifestări sărbătoreşti care reuneşte pe litoralul nostru* **copii români şi oaspeţi de peste hotare.**

Învăţăm **cîntece patriotice, revoluţionare;** *desfăşurăm concursuri, organizăm spectacole-evocare; învăţăm aşa cum ne-a îndemnat secretarul general al partidului, aşa cum ne îndeamnă sentimentele noastre cele mai adînci – să iubim cele trei culori din curcubeul devenirii noastre: patria, partidul, pacea!*

SĂ-I APLAUDĂM ÎMPREUNĂ!

Pe ei şi pe toţi ceilalţi laureaţi.

Iar pentru că o enumerare, fie ea şi completă, nu spune totul, ne-am gîndit să citim într-un fel nou un posibil Chenar de onoare al laureaţilor; şi anume, dincolo de numele concrete, de locul cărora ele aparţin, vom citi mai ales **faptele**, *vom încerca să ne gîndim prin intermediul lor la cei ce le-au dat viaţă.*

Iată cîteva:

● **Într-un sat,** *Guranda, comuna Durueşti, Botoşani, există un cenaclu de creaţie literară laureat, intitulat „Selenarii"! Copiii din ţinutul copilăriei lui Eminescu fac poezie: nimic mai firesc.*

● **La liceul „Spiru Haret"** *din Tulcea, liceu care poartă numele unui mare matematician român, copiii scriu proză frumoasă. Cine mai spune că cifrele nu convieţuiesc bine cu fantezia?*

● **„Răsărit pe Iza"** – *se cheamă fotografia cu care un pionier din Oradea a luat premiul întîi. Şi pentru ca ea să fie frumoasă, a fost nevoie ca autorul să iubească deopotrivă şi Soarele, şi Iza.*

● **„Plugar"** – *se intitulează lucrarea de artă populară ai cărei autori sînt pionieri de la Casa pionierilor şi şoimilor patriei Sectorul 2, Bucureşti. Cei care văd zilnic, poate, Cişmigiul şi Intercontinentalul, n-au uitat că rădăcinile noastre sînt acolo, sub brazde.*

● **Sună frumos** *să cîştigi un recital de poezie şi să fii din Medieşu Aurit, judeţul Satu Mare, nu-i aşa?*

● **Copiii din Şuncuiaşi**, *judeţul Bihor, sînt atît de ingenioşi în jocurile lor încît au cîştigat un premiu la... jocuri muzicale!*

● **Muzică şi coregrafie** *de înaltă ţinută la o tînără şi modestă Casă a pionierilor şi şoimilor patriei: Răducăneni, Iaşi. Şi încă de premiul I!*

● **Folk laureat**, *la Bucureşti, Craiova, dar şi la Tălmăciu, judeţul Sibiu. Atenţi la tradiţii, dar şi receptivi la nou*

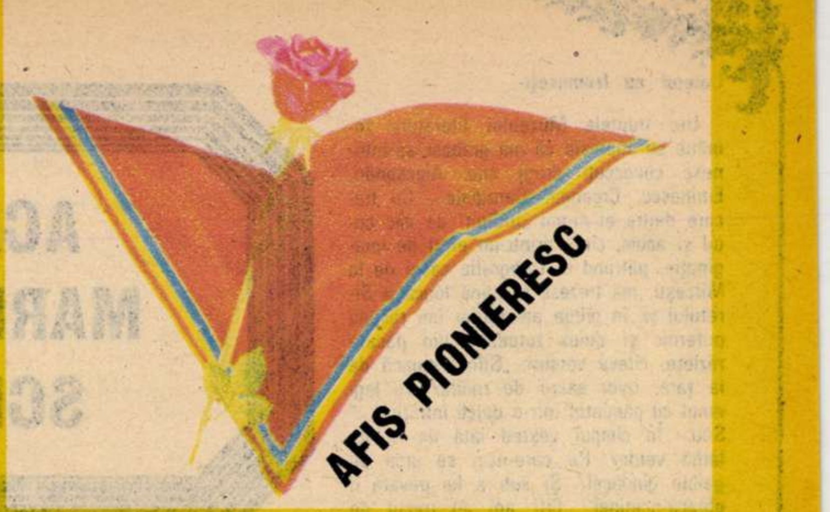

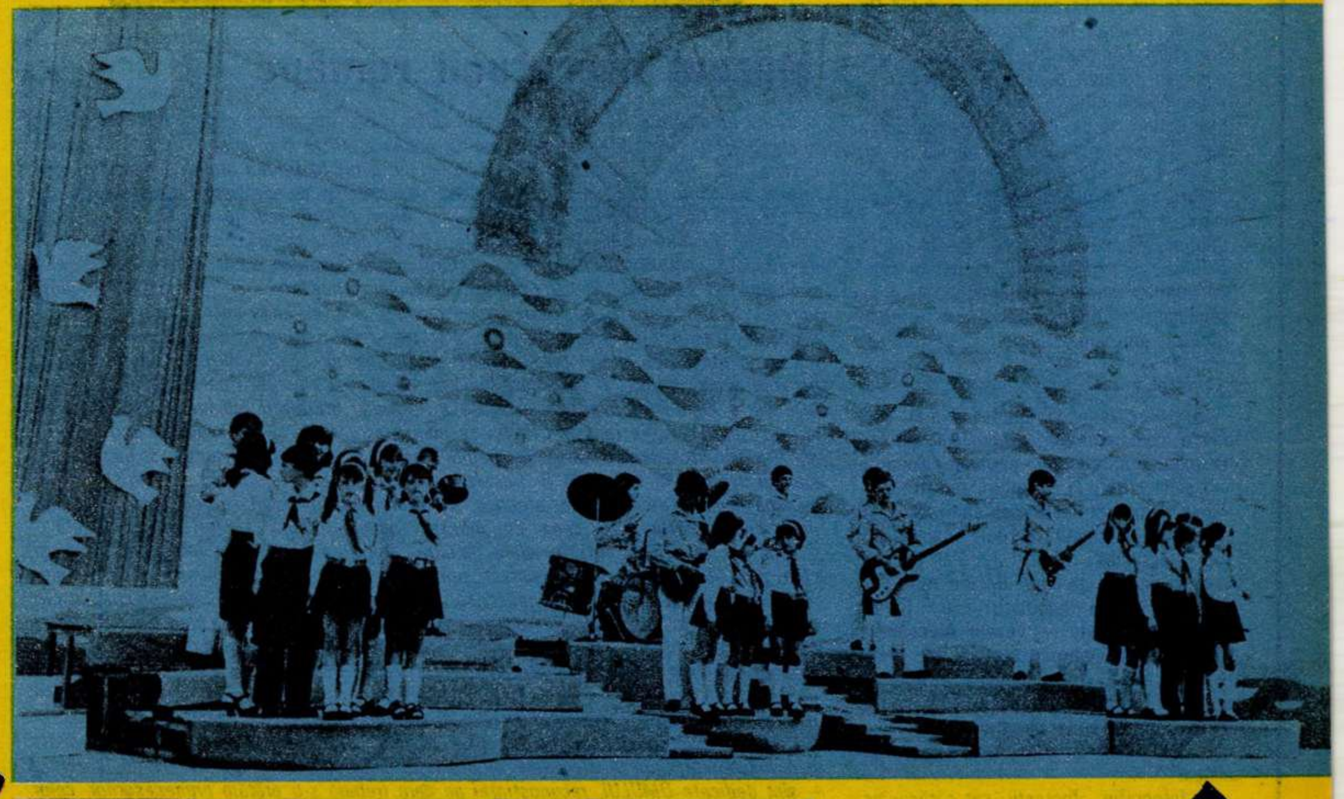

▲ *Imagine din* **Festivalul cîntecului patriotic şi dansului pionieresc „Omagiu patriei şi partidului"**, *desfăşurat în vara aceasta, pe litoral.*

◀ Tineri arheologi la lucru. O oră de reconstituire a unor vestigii descoperite pe meleagurile natale (Şc. gen. nr. 2 Măgura — Bacău).

Pagini realizate de
ILIE TRAIAN

*** PIONIERI ŞI ŞCOLARI!**

Să facem din participarea noastră la manifestările desfăşurate în cadrul marelui Festival naţional „Cîntarea României" o expresie a copilăriei fericite, a dragostei faţă de cîntec, joc şi creaţie; a recunoştinţei şi dragostei faţă de patrie şi partid.

SUCCES TUTUROR!

ACASĂ LA MARII NOȘTRI SCRIITORI

Muzeul literaturii române

Citind un poem de Eminescu, nimeni nu-și poate da seama cum a fost scris, cînd și cu ce efort: „Un sultan dintre aceia ce domnesc peste vr'o limbă,/ Ce cu-a turmelor pășune, a ei patrie ș'o schimbă"... Dar aici, în sălile Muzeului literaturii române, vizitatorul are dintr-o dată posibilitatea de a descoperi și ce s-a petrecut în „laboratorul de creație" fie eminescian, fie al atîtor și atîtor scriitori români afirmați de-a lungul veacurilor, privind manuscrisele autorilor, ca și, pentru completarea atmosferei reale, de altădată, uneltele de lucru ale acestora, cadrul ambiant, volumele tipărite de ei.

Străbătînd sălile M.L.R., îți satisfaci nu numai curiozitatea, ci îți completezi cunoștințele, compari ceea ce știi pînă la un moment dat, cu ceea ce se cuvine să știi cu adevărat. Desigur, la prima impresie s-ar părea că alăturarea celor două noțiuni – **muzeu** *și* **literatură** *– nu-i tocmai potrivită, fiindcă, de obicei, muzeul expune obiecte, pe cînd acest muzeu, al literaturii române, expune și cuvinte. Poate cuvîntul să figureze într-o expoziție? Expoziția de bază a Muzeului literaturii române o demonstrează cu prisosință. Dar, în fapt, M.L.R. nu se mulțumește să înfățișeze cuvîntul scris sau tipărit, adică manuscrise, facsimile, pagini tipărite și adnotate de autori, străduindu-se, mai cu seamă, să trezească în fiecare privitor o stare de spirit, un simțămînt capabil să aibă ecou în memoria vie, afectivă, a vizitatorului, în raport cu ceea ce-i place mai mult din literatură, cu ceea ce iubește, admiră, caută și nu uită niciodată.*

Iată, de la origini pînă în zilele noastre, literatura română te întîmpină în fel și chip, prin literă, însă și prin obiect, prin atmosferă, prin tot ce poate scăpa, altminteri, unui manual de școală. Manuscrisul pe hîrtie apare ca „piesă" de colecție, în Europa, încă acum șase sute de ani, atît pentru a fi păstrat cum trebuie, ferit de deteriorare, de distrugere, cît și pentru a fi apoi expus, admirat, cercetat. Firește, pe măsură ce oamenii capătă posibilitatea de a ști carte, de a frecventa cultura, ideea de a aduce manuscrisul sub ochii acestora dobîndește ecoul firesc. Este emoționant, desigur, să fii martorul, confidentul strădaniei creatorului, încercînd, pentru o clipă, senzația că poți călători cu „mașina timpului" înapoi... Spre deosebire de alte lăcașuri din istoria umanității, închinate zeilor de tot felul, muzeele – inclusiv muzeul de literatură – sînt dedicate OMULUI, recunoștinței pe care trebuie s-o arătăm predecesorilor, celor care ne-au lăsat o moștenire valoroasă. Așa cum arăta, cîndva, un matematician cu suflet de poet: „Munca noastră, contribuția pe care o aducem renumelui poporului nostru, de la un șurub bine strunjit la o mare teoremă, e moștenirea din care vor trăi urmașii noștri. Fiecare din noi trăim pe credit și n-avem dreptul să compromitem creditul generațiilor viitoare". Călătorim, călătorim prin timp și spațiu, din copil în copil, îndeplinindu-ne datoriile de suflet, de conștiință. Cu acest sentiment major parcurgi, neîndoielnic, sălile Muzeului literaturii române.

Constandina BREZU

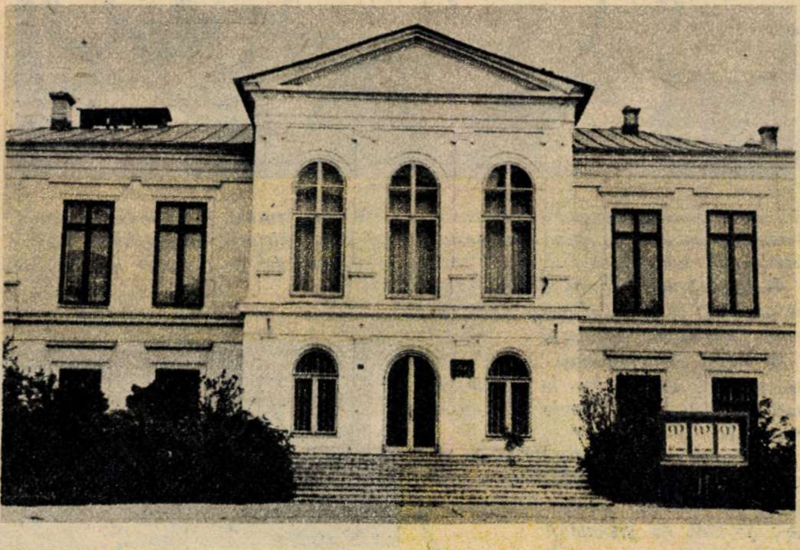

Caietul cu frumuseți

Urc treptele Muzeului literaturii române cu impresia că mă grăbesc să întîlnesc cunoscuți dragi mie: Alecsandri, Eminescu, Creangă, Caragiale... Cu fiecare dintre ei m-am „întîlnit" de mic copil și acum, cînd, printr-un efort de imaginație, pătrund în fotografia casei de la Mircești, mă trezesc în plină luncă a Siretului și, în pîlnia amintirilor îmi răsună puternic și duios totodată, din păcate răzlețe, cîteva versuri: „Sfîntă muncă de la țară, izvor sacru de rodire/ Tu legi omul cu pămîntul într-o dulce înfrățire!..." Sau: „În cîmpul veșted iată un fir de iarbă verde/ Pe care-ncet se urcă un galbîn gîndăcel/ Și sub a lui povară îl pleacă-ncetinel". Cîți ani au trecut de cînd le-am recitit pentru prima dată? Dar cîți...de cînd au fost scrise? În primăvara lui 1868, Alecsandri îi scria unui prieten: „am început o serie de **pasteluri** ce vor cuprinde diferite tablouri de frumusețile naturii și de munca cîmpului". Așadar, frumusețe și muncă, muncă și frumusețe! Același lucru se poate spune și despre caietul pe care-l am în față, transcris de mîna poetului, așa cum avea el deprinderea de a-și recopia ciclurile în albume, pe care apoi le dăruia, în semn de suprem omagiu, prietenilor. Pe lîngă frumusețe și muncă se cere a fi adăugată și prietenia!

Izvorul curat

Dar Alecsandri și Eminescu n-au fost numai contemporani — desigur, plasați la extremitățile unei perioade anumite —, ci și ctitori ai literaturii noastre moderne. Eminescu este cel dintîi care, în „Epigonii", a cinstit meritele înaintașului său Alecsandri: „Și-acel rege-al poeziei, vecinic tînăr și ferice,/ Ce din frunze îți doinește, ce cu fluierul îți zice,/ Ce cu basmul povestește — veselul **Alecsandri**, / Ce-nșirînd mărgăritare pe a stelei blondă rază,/ Acum secolii străbate o misiune luminoasă,/ Acum rîde printre lacrimi cînd o cînta pe Oridri..." Acum secolii străbate: Și Alecsandri, și Eminescu.

O fotografie: „Ipoteștii, sat sărăcăcios, este așezat într-o vale închisă de dealuri, odată împădurite, pe după care stau ascunse alte sate mai mari... risipite într-o priveliște dezolantă de clisă și cocioabe... Locuința părintească nu era palat boieresc, ci o casă modestă de țară, dar încăpătoare și gospodărească, nu lipsită de anume eleganță rustică. Era o construcție geometrică, puțin ridicată asupra solului, cu cîte două ferestre mari în laturi. Un pridvor înalt în față, pe care suiai pe vreo șapte trepte de lemn, un acoperămînt al tindei... De o parte și de alta a largului pridvor, doi tei străjuiau rămuroși". Tînărul acesta de 16 ani, dintr-o altă fotografie, a coborît și a urcat cele „vreo șapte trepte", a visat pe pridvorul înalt sau la vreuna din ferestrele mari din laturi...

Și pozele părinților: Gheorghe și Raluca. Mama „poartă în portret părul împărțit cu romantică eleganță în două zone netede printr-o cărare la mijloc și un veșmînt somptuos de atlas sau velur, lăsînd umerii goi străjuiți de dantele..."

În sala Eminescu sînt expuse poezii de inspirație populară, căci frumusețea limbii pe care o mînuiește Eminescu, ca și predecesorul său Alecsandri, își are izvorul în cunoașterea limbii autentice, populare, pe care amîndoi au frecventat-o intens prin folclor. Alecsandri înțelege că, prin folclor, va avea nu numai un izvor de inspirație, cît o sursă de purificare a limbii literare, de propășire a strălucitelor ei nestemate dintotdeauna. La fel, Eminescu care și spune: „Farmecul poeziei populare îl găsesc în faptul că ea este expresia cea mai scurtă a simțămîntului și a gîndirei. Lăsînd la o parte tot ce e nenatural, ea nu este decît limba simțămîntului și pentru ca această limbă să fie totdeauna curată, adeseori se renunță și la rimă și, căutîndu-se cuvîntul cel mai apropiat, nu se impune nici o silă la construirea versului. Și să sperăm că tot se vor mai găsi suflete care să nu fie jignite de rima neîndemînatică sau de simplitatea unui cuvînt vechi, ci vor preferi de a se adăpa mai bine la izvorul curat ca lamura și mai prețios ca aurul al poeziei noastre populare, decît să bea din izvorul de apă de zahăr cu portocale". Și tot el: „În limba sa numai i se lipesc poporului de suflet preceptele bătrînești, istoria părinților noștri, bucuriile și durerile semenilor săi"...

Dar cîte altele nu sînt de văzut în sala închinată, în întregime, Luceafărului poeziei românești!...

Învățătorul copiilor

Cum să nu tresari cînd dai — uite — peste manuscrisul „Amintirilor din copilărie"? Un scris limpede, mare, egal, de învățător deprins să-i deprindă pe alții cu scrisul, cu cititul, cu hazul, cu bucuriile retrăite ale copilăriei. Citești pentru a suta oară și totuși ți se pare că-i pentru prima dată cînd afli de isprăvile lui: „Stau cîteodată și-mi aduc aminte ce vremi și ce oameni mai erau în părțile noastre, pe cînd începusem și eu, drăgăliță—Doamne, a mă ridica băiețaș la casa părinților mei, în satul Humulești, din tîrg drept peste apa Neamțului; sat mare și vesel, împărțit în trei părți, care se țin tot de una... Și unde nu s-au adunat o mulțime de băieți și fete la școală, între care eram și eu, un băiet prizărit, rușinos și fricos și de umbra mea". Din păcate, nu există nici o fotografie a acestui „băiet prizărit, rușinos și fricos" pînă și de umbra sa, fiindcă, mai mult ca sigur, Creangă—copil nici nu s-a fotografiat. În schimb, din fotografia de maturitate te iscodește un bărbat rotofei și cu expresie senină, de om care a crescut prea repede mare, dovadă și „Amintirile" sale atît de însuflețite și pline de nevinovăție, ca și copilăria însăși; în schimb, casa din Humulești este prezentă nu numai într-o imagine, ci reconstituită într-o machetă.

Amintirea lui Creangă nu-i legată doar de copilărie, ci și de epoca în care-i autor de manuale școlare, prima ediție din „Învățătorulu copiloru", tipărită în anul 1890, și-n care îi regăsim snoavele: „Știi tu, cămeșă dragă, ce erai odată?" Cămașa răspunde: „Ce să fiu? Eram ceea ce mă vezi: cămeșă albă, cu care se îmbracă oamenii". Ei bine, nu-i chiar așa: „Ai fost o sămînță; apoi o buruiană clătinată de vînt, ca toate buruienile..." Prin vinele marelui prozator a curs, năvalnic, sîngele vîrtos al omului dornic să învețe și să-i învețe pe alții, un scriitor la „care cuvîntul e bătrîn și experiența s-a condensat în formule nemişcătoare".

„Moş Virgulă"

Uitîndu-te la copilul de opt ani — brunet, ochi mari, gură neîncrezătoare, tuns scurt — nu-ţi vine a crede că-l priveşti pe Ion Luca Caragiale. Fotografia aceasta e din 1859, aşadar are o... vîrstă de 133 de ani. Bineînţeles, şi în cazul lui stă la vedere imaginea satului natal, Haimanale. De-aici a pornit în viaţă, aici şi-a strîns rezervele de înţelepciune şi sarcasm pe care le regăsim în facsimile, ca de pildă în pagina din „D-ale carnavalului", cu replicile de neuitat caligrafiate de mîna maestrului. Cum să nu auzi răsunîndu-ţi în ureche replica personajului Ipistatul: „Vorrba!" — cel care le vinde negustorilor din cartier bilete din faimoasa loterie avînd drept premiu un „porttabac cu muzică", premiu cîştigat, pînă la urmă, de cine altul decît tot de Ipistat? Priveşti în vitrină şi zîmbeşti fără voie, căci nimeni altul ca „nenea Iancu" n-a izbutit să se imprime în conştiinţa spectatorilor, a cititorilor cu replicile eroilor săi ajunşi a fi, pe bună dreptate, caragialeşti. Un nume propriu devenit adjectiv! Cum ar spune dramaturgul: „Rezon!"

Dar pînă să ajungă a aşterne pe hîrtie toate cîte le-a aşternut, lăsîndu-ni-le nouă şi celor care vin după noi moştenire, iată-l pe Caragiale dus de taică-său la Institutul Eliade din Ploieşti, ca extern, în 1865, motiv pentru care părintele semnează pe programa tipărită a şcolii, angajîndu-se să fie respectat tot ceea ce se prevede într-însa. Şi apoi Caragiale figurează în Lista cu elevii Şcoalei de declamaţiune şi muzică din Bucureşti (1868—1870), unde a învăţat şi carte propriu-zisă, şi arta înfăţişării pe scenă. Oricum, şcolarul de odinioară avea să scrie, referindu-se la „cărămida" operei sale, **cuvîntul**: „De cincizeci de ani scriem cu litere latine... limba noastră, de cincizeci de ani ne tot batem capul şi nu reuşim s-o scriem cu literele străbune cum se cade... De ce oare?... Numai şi numai fiindcă ne-a intrat în cap că o ştim scrie fără a-nvăţa s-o scriem. Dormi în pace, alături de nuieluşa ta, binefăcătorul meu dascăl!" Sau „Sărmana limbă românescă! Nu mai este cum ar fi trebuit să fie, o plantă cultivată!; a ajuns o buruiană sălbatică!... Multe vînturi au bătut-o! odată o bătea vîntul franţuzesc; acu o bate vîntul nemţesc. Noroc că mai are rădăcini adînci; altminteri, i s-ar stîrpi soiul! şi ar fi păcat de ea, fiindcă (nu ca s-o laud eu!) îngrijită, ce flori frumoase şi ce rod sănătos ar da această voinică buruiană de veacuri despreţuită, cu care veacuri s-au hrănit şi ţinut sufletul unui întreg neam de oameni!"

Mergînd prin sălile Muzeului literaturii române iau notiţe şi tresalt cu sfială cînd mă văd supravegheat, din fotografie, de chipul adultului, de „nenea Iancu" supranumit, pentru meticulozitatea sa lingvistică, „Moş Virgulă". Îmi plec fruntea cu respect şi cobor cele cîteva trepte pînă-n stradă, cu regretul că, străbătînd cele douăsprezece săli, spaţiul nu ne îngăduie măcar să amintim numele altor mari scriitori dintre atîţia şi atîţia — un Vlahuţă, un Coşbuc, un Delavrancea, un Sadoveanu, un Arghezi, un Blaga, care vieţuiesc, prin biografie, prin operă, în edificiul din strada Fundaţiei nr. 4.

MIHAI STOIAN

OASPEŢI LA
CLUB 14
Cutezătorii
7 ÎNTREBĂRI · 7 RĂSPUNSURI CU :

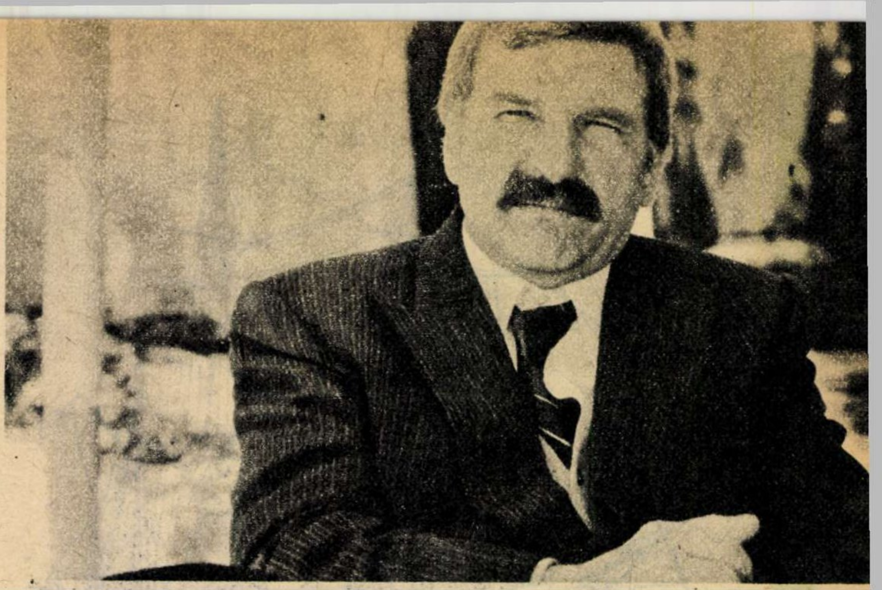

Reputat interpret — de-a lungul anilor — al unor chipuri de revoluţionari dîrji, Ilarion Ciobanu realizează o remarcabilă creaţie în rolul comunistului Gheorghe Bălan din apreciatul serial t.v. „Lumini şi umbre".

Ilarion Ciobanu

1. **Credem că aţi fost un copil foarte cuminte: harnic, ascultător. Avem dreptate?**

— Da, mi-am iubit mama şi în general o ascultam. În general. Dar cum am fost un băiat crescut liber, poate prea liber, pe malul mării, nu pot spune că am fost chiar un exemplu. Odată trebuia să mă duc la pescuit în larg. Mama spăla rufe şi mi-a spus ca mai întîi să sparg lemne. Ei bine, am spart o cantitate imensă şi într-o viteză atît de mare, încît măicuţa n-a avut vreme să-şi dea seama că am blocat-o în bucătăria de vară unde ea spăla (lemnele le-am aruncat în uşa bucătăriei, iar uşa se deschidea către afară). Ce-a urmat după ce m-am întors, nu mai povestesc. Mi-am încasat chelfăneala fără să crîcnesc. Înainte ca mama să se culce i-am cerut iertare — şi cu cîtă bucurie iartă părinţii!

2. **Pe ecrane nu rîdeţi foarte des. În viaţa particulară sînteţi un om tăcut, singuratic?**

— Nu, nu sînt un singuratic, dar este adevărat că mai mult tac şi ascult decît vorbesc. Îmi place să-i ascult pe oameni cu gîndurile lor, cu bucuriile şi cu necazurile lor. Cînd spunem că viaţa e o şcoală, ne gîndim, desigur, la oamenii acestei vieţi. Iar de rîs, rîd cu gura pînă la urechi cînd e cazul. Nu mă jenez.

3. **Vă pricepeţi la vreuna din muncile cîmpului? Care mai ales?**

— Nu sînt un mare priceput, dar nici un ignorant. În copilărie am fost de multe ori la munca cîmpului. Nu mi-e străină nici praşila porumbului şi nici răritul sfeclei de zahăr, ştiu să plivesc un răsad de ceapă şi n-am să confund niciodată o sapă cu o cazma. Un mare priceput la treburile cîmpului, cum am mai spus-o, nu sînt; îi preţuiesc însă mult pe aceia care ştiu să facă lucrul acesta şi îl fac!

4. **Personajele dumneavoastră sînt bărbaţi serioşi, curajoşi, drepţi. În acest sens, Gerula dacul seamănă cu personajul din „Lumini şi umbre". Ce trăsătură de caracter vi se pare foarte urîtă la oameni?**

— Urăsc din suflet minciuna, prefăcătoria, lăudăroşenia, dar, mai ales, **lipsa de răspundere** în ceea ce ai de făcut, ce faci sau ce ar trebui să faci. Mă întristează şi mă sperie omul care nu ştie să-şi recunoască greşeala: la nimic bun nu te poţi aştepta din partea lui.

5. **Ca şcolar aveaţi o materie preferată? O meserie?**

— Fizica şi matematicile. De fapt, eu întotdeauna am visat şi am vrut să mă fac marinar. Nici acum acest vis nu s-a stins în mine, deşi ştiu că-i cam tîrziu. Dar poate fiul meu...

6. **Ce fel de filme vă plac (ca spectator)?**

— Dintotdeauna mi-au plăcut filmele dinamice, cu întîmplări, cu răsturnări de situaţii, cu eroi dăruiţi cauzei lor şi cu finaluri în care învingători sînt cei mai buni, cei drepţi, cei care nu-şi încovoaie spinarea.

7. **Personajele dumneavoastră se poartă frumos cu copiii: cu tandreţe, cu înţelegere. Cum v-ar plăcea să se poarte, la rîndul lor, copiii cu adulţii?**

— Întrebarea îmi evocă această întîmplare. Nu de mult mă întorceam de la filmare din provincie. În compartiment eram doar patru persoane, printre care şi un bătrîn destul de vorbăreţ şi dealtfel bun povestitor. Printre alte întîmplări ne-a povestit şi următoarea. Spunea moşneagul, care era de prin părţile Geoagiului, că într-o zi se plimba prin pădure cu un nepot, care nu de mult împlinise patru ani. Şi cum se plimbau ei aşa, bătrînul, cam ostenit, s-a aşezat pe-o buturugă. Nepotul, după ce l-a privit o vreme, a venit lîngă el şi i-a spus: „Tataie, vrei să fiu eu bastonul tău? Vrei?"...

N-am uitat întîmplarea. Fericit bunic!

Cutezătorilor, îndemn la cutezanţă, dar cu înţelepciune. Viaţa nu înseamnă numai îndrăzneală!

Ilarion Ciobanu

ILIE TRAIAN

„...Eu întotdeauna am visat şi am vrut să mă fac marinar".

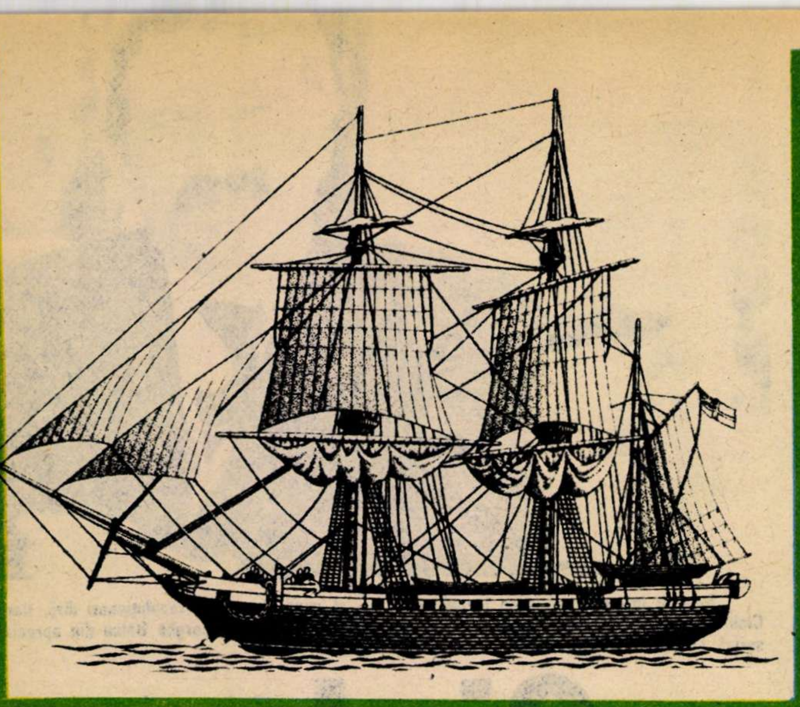

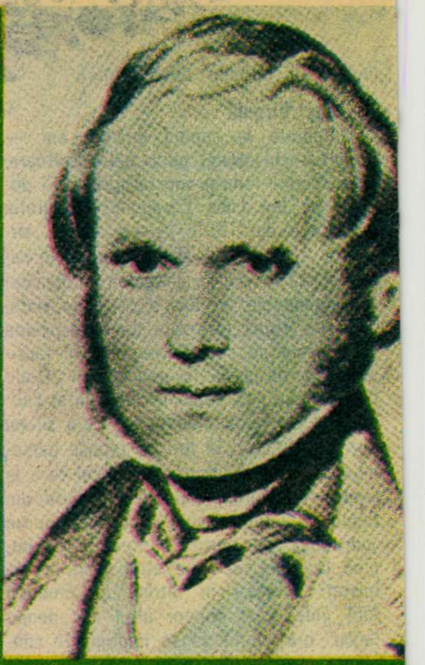

Aventurile unui naturalist în insulele Gala

Într-o frumoasă zi a anului 1835, o corabie solidă, cu două catarge, arunca ancora în fața unei insule din arhipelagul Galapagos. Pe bordul ei se putea citi numele „Beagle”. Vreme de trei ani vasul efectuase măsurători hidrografice de-a lungul coastei răsăritene a Americii de Sud și cercetase țărmurile continentului, acordînd o atenție specială Patagoniei și insulelor care o înconjură. Ieșind în Pacific, „Beagle” navigase de-a lungul coastelor chiliene și peruviene înainte de a întîlni pitorescul arhipelag din dreptul Ecuatorului.

Popasul în Galapagos al vasului britanic ar fi rămas un episod anonim în istoria navigației dacă la bord nu s-ar fi aflat un tînăr cu fruntea înaltă și ochi pătrunzători. Numele lui era Charles Darwin.

Tînărul naturalist se îmbarcase la vîrsta de 22 de ani. Vreme de trei ani cercetase atent fauna diversă a continentului, pe coastele înverzite și scăldate de soare ale Braziliei, ca și pe stîncile goale din Țara de Foc. Insulele Galapagos îi ofereau o altă faună, specifică zonelor ecuatoriale.

Atent, concentrat, Charles Darwin se pregătea să înregistreze noile forme de viață pe care avea să le întîlnească. O făcea cu grijă și meticulozitate. Dar simpla înregistrare a speciilor întîlnite era departe de a-l mulțumi pe Darwin. Ceea ce urmărea era să facă un pas înainte spre înțelegerea naturii, a cauzelor nesfîrșitei sale diversități. Explicațiile oferite de teoriile fixiste, conform cărora speciile au rămas neschimbate de la „facerea lumii”, erau departe de a concorda cu vasta panoramă a vieții, cu nenumăratele chipuri ale faunei mondiale. Intrigat, ca și alți cercetători, atît de asemănările dintre specii cît și de marile diferențe dintre ele, Darwin urmărea să ofere un răspuns, în termeni științifici, întrebărilor: ce unește și ce desparte speciile? Și mai ales: cum au apărut ele?

Taina insulelor Galapagos

Cea dintîi a fost cercetată insula Chatham. Terenul vulcanic, arid, abia populat de arbuști pe jumătate arși de soare, promitea puține revelații faunistice. Singurele petice de umbră apăreau sub un acacia și un imens cactus. În acest neobișnuit decor, Darwin a întîlnit două gigantice broaște țestoase, de cîte 200 kg (exemplare modeste, avea să se vadă ulterior, țestoasele din Galapagos depășind uneori 500 kg). În insula Albemarle, naturalistul a observat iguanele marine de peste un metru lungime, ca și pe cele terestre. Darwin a studiat cu uimire aceste neobișnuite reptile, care, în drumurile lor regulate dintre sursele de hrană (compusă din cactuși și frunze de arbuști) și cele de apă, trasaseră poteci bine bătătorite. Tînărul a avut răbdarea să și cronometreze mersul broaștelor țestoase, constatînd că într-o oră ele „înghit” distanța de 360 m. La fel de atent a observat Darwin cele două specii de iguane.

Dar marea revelație abia avea să urmeze. Situate la distanță una de alta, insulele arhipelagului, identice ca structură și climă, adăposteau o faună diferită. Mai precis: animalele urmărite prezentau diferențe mici, dar vizibile de la o insulă la alta. Senzațională descoperire: speciile create „o dată pentru totdeauna” erau variabile!

Observațiilor personale, Darwin le adăugă mărturiile navigatorilor experimentați de la bordul corabiei. Totul confirma constatarea lui: în insulele situate la distanțe de 50-60 de mile, animalele din aceeași specie prezentau diferențe. Astfel, broaștele țestoase din San Salvador aveau carapacea rotunjită, pe cînd cele din Espanola aveau marginea anterioară ridicată. Dintre iguanele marine, cele de pe insula Fernandina aveau culoarea lavei vulcanice, în vreme ce la iguanele din Espanola această culoare era străbătută de vinișoare roșii.

Aceeași variabilitate putea fi observată și în cazul peștilor, al animalelor cu cochilie, al insectelor și chiar al vegetației. Explicația formulată de Darwin e simplă: izolarea dintre insule, care sînt despărțite de curenți puternici și de adevărate prăpăstii submarine. Iar furtunile rare nu permit nici măcar transportul insectelor sau al semințelor de plante.

Revelația... cintezoilor

Darwin era un vînător pasionat. Călătoria în Galapagos era și ea un prilej pentru prelungite partide de vînătoare. Aici tînărul naturalist a vînat, între altele, un mare număr de păsări. Străine de orice atingere a civilizației, aceste păsări nu știau ce e frica, apropiindu-se

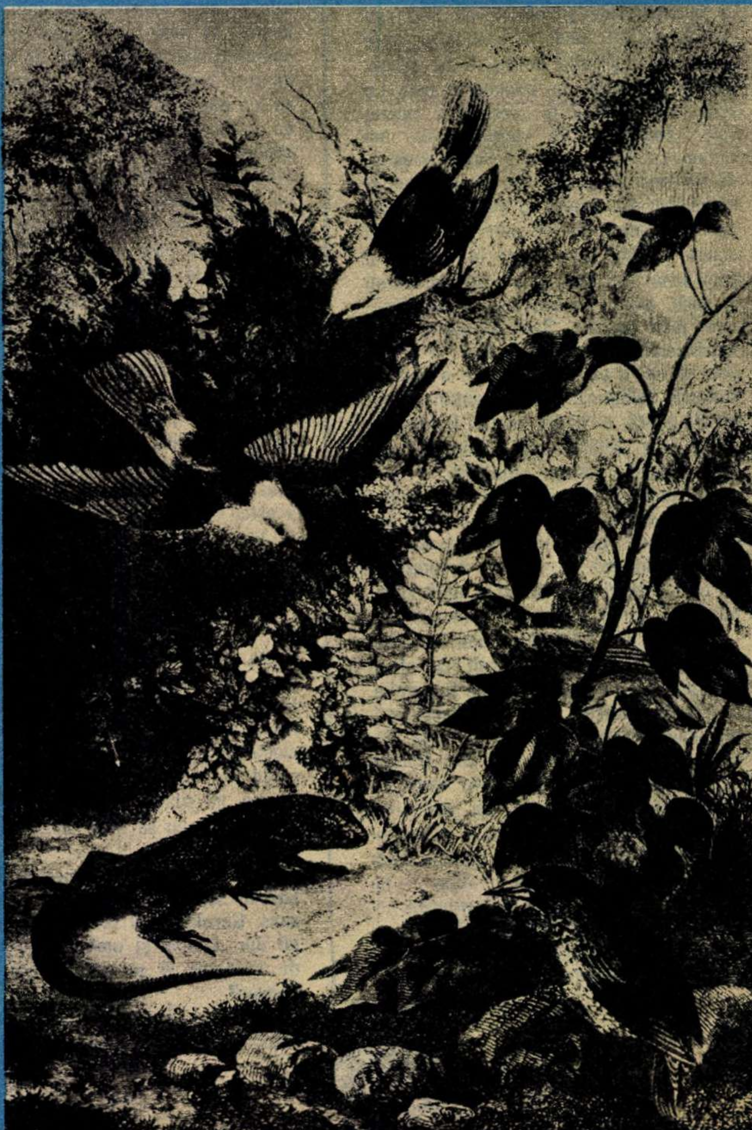

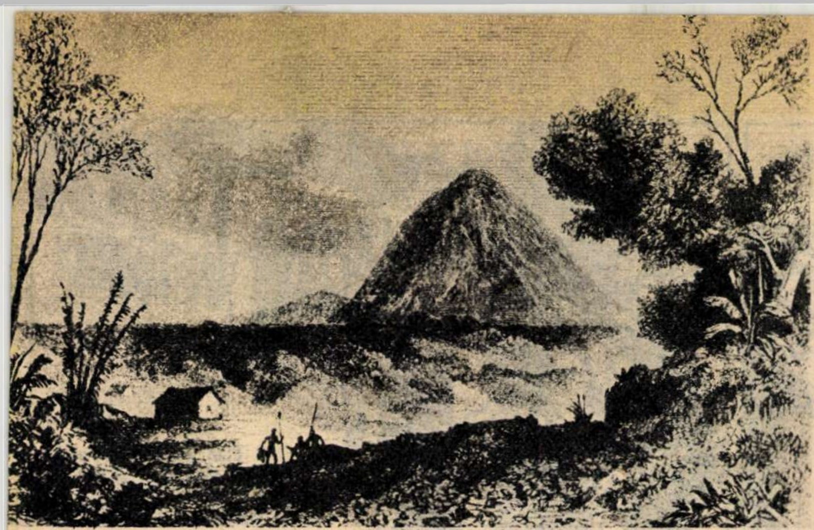

nagos

de om pînă la a putea fi vînate cu nuiaua, ba chiar cu o pălărie sau cu o şapcă.

Nenumărate păsări au îmbogăţit frumoasa colecţie a lui Darwin. Dintre ele însă numai puţine aveau să intre în istoria ştiinţei: cintezoii şi vrăbiile. Cauza: forma ciocului lor, care era diferită de la o insulă la alta!

Această observaţie avea să fie decisivă pentru formarea principalei sale contribuţii la istoria ştiinţei: teoria evoluţiei speciilor. Continuînd-şi ani lungi cercetările, Darwin avea să înţeleagă deplin că în diferitele insule din Galapagos văzuse cu ochii momente din evoluţia unor specii de la o formă la alta, sub influenţa luptei pentru existenţă şi prin continuă adaptare la condiţiile impuse de mediu. Opera sa avea să dea lovitura de graţie teoriilor idealiste, fixiste, contribuind din plin la fundamentarea ştiinţifică a gîndirii materialiste.

Ecou secular

Anul acesta se împlineşte un veac de la moartea lui Charles Darwin. A fost veacul cel mai bogat pentru ştiinţă, cel mai rodnic pentru cunoaştere, pentru înţelegerea naturii şi a proceselor ei. Un veac în care învăţătura darwinistă a fost precizată şi verificată, pusă continuu în acord cu noile descoperiri.

Numeroase manifestări omagiale cinstesc memoria savantului. Dar poate cel mai potrivit mod de a-l comemora este să relatăm în încheiere un ultim act, cel mai recent, din aventura teoriei variabilităţii speciilor.

În anul 1916, o pereche de canguri australieni, Wallaby, au fost aduşi în insulele Hawai. Ei s-au aclimatizat foarte bine, de atunci încoace succedîndu-se peste 60 de generaţii. De curînd, un biolog american, specialist în animale rare, a publicat o senzaţională observaţie: cangurii din Hawai au suferit o serie de modificări — ei au devenit mai mici şi şi-au schimbat culoarea! Specialiştii discută dacă avem sau nu de-a face cu o specie total nouă, formată din evoluţia celei vechi. Îndoielile provin din faptul că timpul în care au avut loc modificări este foarte scurt. Indiferent de concluziile lor, aventura cangurilor hawaieni aduce încă o probă la dosarul variabilităţii speciilor, baza evoluţionismului darwinist.

Coperta noastră:

În clasă şi în atelier, ne pregătim temeinic pentru muncă şi viaţă.

În atelierul Şcolii generale nr. 197 din Capitală, îndrumaţi de maistrul instructor, pionierii Mădălina Ierulescu şi Sergiu Ciobanu pătrund în tainele lăcătuşăriei.

GHIDUL PĂDURII

CUNOAŞTEŢI ARBORII DIN PĂDURILE NOASTRE? IATĂ MAI JOS CÎTEVA SILUETE FAMILIARE, ALĂTURI DE ALTELE, MAI RARE. LE RECUNOAŞTEŢI?

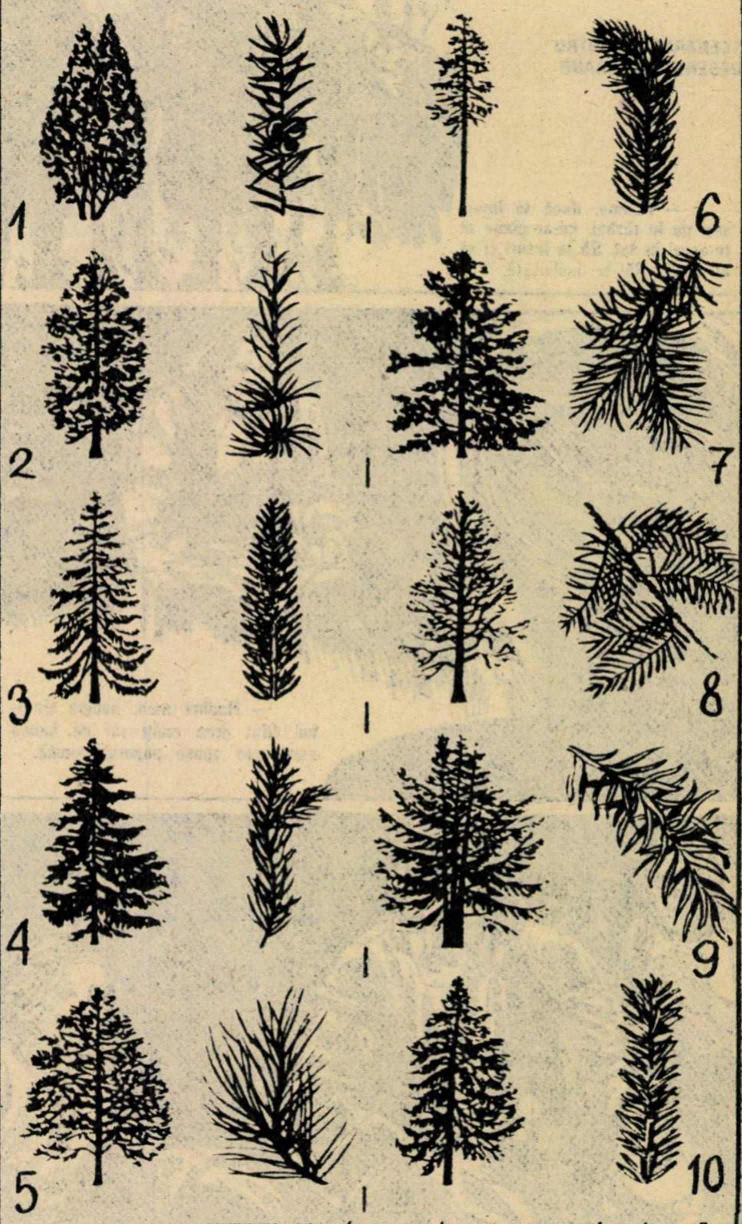

1) Ienupăr. 2) Zadă. 3) Molid. 4) Brad. 5) Pin greu. 6) Pin. 7) Brad douglas. 8) Chiparos de baltă. 9) Tisă. 10) Brad canadian.

CRIPTOGRAFIE MONTANĂ
(3, 2, 4, 1, 5)

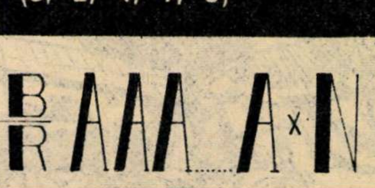

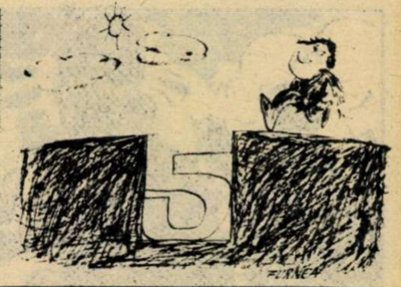

CUTEZATORII

Redactor şef: MIHAI NEGULESCU; Secretar responsabil de redacţie: OVIDIU ZOTTA;
Prezentarea artistică: Pompiliu DUMITRESCU
Prezentarea tehnică: ION MIHĂESCU; Responsabil de număr: COSTACHE ANTON; Foto copertă: GRIGORE PREPELIŢĂ
Redacţia: Piaţa Scînteii nr. 1 Bucureşti 33. Telefon: 17 60 10. ADMINISTRAŢIA: Editura „Scînteia”. TIPARUL: C.P.C.S. ABONAMENTE: prin oficiile şi agenţiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departament export-import presă P.O.B. 136—137. Telex: 11226 Bucureşti.

Index 41633 12 pagini. 1.50 lei

9

Tudor

SCENARIU: AL. MITRU
DESENE: PUIU MANU

3

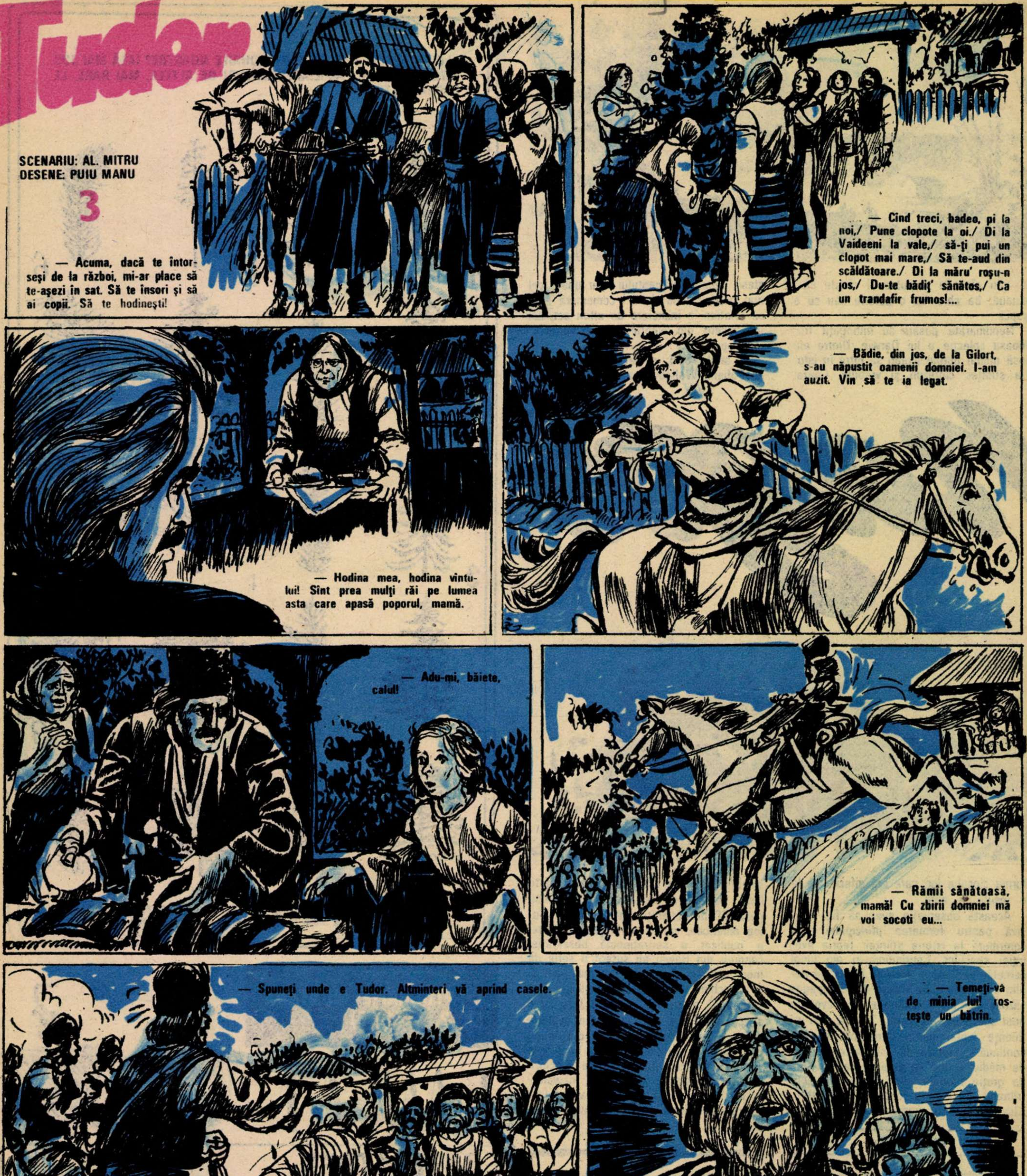
... — Acuma, dacă te întorseşi de la război, mi-ar place să te-aşezi în sat. Să te însori şi să ai copii. Să te hodineşti!
... — Cînd treci, badeo, pi la noi,/ Pune clopote la oi./ Di la Vaideeni la vale,/ să-ţi pui un clopot mai mare,/ Să te-aud din scăldătoare./ Di la măru' roşu-n jos,/ Du-te bădiţ' sănătos,/ Ca un trandafir frumos!...
— Hodina mea, hodina vintului! Sînt prea mulţi răi pe lumea asta care apasă poporul, mamă.
— Bădie, din jos, de la Gilort, s-au năpustit oamenii domniei. I-am auzit. Vin să te ia legat.
— Adu-mi, băiete, calul!
— Rămîi sănătoasă, mamă! Cu zbirii domniei mă voi socoti eu...
— Spuneţi unde e Tudor. Altminteri vă aprind casele.
— Temeţi-vă de mînia lui! rosteşte un bătrîn.

(va urma)

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

44

JOI, 4 NOIEMBRIE 1982,
ANUL XVI (NR. 787)

SUB STEAGUL MARILOR VICTORII

(Reportaj in pag. 2—3)

CADRAN POLITIC

Pe agenda de lucru a neobositei activități desfășurată în slujba patriei și poporului de către secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a înscris, ca un eveniment politic de importanță deosebită, vizita oficială de prietenie, efectuată, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în Iugoslavia vecină și prietenă, la invitația tovarășului Petar Stambolici, președintele Prezidiului Republicii Socialiste Federative Iugoslavia.

De-a lungul anilor, relațiile româno-iugoslave au înregistrat un curs mereu ascendent. Printre fructuoasele rezultate ale colaborării dintre poporul român și poporul iugoslav se înscriu și sistemele hidroenergetice și de navigație Porțile de Fier I și Porțile de Fier II. În ultimii cinci ani, volumul schimburilor economice s-a dublat. Noul dialog la nivel înalt constituie încă o expresie a relațiilor de trainică prietenie între cele două popoare, un prilej de reafirmare a dorinței comune de adîncire a colaborării în interes reciproc, a dorinței de pace și securitate în Balcani, în Europa și în întreaga lume.

În timpul vizitei, o atenție deosebită a fost acordată întăririi cooperării economice, dezvoltării ei pe termen lung, necesității de a găsi mereu forme și modalități noi, superioare, de colaborare reciproc avantajoasă atît în domeniul economic cît și în domeniul științei, culturii, învățămîntului ș.a. Se are în vedere posibilitatea construirii unei căi ferate peste barajul hidrocentralei Porțile de Fier II și promovarea unei ample cooperări în domenii precum industria construcțiilor de mașini, electrotehnică, metalurgie, industrie chimică și petrochimică, în domeniul materiilor prime și surselor de energie, în cercetarea geologică și exploatarea de petrol și gaze în zona de frontieră, în valorificarea în comun a zăcămintelor de minereuri feroase și neferoase.

Dialogul la nivel înalt a cuprins și o vastă gamă de probleme internaționale. Militant neobosit pentru pace și dezarmare în întreaga lume, pentu asigurarea unui climat de liniște în Balcani, în Europa, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat și de această dată necesitatea de a se realiza, într-un timp cît mai scurt, o întîlnire între șefii de stat și guvern din țările balcanice, pentru a pune bazele unei colaborări largi, în scopul transformării acestei părți a lumii într-o zonă fără arme nucleare, fără baze militare străine.

Urmărind cu viu interes desfășurarea vizitei oficiale de prietenie efectuată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în Iugoslavia, întregul nostru popor își exprimă satisfacția pentru rezultatele acestui nou dialog la nivel înalt, adeziunea deplină la politica partidului și statului nostru, dînd glas dragostei și recunoștinței față de secretarul general al partidului și președintele Republicii, pentru modul strălucit în care conduce destinele României socialiste.

Sub steagul marilor

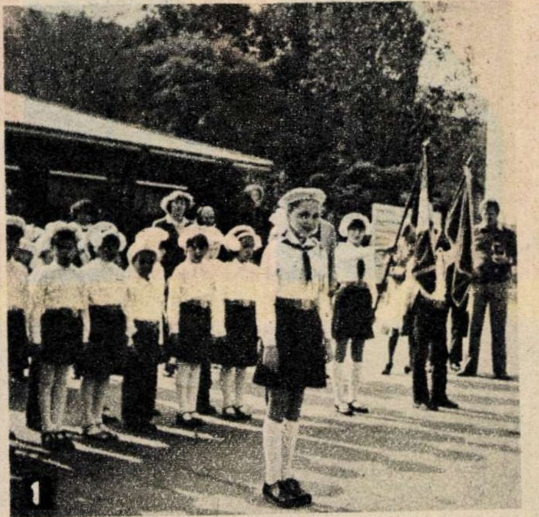
1

2

Mii de școlari — șoimi ai patriei — trăiesc, în aceste zile premergătoare Conferinței Naționale a partidului, bucuria de a fi primiți în Organizația pionierilor.

„...Mă angajez să-mi iubesc patria, să învăț bine, să fiu harnic și disciplinat, să cinstesc cravata roșie cu tricolor”. ***Rostite din inimă, cuvintele Angajamentului pionierului răsună astăzi la locurile de muncă ale părinților, în sălile unor muzee, la monumente și locuri istorice. Este angajamentul fierbinte către patria socialistă, către Partidul Comunist Român sub raza căruia copiii pășesc pe o nouă treaptă a devenirii lor revoluționare.***

DE ASTĂZI SÎNTEM PIONIERI!

...Zi însorită. Pe porțile Întreprinderii de unelte, utilaje și agregate București intră grupul de șoimi din clasa a II-a C și detașamentul clasei a IV-a A de la Școala generală nr. 200, din sectorul 3 al Capitalei. Sînt însoțiți de comandanți-instructori și părinți.

Muncitorii îi întîmpină pe gingașii oaspeți cu dragoste, cu multă prietenie. Mulți dintre copii fac pentru prima dată un drum de-adevăratelea la uzină. Ei văd pentru întîia oară, cu ochii lor, o întreprindere industrială. Rămîn uimiți cînd văd strungurile Carusel, ce seamănă cu uriașii destoinici dintr-un basm modern: puține țări în lume produc asemenea strunguri – și țara noastră este singura producătoare, în Europa, a acestor agregate industriale.

Aici unde s-au oprit copiii **(fotografia de pe copertă a fost realizată în hala respectivă a strungurilor)** *funcționează un colos de metal înalt cît un bloc cu patru etaje. Invitații de onoare la adunarea pionierească sînt făurarii acestor coloși, gazdele copiilor, muncitorii și specialiștii secției. Prieteni apropiați le-au devenit de-acum șeful de echipă la subansambluri strunguri Carusel, Constantin Ciocodeică, și secretarul Comitetului U.T.C. pe întreprindere, Grigore Ștefan.*

S-a deschis adunarea pionierească de primire în Organizația pionierilor. Cîți dintre voi, dragi cititori, nu vă amintiți de adunarea pionierească în care ați fost primiți în Organizație? Cu toții vă puteți imagina atenția concentrată la maximum cu care cei ce-și exprimaseră dorința de a deveni pionieri – Alexandra Voinescu, Oprea Dragoș, Carmen Andreescu, Ruxandra Vîrșescu, Cornelia Radu și ceilalți șoimi ai patriei – au ascultat cuvîntul de apreciere privind comportamentul și activitatea fiecăruia.

Pionierii Daniel Georgescu, Oana Giurgiu, Gina Barbu, Mihaela Romaniță și alții, în rostirea lor, pentru fiecare șoim al patriei în parte, au remarcat frumoase calități, proprii celor care devin pionieri – la Alexandra faptul că este foarte inimoasă în tot ce întreprinde; la Dragoș, faptul că este foarte ordonat și muncitor, încît lecția din manual „De dimineață” ar putea să-l înscrie printre eroii ei; Ruxandrei, faptul că este harnică... Citatele pot continua. Și șoimii au trăit, .fiecare, un moment care i-a făcut să tresalte de mîndrie: momentul votului deschis, unanim, de a fi primiți în Organizația pionierilor.

Vă puteți reprezenta, cu unda de emoție în inimă a unei amintiri extraordinare, prin ce clipe au trecut acum noii noștri prieteni rostind Angajamentul pionierului cu mîna pe drapelul patriei. Și clipa cînd au primit cravata roșie cu tricolor pe

---

MERIDIANELE PRIETENIEI

APLAUZE PENTRU PIONIERII ROMÂNI LA „BUCURIA EUROPEI“

În seara acelei zile, gara orașului Timișoara a cunoscut o animație mai vie ca de obicei. Deși ora era tîrzie și afară stătea să plouă, pe peron, numeroși părinți așteptau cu nerăbdare trenul care sosea de la Belgrad. Capitala R.S.F. Iugoslavia a fost în acest an, pentru a paisprezecea oară, gazda tradiționalului festival „Bucuria Europei”, unde copiii din țările continentului vin pentru a se cunoaște și împrieteni prin limbajul cîntecului. Cei care au dus la această manifestare mesajul copiilor din țara noastră au fost, de această dată, membrii formației vocal-instrumentale a Casei pionierilor și șoimilor patriei din Timișoara. Piesele prezentate în festival au fost compuse de inimosul conducător al formației, profesorul Ion Mătăsaru.

Pe tot parcursul desfășurării festivalului, pionierii români s-au bucurat de un bine meritat succes, participînd la patru spectacole. Telespectatorii din întreaga Iugoslavie au putut urmări formația timișoreană care a prezentat la televiziune un program de 30 de minute. Tot copiilor români le-a revenit cinstea de a deschide spectacolul de gală al festivalului. O impresie deosebită au creat, în timpul festivalului, soliștii formației – Antonia Maria Borbeli, Codruța Varlamov și Ion Seuchia.

Prin frumoasele cîntece pe care le-au interpretat, pionierii români au făcut cunoscută, prietenilor lor din Europa, copilăria fericită pe care o trăiesc, și-au manifestat dorința de pace, dragostea față de patrie, recunoștința fierbinte față de

victorii

care se vor strădui s-o cinstească zi de zi, ceas de ceas „Pentru gloria poporului și înflorirea României socialiste, pentru cauza partidului – înainte!" Pionierii nou-primiți în Organizația pionierilor au răspuns cu entuziasmul primei lor rostiri a devizei pionierești: „Tot înainte!"

În bucuria felicitărilor, cînd parcă grădinile și serele veneau spre ei prin sute de flori, noii pionieri abia își stăpîneau marea emoție. Fiecare strîngea în mînă garoafa roșie primită de la pionierii din detașament, garoafa roșie – simbol al luptei revoluționare.

În continuarea festivității, pionierii au recitat versuri, au intonat cîntece pionierești, exprimîndu-și cu elan dragostea lor fierbinte de patrie și de partid, față de tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu – prin a căror dragoste și grijă copiii patriei se bucură de cele mai bune condiții de creștere și învățătură, de pregătire temeinică pentru viitorul comunist al României.

Pentru noii pionieri, primirea lor în Organizație poartă un însemn deosebit: au devenit purtători ai cravatei roșii cu tricolor în preajma Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român. Iar acest moment l-au trăit la locul de muncă al celor de la care învață cutezanța, muncitorii comuniști, cei care făuresc continua înălțare a patriei.

MARGARETA MICU

1. Nu vom uita niciodată aceste clipe solemne!

2. O caldă urare de „Bun venit în detașamentul nostru", adresată de pionierii clasei a IV-a A.

3. Prima noastră amintire pentru albumul pionieresc al unității: la locul de muncă al părinților am devenit pionieri.

Fotografii: **GRIGORE PREPELIȚĂ**

ȚARA MUNCII, ȚARA ÎNVĂȚĂTURII

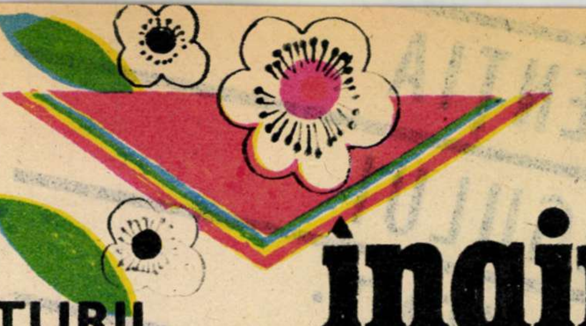

„Tot înainte!"

Tabloul manifestărilor înscrise sub cele patru generice ale amplei acțiuni de educație patriotică „Tot înainte", dedicată aniversării a 35 de ani de la proclamarea Republicii, se arată în aceste zile divers și bogat.

Întîmpinînd cu frumoase fapte de muncă, învățătură și comportare apropiata Conferință Națională a partidului, precum și prin manifestări politico-educative, culturale, tehnico-științifice și sportive, pionierii, aflați în faza pe localitate a acestei acțiuni, își exprimă dragostea față de țară, față de partid, dragostea și recunoștința fierbinte față de tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, *cel mai iubit prieten și îndrumător al tinerei generații.*

● *În cronica faptelor de muncă și învățătură dedicate aniversării Republicii și apropiatei Conferințe Naționale a partidului, numeroase detașamente din municipiul* **Bacău** *au înscris numai note de 8, 9 și 10. Printre acestea se numără: detașamentele claselor a III-a A, a V-a B, a VII-a A, B și C, de la Școala generală nr. 2, detașamentele claselor a III-a B, a IV-a A și a VII-a B, de la Școala generală nr. 5, și detașamentele claselor a III-a A și a III-a B, de la Școala generală nr. 18.*

● *Turiștii suceveni, care în aceste zile fac excursii la munte spre Vîrful Pietrosu, pot ajunge foarte ușor pînă sus, trecînd pe la Cabana Zugreni și chiar mai departe spre Vîrful Călimanul Cerbului. Semne indicatoare proaspete îi duc la cabanele și locurile de popas dorite.*

Cei care au asaltat cărările întortocheate ce duc spre cabanele din vîrf de munte, marcînd cu grijă un traseu lung de 78 km, sînt inimoșii cutezători din localitatea **Panaci — Suceava,** *conduși de profesorul Doru Moldovan. Astfel, obiectivul propus de pionieri în „Ordinul de acțiune" al fazei pe localitate a fost îndeplinit cu frumoase rezultate.*

● ***La Cîmpeni — Alba*** *a fost înălțat de curînd un nou local de școală. Este o realizare cu care se mîndresc toți locuitorii orașului, dar mai ales pionierii. Nu numai pentru aspectul modern al construcției, al claselor, laboratoarelor și atelierelor dotate cu mobilier și aparatură nouă! Muncitorii care au lucrat la înălțarea școlii își aduc și acum aminte, cu mare plăcere, de prețiosul ajutor pe care l-au primit din partea pionierilor la lucrările de finisare. Faptele de hărnicie ale pionierilor pe șantierul noii școli, ca și multe altele, sînt înscrise în cronica acțiunii „Tot înainte" sub genericul „Ștafeta generațiilor".*

La recoltatul sfeclei de zahăr — una dintre zecile de secvențe ce vorbesc despre hărnicia pionierilor de la Școala generală nr. 1 din Seuca, județul Mureș.

Culegătorii din imagine sînt pionieri de la Liceul „Liviu Rebreanu" din Bistrița, care au participat cu frumoase rezultate la culesul merelor.

partid și secretarul său general, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, pentru grija cu care sînt înconjurați la noi copiii țării.

La ora cînd citiți aceste rînduri, prietenii noștri timișoreni și-au reluat locurile în băncile de școală, aplecîndu-se asupra cărților cu binecunoscuta lor sîrguință. În același timp, ei se pregătesc să participe la fazele următoare ale Festivalului național „CÎNTAREA ROMÂNIEI"

ECATERINA ROȘCA

Frumoasele cîntece ale formației vocal-instrumentale de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Timișoara au fost viu aplaudate deopotrivă și în cadrul Festivalului cîntecului patriotic și dansului pionieresc „Omagiu patriei și partidului".

ÎN ATENŢIA ÎNTREGULUI DETAŞAMENT:

În adunările de alegeri pionierești am intrat cu fruntea sus, bucurîndu-ne pentru reuşitele noastre la învăţătură, pentru bilanţul rodnic al întregii noastre activităţi. Avem şi unele neîmpliniri, dar sîntem decişi să ne mobilizăm toate eforturile, să acţionăm cu toată fermitatea pentru a face totul ca noul an şcolar să fie cu adevărat un an al calităţii la învăţătură. Acest raid-anchetă, întreprins chiar în momentul în care au avut loc dezbaterile prilejuite de noile alegeri, va surprinde şi unele aspecte , cazuri, situaţii înscrise în bilanţul activităţii unor colective pionierești la capitolul problemelor rămase încă nerezolvate sau doar în parte realizate.

Mai întîi dorim să evidenţiem experienţa bună a acelor şcoli în care majoritatea covîrşitoare a pionierilor şi şcolarilor au obţinut, atît anul trecut cît şi în primele săptămîni ale noului an şcolar, rezultate frumoase la învăţătură, în comportare, în ansamblul activităţilor pionierești, fapt subliniat cu bucurie în adunările de alegeri.

De pildă, Şcoala generală nr. 25 din Brăila, se numără printre cele mai bune din municipiul respectiv în ceea ce priveşte promovabilitatea şi comportarea celor aproape 500 de pionieri şi şcolari. Cei din clasele a VI-a A, a VI-a B, a VII-a C şi a VII-a D au muncit astfel încît au încheiat anul şcolar fără nici un corigent, fără nici un repetent.

După cum au luat startul în noua etapă, integralistele de atunci ne dau încrederea că se vor afla din nou printre clasele fruntaşe. Care a fost secretul acestor frumoase rezultate ale lor? Perseverenţa, seriozitatea, sîrguinţa fiecărui pionier în parte, dar şi climatul de muncă entuziastă, spiritul de colegialitate şi exigenţă, existente în fiecare dintre aceste detaşamente.

La clasa a VI-a A, printre mijloacele de stimulare a pionierilor care s-au angajat în întrecere cu ei înşişi, s-a aflat şi acţiunea „Banca de onoare". Rezultatele obţinute au fost foarte bune, aproape fiecare pionier urcînd noi trepte ale calităţii la învăţătură. Pioniera Simona Lal, comandanta unităţii, ne spune că la recenta adunare de alegeri cu toţii au fost de acord că experienţa clasei a VI-a A trebuie să fie generalizată. În aceste zile, însemnul „Banca de onoare" îşi face apariţia în toate detaşamentele.

Astfel de rezultate frumoase au obţinut pionierii multor unităţi şi detaşamente din ţară, între care şi purtătorii cravatei roşii cu tricolor de la Şcoala generală nr. 111 din Capitală.

Strădaniile tuturor se reflectă în cataloage, în comportare. Comandamentele nou alese sînt hotărîte să acţioneze astfel încît toţi pionierii, îndeosebi cei care pînă în prezent nu s-au străduit îndeajuns, să obţină rezultate din ce în ce mai bune. Ele se preocupă de găsirea celor mai eficiente mijloace pentru ca fiecare detaşament să constituie un colectiv unit şi puternic.

ÎN COMPETIŢIE CU SINE ÎNSUŞI

S-ar putea crede că aici, în clasa a VII-a C (Şcoala generală nr. 111 din Capitală), ar fi „locul unde nu se întîmplă nimic"! Fireşte, nu era nimic neobişnuit în faptul că şcolarul Claudiu M. ducea o viaţă „liniştită" în ţinutul notelor de 5 şi 6. Cîţi ca el — şi printre voi, nu-i aşa? Nefiind „spăimos" din fire, nu se alarma nici atunci cînd mai lua vreun patru, întrucît distanţa pînă la 5 nefiind decît „de-un pas", cu niţeluş efort la ascultarea viitoare revenea la ştacheta lui obişnuită. Într-o zi însă făcu o descoperire care-l şi miră că nu-i venise în minte pînă acum: şi de la 6 la 7, n-ar fi „decît un pas"! „Da dar cu mult mai greu" — recunoscu el din foarte justificate motive autocritice. „Elementul" de surpriză pentru colegii săi fu acela că el se hotărî să-şi încerce puterile tocmai la obiectul care prin însăşi natura sa deţine recordul de... probleme: matematica! În vederea „urcuşului" propus, Claudiu se înarmă cu mai multă încredere în forţele sale, la care adăugă mai multă atenţie la explicaţiile profesorului şi la cele din manual, precum şi un... maculator nou de exerciţii şi probleme pe care începu să le rezolve împreună cu Mariana Dobrea (comandanta grupei lui). La lucrarea de control care avu loc la scurt timp după startul acestei competiţii cu sine însuşi — Claudiu obţinu, aţi ghicit — nota 7! Aflăm că în acest prim trimestru el a decis să depăşească şi „hotarul" notei 7!

De fapt integraliştii dintr-a VII-a C s-au antrenat cu toţii în această pasionantă întrecere a autodepăşirii la învăţătură şi comportare, hotărîţi fiind să reducă simţitor numărul celor care, deşi pot învăţa bine mai „locuiesc" încă în zona „călduţă" a mediocrităţii. Ştiţi ce a declarat, mai deunăzi, deschis şi foarte hotărît, Daniel I., colegul de bancă al pionierei Carmen Gorodezchi (o elevă foarte bună la învăţătura)? „Aş vrea să vină cît mai curînd ziua în care Carmen să mă întrebe şi ea cum am rezolvat eu o dificilă problemă de geometrie, asupra rezultatului căruia ea are oarecari îndoieli. Mai mult, să discutăm „de la egal la egal", adică de la acelaşi nivel de cunoştinţe, şi la alte obiecte. Aşadar, Daniel se ambiţionează să devină un elev bun la învăţătură — „egalul" multor astfel de şcolari din clasa lui.

Foarte adevărat — dincolo de hotarele clasei a şaptea C nu se fac auzite nici faimoase peripeţii cu elevi care chiulesc de la şcoală sau sînt indisciplinaţi la ore, nici triste naufragii ale corigenţei sau repetenţiei. Însă trebuie să recunoaştem că a şaptea C nu poate fi numită nicidecum „locul unde nu se întîmplă nimic". Dimpotrivă se întîmplă că toţi elevii ei sînt solidari şi ambiţioşi să urce într-un eşalon tot mai numeros spre notele de 8, 9 şi 10!

COMPORTAR

ATENŢIE LA... NEATENŢIE!

Un asemenea titlu tinde să devină „consacrat" cînd e vorba de respectarea regulilor de circulaţie. Noi credem că e foarte potrivit şi pentru cazurile de neatenţie în timpul orelor, provocînd şi acestea unele „accidente", după cum ne-o demonstrează catalogul.

De pildă, 3-ul aflat în dreptul numelui elevului Stănel B. (clasa a VII-a B, Şcoala generală nr. 25, Brăila). „Deşi, recunoaşte el autocritic, nu pentru că răsfoiam împreună cu colegul de bancă manualul de germană am luat acel 3. Cum n-auzisem întrebarea ce-mi fusese adresată, tovarăşa profesoară a repetat-o. N-am ştiut ce să răspund fiindcă nu fusesem atent nici cînd mi se anunţase ce lecţie aveam de pregătit pentru acea zi." Aşadar — un „accident" din dublă neatenţie.

Dar iată şi un alt fel de neatenţie. Unii şcolari manifestă o nepăsare îngrijorătoare faţă de orarul şcolar. A intrat în obiceiul cîtorva elevi dintr-a VI-a B, de la Şcoala generală nr. 111 din Capitală, să „sară" — din... neatenţie, zic ei — peste unele obiecte prevăzute în orar. Fapt pentru care recreaţiile au început să devină „scena" unor agitaţii nemaipomenite: Mihai N. cere cu insistenţă Luminiţei Călin caietul de teme la matematică; Hari N. nu-l găseşte pe-al Ancăi Plopeanu („Uff, iar l-a luat cu ea! Fireşte, ca să confrunte cu colegele rezolvarea problemelor de geometrie".) Numai Liviu I. copiază tacticos din caietul „generosului" său coleg Robert Gheorghe. E cazul să mai spunem cîte neajunsuri provoacă acest soi de „neatenţie" sau cît de dăunătoare e o astfel de „generozitate"?

AMINTIRILE UNOR „FOŞTI PEREGRINI"!

Parafrazînd titlul unor binecunoscute pagini de memorialistică, ne vom referi, de fapt, la cu totul altfel de „amintiri" şi „peregrinări". E vorba despre acele „călătorii" pe care le întreprind unii dintre colegii voştri exact la vremea cînd voi vă aflaţi ca de obicei în clasă, la orele de curs. Timp şi loc în care şi cei şase „parteneri de chiul", de la Şcoala generală nr. 25 din Brăila, ar fi trebuit să fie prezenţi, dacă nu aveau cu toţii de suferit păţaniile asemănătoare cu cele ce spun două cunoscute zicale: una privind... drumurile fără rost, iar cealaltă — prieteniile păgubitoare. Nu, nici un obiect nu făcea „excepţie" de la „programul" stabilit zilnic şi de comun acord de către cei şase prieteni: Victor F. (numindu-l primul, se-nţelege că el era „căpitanul"), fraţii Marian şi Vasile M. („secunzii"), Andronache T., Marian C. şi Mihai R. („ucenicii" într-ale chiulului şi, din păcate, şi ale fumatului).

Eroii noştri plecau şi de la orele de română, şi de matematică, istorie, franceză — chiar şi de la desen („obiect uşor şi distractiv" — după cum apreciau ei). Îi atrăgeau plimbările prin parc, însă cel mai mult îi ispiteau escapadele zilnice în port. Aici, la docuri, imaginaţia lui Marian C. (dintr-a VIII-a B) putea naviga fără oprelişti: nu-i mai făceau observaţie tovarăşii profesori că e neatent la ore.

Avea însă momente cînd, revenind de la ipostaza de „lup de mare" la condiţia de şcolar, îşi amintea notele de 3 şi 4 care-l ameninţau cu corigenţa la mai multe obiecte. Observase că aceleaşi temeri le împărtăşeau şi colegii Mihai R. şi Andronache T.

Într-o zi s-a trezit vizitat acasă de cîţiva colegi de clasă. L-au întrebat dacă şi-a pregătit temele, lecţiile, ce exerciţiu n-a ştiut să rezolve... Marian se scuzase că n-apucase să înceapă decît cu desenul. „A, nu, nu cu desenul trebuia să începi, ci cu matematica, cu româna, geografia..." Marian făcuse ochii mari, nu prea mai avea experienţă în „tehnica învăţării".

A recunoscut că, de fapt, şi „dezordinea" în învăţătură, stilul defectuos în studiul individual se adăugau cauzelor care-l aduseseră în situaţia de corigenţă. Cu ajutorul colegilor, dar mai ales prin propriile sale eforturi, Marian reuşise pînă la sfîrşitul anului şcolar să revină la linia de plutire. Desprins din grupul celor 6, şi colegul Mihai R. se salvase de la ameninţătorul naufragiu. Însă la începutul noului an şcolar au constatat amîndoi, nu fără regret, că Andronache T. nu se mai afla în clasa lor, a VIII-a B: repeta clasa a VII-a...

CUM ÎNŢELEGEM PRIETENIA

— Crezi că numai această rău-înţeleasă prietenie e cauza repetenţiei? îl în-

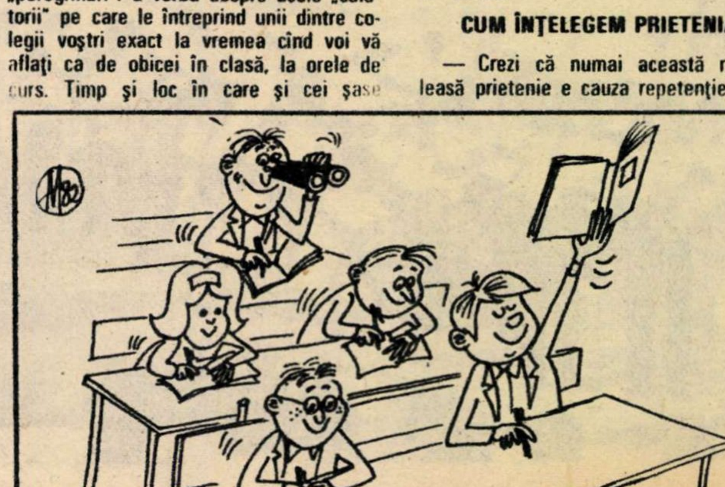

DEMNĂ-ÎNVĂȚĂTURĂ TEMEINICĂ

treb pe Andronache T.

— Mai puţin e ea de vină decît propia mea slăbiciune faţă de tentaţiile chiulului. Dacă aş fi venit zi de zi la şcoală, dacă aş fi învăţat zi de zi, scăpam şi de teama ascultării şi de notele slabe care „răsăreau" în catalog de cum apăream la ore.

Are o fire închisă Andronache. Nu reuşeşte însă să-şi ascundă mîhnirea pentru acest mare eşec din viaţa sa de şcolar. Îi descifrez însă pe chip o anume încredere cînd îl priveşte pe noul său coleg de bancă şi prieten — Cristache Nanora. De fapt, în fiecare dimineaţă, vine la şcoală împreună cu fraţii Cristache şi Simona Nanora (realeasă comandantă de detaşament). După-amiază îşi pregătesc lecţiile tot împreună, acasă la fraţii Nanora. Răsfoiesc caietele lui: îngrijit scrise, notiţele la zi, temele de asemenea. Îmbucurătoare metamorfoză, nu-i aşa?

—Dealtfel întregul detaşament l-a primit cu prietenie pe noul coleg. Nu-mi amintesc ca cineva să fi pronunţat cuvîntul „repetent". El se bucură chiar de respectul nostru, al tuturor, de cînd, conducînd echipa clasei la recoltatul strugurilor (în comuna Gemenele), s-a dovedit nu numai cel mai harnic, ci şi un bun organizator. Sînt convinsă că nu greşim dacă-i încredinţăm tot lui grija de a veghea la disciplina şi frecvenţa clasei — propune în încheiere Fănica Neculai.

Ne permitem să adresăm totuşi o întrebare: ce părere au foştii colegi de clasă ai elevului Andronache T. despre felul cum înţeleg cei dintr-a VII-a B adevăratul spirit colegial? În această privinţă credem că ar avea ce învăţa de la prietenii lor mai puţin vîrstnici.

*

Prezentîndu-vă cîteva cazuri întîlnite cu prilejul raidului nostru, întreprins în cele două şcoli din Brăila şi Bucureşti, aţi văzut şi modul în care comandamentul nou ales, împreună cu întregul colectiv al detaşamentului, acţionează pentru a le rezolva. Desigur, acestea nu sînt cazuri singulare. Dar tocmai de aceea, acolo unde ele mai există se impune creşterea spiritului de exigenţă, de combativitate. „Semafoarele" trebuie să acţioneze şi ele permanent, cu toată vigilenţa, dar şi cu tactul unui înţelept prieten: să critice atunci cînd e necesar, să laude pe cei merituoşi. Şi nu uitaţi: nici o clasă fără trofeul autodepăşirii la învăţătură şi comportare — „Banca de onoare"!

Raid-anchetă de ILEANA PIŢA

DRAGI CITITORI! DISCUŢIA NOASTRĂ CU TEMA „COMPORTARE DEMNĂ — ÎNVĂŢĂTURĂ TEMEINICĂ" RĂMÎNE DESCHISĂ. AŞTEPTĂM SĂ NE SCRIEŢI CUM AŢI ACŢIONAT PENTRU REZOLVAREA UNOR CAZURI ŞI SITUAŢII ASEMĂNĂTOARE, EXISTENTE ÎN DETAŞAMENTUL VOSTRU. CELE MAI BUNE CORESPONDENŢE, ÎNSOŢITE ŞI DE FOTOGRAFII, CARICATURI SAU EPIGRAME, VOR FI PUBLICATE.

41

DE PRIETENI SPRE NOI ÎMPLINIRI

La sfîrşitul orelor, de cum sunase, au deschis larg ferestrele, au aranjat frumos clasa, iar pe catedră au pus o vază plină cu flori proaspete care dădea întregii încăperi un aer sărbătoresc. Aşa au stabilit pionierii să fie adunarea lor de alegeri: o sărbătoare. Iar cînd Dana Preda, din glasul căreia simţeai că e tare emoţionată, începu să vorbească despre preocupările pe care le-au avut în detaşament cu privire la îndeplinirea îndatoririi de a învăţa cît mai bine, de a munci şi a se comporta frumos, ca şi despre hotărîrea pe care au luat-o de a lupta împotriva notelor mediocre şi despre spiritul de întrajutorare care s-a statornicit în clasa lor, şi-au amintit cu toţii o mulţime de momente frumoase din viaţa detaşamentului.

Cum să uiţi zilele acelea de duminică dimineaţa cînd mergeau împreună în parcul „Doina" să îngrijească florile şi să înfrumuseţeze aleile? Şi cît se simţeau de bucuroşi de fiecare dată cînd în caietul pionierului responsabil cu munca patriotică se mai adăugau noi cifre la capitolele hîrtie, metal, textile sau polietilenă. Cîte lucruri interesante n-au aflat în vizitele de la „Aem", „Kandia" şi ce frumoase zile au petrecut împreună pe Semenic, atunci cînd au învăţat cu toţii să schieze sau în pitoreasca tabără de la Poiana Mărului!

Desigur, şi-au amintit cu părere de rău şi faptul că la „capitolul" plante medicinale n-au făcut tot ce ar fi putut. Le-au strîns, le-au adus la şcoală, ce e drept, dar... au întîrziat să le trimită la timp acolo unde era nevoie de ele.

Despre toate acestea trebuie să vorbeşti într-o adunare în care se iau şi hotărîri pentru viitor. Acum, că au mai crescut cu un an, viaţa detaşamentului va fi şi mai bogată ca pînă acum.

Ruxandra, Marius Ţerescu, Corneliu Cojereanu, Roxana Dan şi încă mulţi alţi pionieri şi-au spus cuvîntul şi au completat cele spuse de Dana. Au venit şi cu o mulţime de idei, de propuneri pentru programul de activităţi al detaşamentului. Împreună cu noul comandament vor face totul ca şi în acest an clasa lor să ocupe un loc fruntaş pe unitate.

Votul pionierilor din clasa a IV-a A, de la Şcoala generală nr.22, Timişoara, a fost acordat cu încredere celor mai buni dintre ei. Cu toţii au fost de acord ca din comandament să facă parte: Ruxandra Marţincu, Valentin Rotaru, Mihaela Şerban, Horea Iacob – comandanţi de grupă – ca şi Corneliu Cojereanu, Adrian Drăgulescu şi Dana Preda.

Iar cînd a venit momentul alegerii noului comandant de detaşament, toate privirile s-au îndreptat din nou tot către Dana.

– Eu o propun pe colega noastră Dana Preda, se auzi glasul lui Corneliu.

Adrian şi Roxana susţin propunerea. Şi toate mîinile se ridică „pentru". Şnurul galben se află acum tot pe pieptul Danei.

Cei 41 de pionieri din detaşamentul clasei a IV-a A au şi început să se preocupe cum să realizeze cele ce şi-au propus. Vor contribui cu toţii pentru reuşita fiecărei acţiuni.

Şi Lenuţa Dudcă, noua lor colegă, se simte acum foarte bine printre prietenii săi. Nu i se mai par grele nici lecţiile de cînd Dana şi Roxana o ajută zi de zi. Acum Lenuţa se şi vede alături de colegii ei participînd la acţiunile pe care au hotărît să le dedice Conferinţei Naţionale a partidului, în vizită la comuniştii fruntaşi în muncă de la Întreprinderea „13 Decembrie" sau rememorînd glorioase pagini din istoria partidului, la Muzeul judeţean din Arad. Va merge, desigur, şi în excursia proiectată de detaşament la Ţebea, pe urmele lui Avram Iancu, la Şiria, în vizită la casa memorială Ioan Slavici, la Politehnica din oraşul lor şi în parcul de lîngă şcoală, la muncă patriotică. O încearcă o mare bucurie că face parte din „detaşamentul nostru", la viaţa căruia se simte şi ea părtaşă. Alături de prietenii ei va parcurge o nouă şi frumoasă etapă de împliniri.

ECATERINA ROŞCA

Cutezătorii printre noi

Felicitări, Mihaela!

În portretul-foto vă surîde o fată de patrusprezece ani, Mihaela Calu, din municipiul Vaslui. Plină de elan, căci este o fată inimoasă, Mihaela este şi întreprinzătoare, ageră, atrasă de o dorinţă fierbinte pe care o împărtăşiţi cu toţii: **să descoperiţi** *mereu, să ştiţi să descoperiţi soluţii noi şi eficiente pentru rezolvarea unei probleme de ordin practic.*

Faptele Mihaelei au izvorît dintr-o preocupare foarte actuală şi apropiată tuturor copiilor: recuperarea materialelor refolosibile. Mihaela a descoperit şi a fructificat toate posibilităţile ce i se iveau în cale pentru a recupera maculatură. Astfel a transportat la şcoală ambalaje neglijate de la chioşcuri de îngheţată, a făcut ordine în podul casei bunicilor, spre mulţumirea lor, strîngînd toate tomurile şi revistele vechi ce nu mai interesau pentru o bibliotecă, a dat ajutor rudelor din oraş care se mutau din locuinţe vechi în blocuri noi şi a reuşit să strîngă cantităţi apreciabile de maculatură. Astfel a reuşit să recupereze peste 450 kg de maculatură. Fapt pentru care în vara acestui an ea a primit distincţia „Meritul pionieresc".

Ne-am interesat recent ce-a mai făcut Mihaela din acel moment emoţionant şi pînă acum şi am aflat că nu s-a culcat pe lauri. A mai colectat şi a mai predat încă 300 kg de maculatură. Deci în total: 750 kg! Felicitări, Mihaela!

În plin avînt al revoluţiei tehnico-ştiinţifice, România îşi afirmă cu putere setea de nou şi forţa de a inova. Cele mai avansate drumuri ale tehnicii, care în urmă cu un sfert de veac nici nu apăruseră, trec astăzi şi prin uzinele româneşti. O asemenea cale a deschis inventarea laserului. Ţara noastră se numără printre primele care au promovat tehnica laserelor.

LA 20 DE ANI DE LA CREAREA PRIMULUI LASER ROMÂNESC, SĂ DESCOPERIM ÎMPREUNĂ:

LASER

MAREA AVENTURĂ A LUMINII

RAZA CARE TAIE OŢELUL

Printre cele mai extraordinare proiecte de populare a Lunii se numără unul care propune transferarea pe satelitul natural al Pămîntului a unei părţi din atmosfera terestră.

— Cum?

— Printr-o conductă.

— O conductă pînă la Lună! O conductă pînă la un astru aflat la 380 000 km de noi şi care pe deasupra se mai şi învîrteşte în jurul Terrei! Haida-de!

— Nu te gîndi la o conductă grea, de metal, ci la una constituită din cel mai uşor material existent: lumina.

— O conductă de lumină?!

— O conductă din raze laser. Mai precis: un laser inelar, de mare putere, care şi-ar trimite razele încărcate cu o uriaşă energie pînă la Lună. În interiorul acestei neobişnuite conducte ar putea fi pompat oxigen sau aer. Energia considerabilă a peretelui de raze laser ar împiedica risipirea lui în spaţiu, iar fluxul continuu al radiaţiei ar antrena gazul spre destinaţie. Lesne de orientat, conducta laser ar urma Luna în drumul ei pe firmament, întrerupîndu-şi funcţionarea cînd aceasta ar dispărea dincolo de orizont. Simplu, nu-i aşa?

— Foarte simplu dacă ştim ce este laserul.

Realizat în România, un laser dintr-o serie care onorează creaţia ştiinţifică naţională.

Dincolo de fascinaţia culorilor, imense posibilităţi tehnice.

Aşa se taie cu ajutorul laserului o ţeavă din metal dur

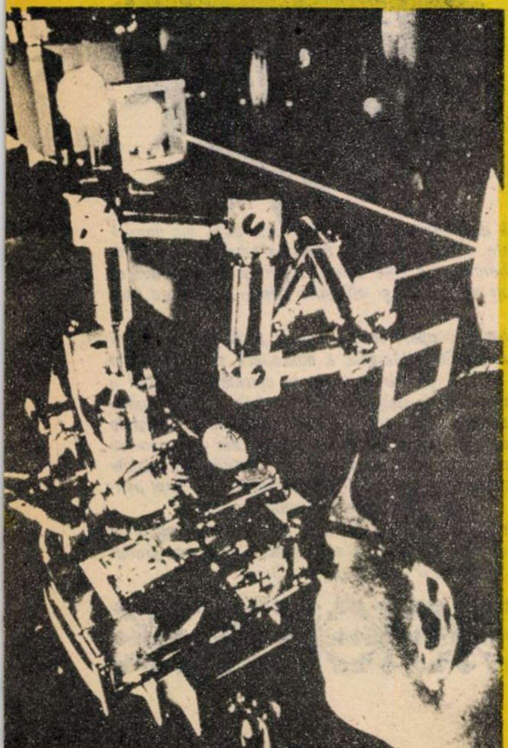

PORNIND DE LA ARHIMEDE

Sicilia, anii 214—212 i.e.n. Cetatea Siracusei, ridicată de greci pe ţărmul răsăritean al insulei, este asediată de romani. Navele lor ameninţătoare blochează portul. Apărătorii oraşului folosesc arme tradiţionale, dar şi mijloace noi, scornite de concetăţeanul lor Arhimede. Între acestea, mai multe oglinzi mari, parabolice, cu ajutorul cărora razele Soarelui sînt concentrate asupra vaselor duşmane, aprinzîndu-le de la distanţă. Este, poate, prima formă de amplificare a energiei luminii.

Secolul al XIX-lea. Undeva în junglă. Ba nu: în Sahara. Şi mai bine: pe banchizele nordului îndepărtat. Una din temerarele expediţii care străbat planeta în toate direcţiile în acest veac hotărît să lichideze petele albe de pe hărţile lumii. Catastrofă: expediţionarii s-au rătăcit, proviziile sînt pe sfîrşite, chibriturile s-au terminat. Iar fără foc nu se poate supravieţui nici în Sahara. Atunci şeful

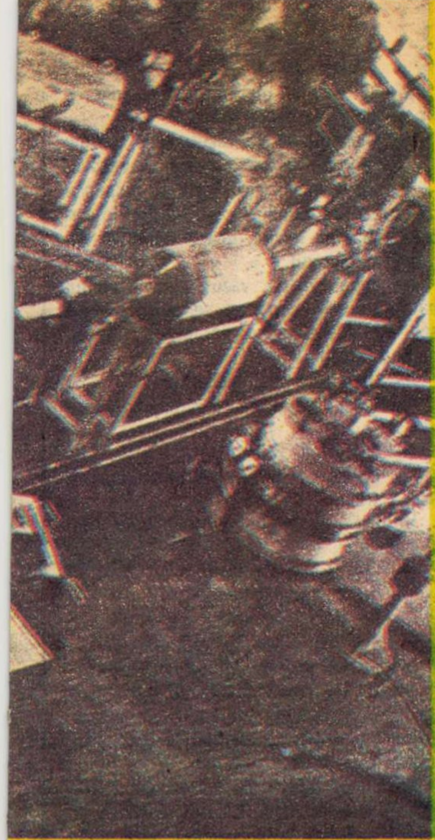

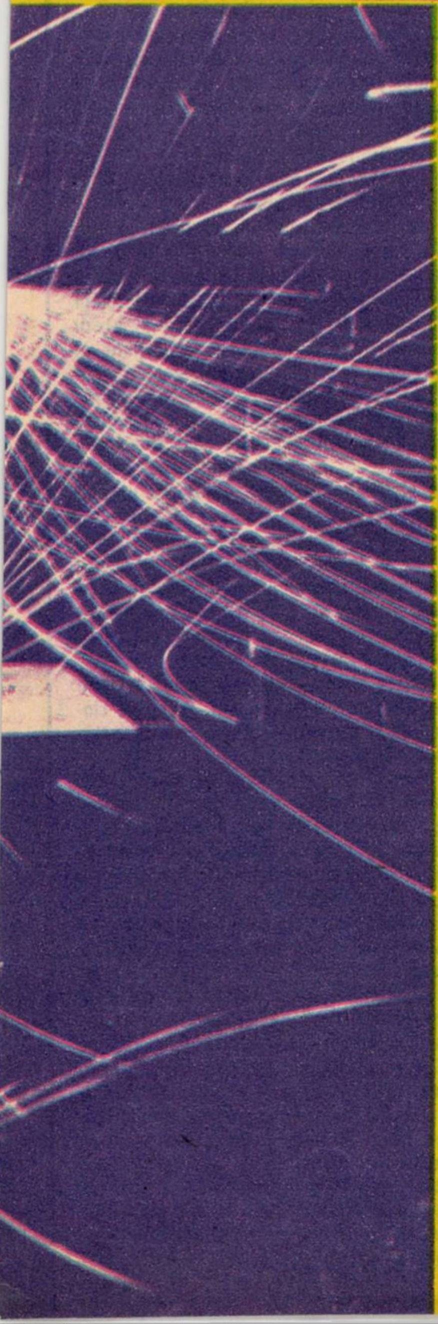

expediţiei scoate lentila ceasului de buzunar, concentrează cu ajutorul ei razele Soarelui şi aprinde focul.

Precum se vede, ideea de a amplifica lumina nu este nouă. Secolul nostru avea să revoluţioneze şi acest domeniu, deschizînd o cale principial nouă: stimularea emisiei luminoase.

Pentru a înţelege principiul laserului sînt necesare cunoştinţe superioare de fizică a luminii şi de fizică a atomului. Să încercăm totuşi o incursiune într-un laser. Imaginaţi-vă un bliţ fotografic foarte puternic. Filamentul luminos al bliţului înfăşoară un cristal de rubin avînd la capete două oglinzi paralele. Descărcîndu-se, bliţul emite o lumină extrem de puternică. O parte din radiaţia luminoasă transmite ionilor de crom din compoziţia rubinului un plus de energie. Revenirea treptată a ionilor la nivelul energetic iniţial este inoţită de emiterea de fotoni — corpusculi de lumină. O parte din fotoni se reflectă în cele două oglinzi, revenind în mediul activ. Ei întîlnesc alţi ioni de crom, pe care îi fac să emită alţi fotoni. Parcurgînd în repetate rînduri spaţiul dintre cele două oglinzi, şuvoiul fotonilor creşte imens. Una din oglinzile amintite fiind parţial transparentă, prin ea ţîşneşte un fascicul luminos de o intensitate uriaşă. Este raza laserului.

O LUMINĂ CUM NU ESTE ALTA

Dintr-o placă de titan trebuie decupată o aripă de avion. Pe linia trasată se plimbă o rază laser. Ea taie cu precizie titanul, cel mai dur dintre metale.

Un diamant industrial va servi la trefilarea sîrmei foarte subţiri. Pentru aceasta, prin el trebuie practicată o gaură de un diametru infim. Raza de laser străpunge diamantul.

Sub acţiunea razei laserului cristalele metalului îşi pierd forma, se topesc, se evaporă.

Într-o delicată operaţie pe creier, firul abia vizibil al unui nerv trebuie secţionat cu extremă precizie. Raza laser secţionează nervul fără a vătăma cu nimic zona înconjurătoare.

Prezentat astfel, laserul pare un fel de cuţit, un burghiu sau un bisturiu perfecţionat. Lumina emisă de laser are însă cîteva trăsături inconfundabile.

Razele de lumină emise de o sursă clasică nu pot fi paralele. Ele se împrăştie în toate direcţiile, ceea ce le face să-şi piardă curînd energia. În fasciculul emis de laser, fotonii urmează căi paralele, ceea ce le permite să străbată sute de mii de kilometri fără să se disperseze. Pe această calitate a razei laser se bazează şi uimitoarea idee a conductei luminoase Pămînt-Lună, extrem de îndrăzneaţă, dar corectă din punct de vedere ştiinţific.

Putînd fi refractată prin lentile, raza laser ajunge să concentreze pe o suprafaţă infimă energii de miliarde de ori superioare celei care ne vine de la Soare. Atingînd o suprafaţă metalică, un fascicul laser ridică temperatura în zona atinsă la zeci şi sute de mii de grade, provocînd evaporarea celor mai rezistente materiale.

DIN LABORATOR, ÎN UZINĂ

Cel dintîi laser avea ca mediu activ rubinul. El a fost creat în 1960. Doi ani mai tîrziu intra în funcţiune cel dintîi laser românesc, construit sub conducerea profesorului Ion Agârbiceanu la Institutul de fizică atomică. Laserul realizat avea ca mediu activ un amestec gazos format din heliu şi neon. În anii următori au fost construite noi lasere cu bune performanţe, într-o varietate de tipuri, corespunzător aplicaţiilor cărora le erau destinate: alinierea unor construcţii, a tunelelor de cale ferată, construirea de turnuri şi coşuri înalte etc. Lasere româneşti au fost utilizate şi la construcţia metroului bucureştean.

O recentă aplicaţie a laserului este rotoplanul. Rotirea continuă a unui fascicul laser într-un plan strict orizontal foloseşte la orientarea buldozerelor şi screperelor în lucrări de nivelare a terenurilor sau la săparea canalelor de irigaţie.

În 1974 a fost realizat primul sistem de calcul optic românesc, funcţionînd cu laser. Anemometrele româneşti cu laser măsoară curgerea fluidelor şi efectuează măsurători în fluide şi solide transparente aflate în mişcare, ca şi în cîmpuri de ultrasunete. La o întreprindere transilvăneană, un astfel de aparat măsoară din mers diametrul conductorilor electrici emailaţi, produşi în flux continuu.

O serie de lasere româneşti de putere folosesc bioxidul de carbon. Unul taie plăcuţele ceramice ale rezistenţelor cu peliculă metalică într-o fabrică de piese radio, iar altul este utilizat la producerea termistoarelor. Un laser de mare putere serveşte cercetărilor privind tratamentele termice la fontă şi oţel aliat pentru cilindri de motoare diesel şi arbori cotiţi pentru locomotive. Alte lasere servesc la tăierea ţevilor din oţeluri aliate şi sudarea tablei de oţel inox. Tipuri anume proiectate servesc într-o mare uzină prelucrării fine a materialelor dure — oţel de scule, oţel vidia, diamant.

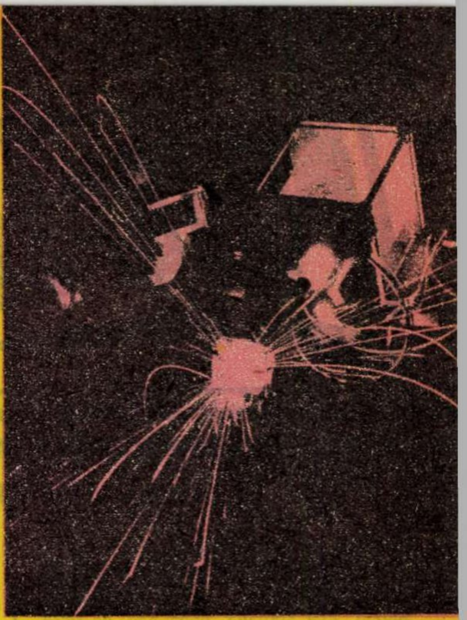

În 1977 a fost realizat un oftalmoscop cu laser pe bază de rubin, destinat operaţiilor de mare fineţe pe ochi. Alte lasere româneşti sînt folosite în analiza unor substanţe chimice, în spectroscopie, fotochimie, holografie, la măsurarea cu mare precizie a deplasării şi vitezei, în studierea vibraţiilor, în medicină, telemetrie, metrologie, în industria de mecanică fină, mai ales în microsudură şi microgăurire etc.

La Institutul central de fizică din Bucureşti, sub conducerea profesorului Ioan Ursu, se studiază noi tipuri de laser cu noi proprietăţi şi vaste domenii de aplicare. Numărîndu-se printre primele ţări din lume care s-au afirmat în domeniul laserelor, România deschide larg porţile uzinelor, şantierelor sale în faţa tehnicii originale de vîrf, la nivelul exigenţelor timpului nostru.

LA TIMPUL VIITOR

Cele amintite pînă acum nu epuizează posibilităţile laserului. Ar trebui să insistăm asupra calculului optic, asupra memoriilor cu laser, care duc miniaturizarea dincolo de orice imaginaţie. Sau asupra discului cu laser, de înaltă fidelitate.

Dar viitorul? Laserul va revoluţiona transmiterea la distanţă a informaţiilor, ca şi comunicarea sub apă. Laserul va permite crearea televiziunii şi cinematografului în relief şi va avea un rol decisiv în realizarea fuziunii termonucleare controlate, marea speranţă energetică a omenirii.

În cosmos, laserul va servi nu numai legăturilor cu baza, ci şi ca mijloc de propulsie a navelor spaţiale. Laserul va elibera rachetele cosmice de povara uriaşei cantităţi de combustibil pe care o poartă în prezent. El va servi la măsurarea foarte precisă a poziţiei sateliţilor artificiali şi a laboratoarelor spaţiale, ca şi la corectarea ei. Prin multiplele sale aplicaţii în toate activităţile omului, crearea laserului poate fi comparată doar cu inventarea roţii.

HORIA ARAMĂ

Traversarea

schiţă de PETRE LUSCALOV

Bacul se pregătea de plecare.

O ceaţă grea, lăptoasă, imensă mare de fum alb, învăluia apele învolburate ale Borcei. Aici aproape, lîngă bac, se întrezăreau cîteva trunchiuri uriaşe de copaci prăvălite în apă cu rădăcinile poroase, smulse din pămînt şi agăţate de malul înalt ca într-un ultim strigăt de spaimă. Dincolo de ei nu se mai zărea nimic. Doar o tăcere albă, vătuită, opacă, tulburată de clipocitul misterios al apelor Borcei şi punctată din cînd în cînd de strigătele răguşite şi îndepărtate ale unor vase fluviale.

Trebuia să ajung în Balta Brăilei pentru a scrie un reportaj despre mecanizatorii unei ferme care realizaseră la culesul porumbului o performanţă cu totul neobişnuită. Călăuza care îmi fusese dată, un elev dintr-a şaptea, mi se păru un băiat foarte ciudat. De-a lungul întregului drum pe care-l străbătusem din sat şi pînă la bac, orbecăind prin ceaţă, nu reuşisem să scot de la el nici măcar un singur cuvînt. Acum se afla aici lîngă mine, aplecat peste parapetul bacului cu bărbia sprijinită în mîini. Aşa cum privea cu ochii lui verzi, piezişi şi scînteietori, puhoiul care se revărsă spre bac îţi amintea de o pisică stînd la pîndă. Camioane grele, cu roţi duble se înfundau în apele uşor revărsate peste mal ale Borcei, ca apoi să ţîşnească de pe şoseaua inundată ca nişte gigantice tancuri „amfibii" urcînd pe bac într-un bubuit prelung ca de tunet. Bacul gemea de oameni, de camioane şi de remorci. O manivelă se învîrti undeva în ceaţă şi într-un zornăit prelung de lanţuri puntea care lega bacul de mal se ridică.

Plecam deci.

Aşteptarea îmi fu zadarnică. Trecu mai bine de jumătate de oră şi bacul stătea tot nemişcat, ţintuit cu parîmele de mal.

— Ce se întîmplă, băiete? îl întrebai eu într-un tîrziu pe ciudatul meu însoţitor. De ce nu plecăm?

— Bacul nu circulă pe ceaţă.

— Cum aşa? făcui eu. Dacă ceaţa nu se ridică, o să stăm toată ziua aici.

— O să stăm.

În clipa aceea ca un uriaş pumnal lung şi negru, un convoi de şlepuri străpunse pentru o clipă ceaţa ca să dispară apoi încet, încet, silenţios ca un şarpe în adîncurile ceţii. Am înţeles ce vroia să spună băiatul. Nu-mi rămînea altceva de făcut decît să aştept.

La început o lumină slabă, difuză, iradie ceaţa, azvîrlind peste apele Borcei nişte solzi argintii, fosforescenţi. Apoi din ceaţă apăru un soare alb, rece, spectral. Ca atinsă de o baghetă magică, ceaţa se despică în două, se trase uşor ca o cortină, lăsînd ca soarele să învăluie Borcea într-o lumină caldă şi prietenoasă. Acum zăream pontonul de pe malul celălalt, oamenii mişunînd printre camioanele încărcate cu ştiuleţi de porumb. În spatele lor pădurile toamnei împăienjenite de raze solare vibrau în vînt în mii şi mii de frunze transparente şi scînteietoare de aur. Deodată motorul şalupei care pilota bacul începu să duduie vesel, apa biciuită de elice începu să clocotească şi, desfăcut din parîme, bacul se îndepărtă de mal. Malurile, pădurile intrau în acea stranie mişcare de translaţie, în acea plutire rectilinie şi uniformă în spaţiu, în vreme ce bacul ca şi întreaga Borce încremeniseră parcă. Şi totuşi înaintam. Borcea ţesea dantele albe şi fine sub pîntecul de tablă al bacului, oamenii pălăvrăgeau veseli în vreme ce pontonul se apropia de noi văzînd cu ochii. Atunci se petrecu catastrofa. Motorul şalupei bubui de cîteva ori puternic şi cu un ultim scrîşnet se opri. Un strigăt de nelinişte străbătu mulţimea îngrămădită pe platformă.

Malurile, pădurile, pontoanele se roteau în jurul meu într-un vals ameţitor. Lipsit de impulsul şalupei, bacul zbura la vale purtat la voia întîmplării de apele vijelioase ale Borcei. Peste cîteva clipe ceaţa ne înghiţi din nou. Îmi făcui loc cu coatele prin mulţimea care se îngrămădea în faţa şalupei. În cabină mecanicul, un om voinic, gras făcea sforţări disperate să pornească motorul. Aşteptam în tăcere. Undeva în ceaţă, în faţa noastră, răsună strigătul răguşit, prelung al sirenei unui vas maritim. Venea spre noi.

Într-un tîrziu mecanicul apăru pe puntea şalupei şi ne spuse cu un aer tulburat ştergînu-şi mîinile cu o cîrpă pătată cu unsoare.

— Nu înţeleg ce se întîmplă... oameni buni... motorul nu are nimic...

Sirena vasului maritim răsuna din ce în ce mai aproape de noi.

— Dar trebuie să faceţi ceva! strigai eu. Se apropie un vas. O să ne lovească!

— Nu-i nimic de făcut... răspunse mecaniul pregătindu-se să reintre în cabină. Doar să încerc încă o dată să mai pornesc motorul.

În clipa aceea văzui cum ciudatul băiat cu ochi verzi mi se strecoară pe sub mînă. Încălecînd parapetul, sări pe puntea şalupei.

— O clipă, nea Iochentie...

Mecanicul se întoarse nedumerit spre el.

— Ce-i, mă Pavele?

— Eu zic că dacă motorul nu are nimic... trebuie să aibă elicea.

Un licăr de speranţă străluci în ochii mecanicului.

— Crezi, mă Pavele?

— Cred, nea Iochentie...

— Te duci să vezi?

— Mă duc... adu o parîmă.

Mecanicul dispăru grăbit în cabină.

Băiatul îşi scoase haina şi o aşeză cu grijă pe parapetul şalupei. Apoi aşezîndu-se pe punte, îşi desfăcu liniştit şireturile şi-şi scoase pantofii.

Mecanicul apăru din cabină cu o frînghie groasă în mînă, băiatul se ridică de jos şi amîndoi se îndreptară spre pupa şalupei. Auzeam acum grohăitul puternic sacadat al giganticelor motoare ale vasului maritim care sosea. Prinzîndu-se în funia groasă, băiatul coborî în apă. Curentul puternic îl smulse de la şalupă, îl azvîrli deasupra apei tăvălindu-l într-un clocot de spumă.

— Ţin-te bine, Pavele...

— Mă ţin, nea Iochentie...

— Strînge coarda!

Mecanicul trăgea din răsputeri de funie. Încet, încet, pendulînd larg în curentul dezlănţuit al apei, băiatul se apropie de şalupă. Şi deodată înfigîndu-şi dinţii cu sălbăticie în funia groasă, îşi azvîrli mîinile deasupra capului şi dispăru în adîncuri. Toţi stăteam încremeniţi. Clipele se scurgeau grele ca de plumb. Apoi, pe neaşteptate, capul băiatului ţîşni ca un dop deasupra apei. Ridicînd o mînă, azvîrli pe puntea şalupei o bucată de plasă pescărească agăţată de un plutitor.

— S-a făcut, nea Iochentie...

— Ia te uită, a dracului plasă... spuse mecanicul, în vreme ce-l trăgea pe băiat sus, pe punte... tocmai de elicea mea îi veni să se agaţe... şi părăsinu-l pe băiat, se repezi în cabină.

Peste cîteva clipe motorul şalupei începu să duduie vesel, apa începu să clocotească şi, strunit, bacul înainta părăsind albia fluviului.

Rămas singur pe puntea şalupei, nebăgat în seamă de nimeni şi dîrdîind uşor în haina pe care o pusese pe el, băiatul îşi stoarse cămaşa şi o aşeză cu grijă la uscat, pe parapet. Toţi priveam spre stînca ascuţită şi neagră ce răsărea din ceaţă, alunecînd pe lîngă bac cu turelele roşii supraetajate pierdute în ceaţă. În valurile uriaşe stîrnite de monstrul maritim, bacul trosnea din toate încheieturile, se legăna, dansa, în vreme ce camioanele şi remorcile, patinînd pe platforma udă şi vîscoasă, se ciocneau între ele.

Privind în urma gigantului care dispărea încet, încet în ceaţă, ştiam acum cu toţii că ne aşteaptă un ponton şi o pădure vrăjită, împăienjenită în raze de soare şi vibrînd toată în mii şi mii de frunze transparente şi scînteietoare de aur.

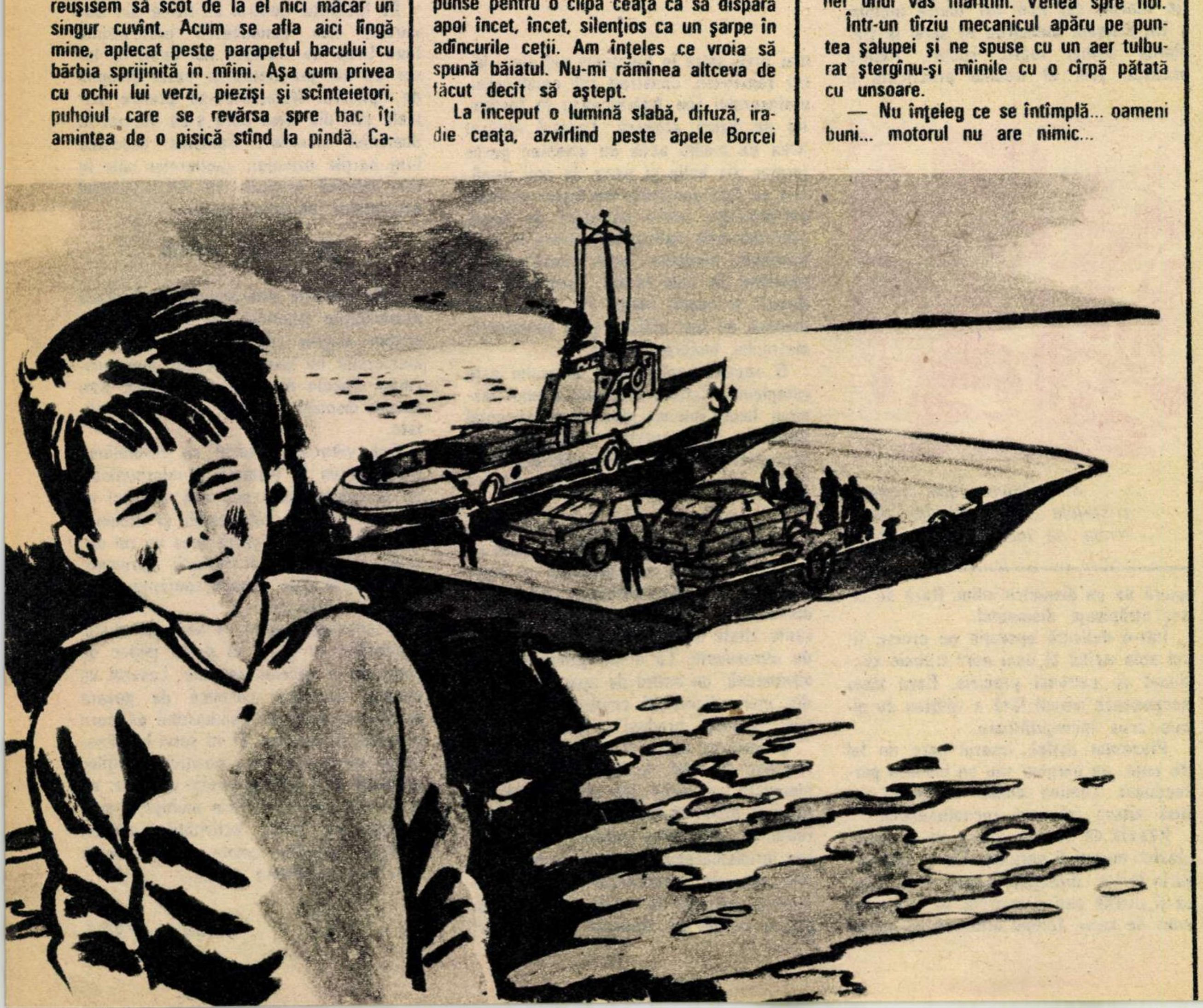

RECORDMANA

MONDIALĂ

Vali Ionescu vi se destăinuie

7 ÎNTREBĂRI – 7 RASPUNSURI:

1. **Vi se pare demn de comentat faptul că noi, românii, am avut mari campioni (mondiali şi olimpici) la săritura în înălţime** *(Iolanda Balaş)* **şi în lungime** *(Viorica Viscopoleanu)?* **Şi avem şi acum încă unul în persoana dumneavoastră; recordmană mondială şi campioană europeană?**

– Sigur, deşi e greu de dat o explicaţie. Dar faptul e fapt. Dacă el s-ar fi produs şi în probele masculine, atunci ne-am fi putut gîndi la un specific, la o tradiţie. Poate totuşi nu e lipsit de interes să ne aducem aminte că, în vremuri nu foarte îndepărtate, copiii din satele noastre se jucau frecvent trăgînd o linie cu băţul pe iarbă şi întrecîndu-se la sărituri. Săritura e o mişcare tipică de joacă, expresia unui temperament vioi, optimist. Şi e păcat că uneori copiii şi profesorii lor au cam uitat atletismul în favoarea prea comodelor jocuri cu mingea.

2. **Cum e cu „singurătatea" atletului?**

– Este o expresie cu acoperire în realitate. O cunoscută particularitate a disciplinei noastre sportive stă în faptul că mult timp munceşti şi lupţi în umbră. Unora li se pare firesc să beneficieze de public – mai ales jocurile sportive – uitînd că în antichitate, cînd s-a inventat publicul sportiv, **atleţii** *erau eroii! O săritură de 6,80 la lungime este o performanţă la nivel european – şi totuşi abia după 6,80 mai vine lumea la stadion, în timp ce un fotbalist care joacă de un an fie şi în divizia B poate fi deja „un nume". Dar tocmai din aceste condiţii specifice îşi trage atletul forţa, iar victoria lui e cu atît mai valoroasă cu cît e o victorie asupra lui însuşi.*

3. **Dacă şi cînd anume, pe traiectoria săriturii, aveţi senzaţia de zbor?**

– În momentul lansării, după bătaie. Cînd alergi îţi vîjîie vîntul pe la urechi; cînd te desprinzi ai senzaţia că pluteşti. Pe partea a doua a traiectoriei începi să aproximezi febril distanţa şi senzaţia de zbor scade.

4. **Antrenamentul înseamnă repetiţie, iar repetiţia, se ştie, este o bună cunoştinţă a şcolarului. Este ea, cum se spune, „mama învăţăturii"? Adică, volumul antrenamentului determină direct performanţa?**

– Ca în orice activitate umană, efortul pur şi simplu nu aduce nimic bun. Eu, de pildă, am traversat o perioadă foarte dificilă; mă antrenam cu îndîrjire şi nu progresam deloc. La un moment dat m-am simţit nedreptăţită, m-a cuprins revolta: de ce organismul meu nu-şi răsplăteşte propriul efort? Mai tîrziu am înţeles că făceam mici greşeli, deci **repetam şi greşelile!** *Lucrul cel mai greu în viaţă, în general, este să descoperi unde greşeşti, şi mai ales să accepţi greşeala şi să renunţi la ea!*

5. **Din portretul atletului, aşa cum a reieşit el pînă acum din discuţia noastră, reiese că principala lui calitate morală e voinţa. Se spune că la acest capitol staţi foarte bine.**

– Mă bucur că se spune aşa, ceea ce ştie mai puţin lumea este că nu m-am născut înzestrată fără cusur în această privinţă. Oho, de cîte ori n-am avut nevoie de tenacitate, dar ea mă părăsise. Pînă cînd mi-am impus nişte procedee de autoeducare. De pildă, în preziua concursului îmi propun şi **îmi impun** *să respect nişte fleacuri din programul zilei, oricare ar fi acelea, şi nu cedez pentru nimic în lume de la ele. Am constatat că metoda dă rezultate. Uneori a te răzgîndi înseamnă a da înapoi, aşa că mă învăţ să refuz riscul.*

6. **Vă place să călătoriţi cu avionul?**

– Înţeleg aluzia dumneavoastră şi o confirm: într-adevăr, în aer mă simt „acasă". Şi probabil explicaţia nu stă în faptul că sînt săritoare şi nu alergătoare sau altceva, ci în aceea că sînt atletă, sportivă: sînt obişnuită cu lupta, cu... curajul.

7. **Spuneaţi, cu un anumit prilej, că performanţa dumneavoastră (7,20 m) a descurajat multe săritoare în lungime. Fenomenul e justificat, credeţi?**

– Nicidecum. Toate marile performanţe par, la un moment, culmea posibilului. Suta de metri sub 10 secunde părea visul de neatins al sprinterilor lumii, cu ani în urmă. Azi se aleargă frecvent sub acest timp. Pentru cel care face sport în ideea de a se autodepăşi – iar atletismul, care nu cunoaşte lupta cu adversarul, în primul rînd asta este – zic, pentru un astfel de sportiv, o performanţă mare e mai degrabă mobilizatoare decît demobilizatoare. Îmi face plăcere să precizez acum, cu prilejul aniversării a 50 de ani de atletism la clubul Rapid Bucureşti, că o fetiţă de 14 ani de la noi e hotărîtă să sară cîndva, mai mult decît mine; şi cred că va reuşi, iar asta nu pentru că – absolut întîmplător – o cheamă tot... Adi Ionescu.

ILIE TRAIAN

Club-Test

În rarele ei perioade de odihnă, Vali Ionescu merge în oraşelul natal, oraş teleormănean, aflat pe malul Dunării şi care, în anii socialismului, şi-a legat numele de un mare combinat chimic. Unde merge, în vacanţe, Vali Ionescu?.

Învăţaţi să nu vă daţi bătuţi!
Vali Ionescu
Bucureşti - octombrie 1982

Premiul special, Club-Test

acordat cititorului care a dat cel mai frumos răspuns la întrebarea lui Dobrin, a fost cîştigat de **Nicolae Eugen**, clasa a VIII-a, Şcoala generală nr. 174, Bucureşti.

În pauza meciului amical dintre selecţionatele anilor '70 şi '80 (meci în care Dobrin a constituit, ca de obicei, principalul punct de atracţie), marele „mag al balonului" l-a primit pe Eugen, căruia i-a acordat... două autografe! Unul, pe mingea oferită drept premiu de către revista „Cutezătorii", altul pe cartea „Fotbalul e viaţa mea", care se ocupă de personalitatea lui Dobrin.

Eugen este un vechi şi statornic suporter al echipei din Piteşti şi, desigur, vechi şi înflăcărat admirator al lui Dobrin.

Proaspătul laureat ne asigură că sub impulsul acestui premiu, vor cunoaşte o nouă înviorare atît miuţele sale cu prietenii de joacă, de fotbal, dar mai ales, prestaţia sa în cadrul comandamentului unităţii al cărui responsabil sportiv este!

Felicitări, Eugen, şi... succes!

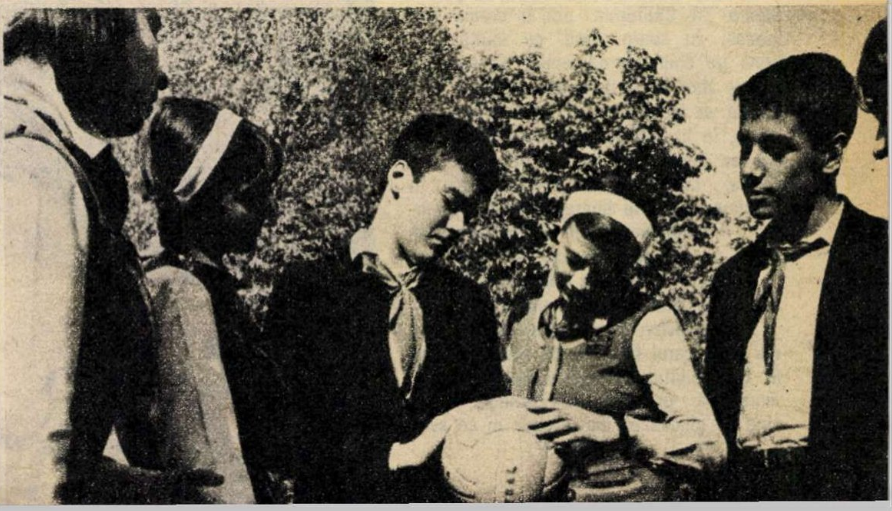

DIN ENCICLOPEDIA CUTEZANȚEI

Smaranda Brăiescu, gata pentru un spectaculos salt cu parașuta.

TEMERARII văzduhului

Într-un colț de aerodrom, copiii s-au adunat ciopor în jurul unui bătrîn instructor care le vorbește despre parașutism. Despre parașutismul românesc, despre bogatele și strălucitele lui tradiții. Să ne apropiem și să-l ascultăm și noi.

CUM A DEVENIT CELEBRĂ O FATĂ DIN CARPAȚI

În acea zi de 19 mai 1932, la Sacramento, în California, era o vreme frumoasă, cu soare blînd, cu multă voie bună pe chipurile oamenilor de pe cîmpul de zbor de la marginea orașului. Mecanicii se precipitau în jurul avioanelor, piloții, în bluzele lor îmblănite, nu-și mai găseau locul așteptînd semnalele de decolare, iar publicul se îmbulzea în preajma unei fete tinere, cu ochii ca murele. Îi cunoșteau numele din ziarele în care, cu titluri mari, se anunțase că „...românca **Smaranda Brăiescu** va încerca să realizeze imposibilul".

...Micul avion biplan urca încet, dar sigur spre cerul limpede de mai. Din cînd în cînd pilotul întorcea capul spre fata măruntică, ghemuită în carlingă, încercînd să ghicească din privirile ei ce avea de făcut mai departe. Acele altimetrului trecuseră de mult de 5 000 de metri, limita de înălțime obișnuită pînă atunci, dar ochii fetei, ochii aceia negri, dar cu o neobișnuită lumină în ei, spuneau mereu: „Sus! Mai sus!"

Pînă unde voia oare să ajungă?

Smaranda Brăiescu sărea cu parașuta de cîțiva ani. Și de tot atîta timp visa să urce culorile drapelului românesc cît mai sus, atît de sus încît să-l poată vedea întreaga lume. Curajul ei fără margini îi dădea aripi. Cu un an în urmă, la 2 octombrie 1931, la o demonstrație aviatică, urcase în văzduh pînă la 6 000 de metri și se lansase de-acolo, stabilind astfel recordul mondial feminin de salt cu parașuta. Iubitorii aviației din București și din întreaga țară au făcut, atunci, o colectă publică pentru a o trimite pe Smaranda peste ocean, în America, pentru a duce și acolo faima aviației românești. Și a dus, într-adevăr, faima curajului oamenilor din Carpați, efectuînd spectaculoase salturi la San Francisco, iar acum, aici, încercînd să se autodepășească.

„Sus! Mai sus!" — îl ruga din priviri pe pilot. 6 000...6 500...7 000 de metri. Uimit, uluit, pilotul simțea cum motorul se apropie de capătul puterilor. „Te rog, mai sus!" Omul de la manșă s-a hotărît să scoată din mașina lui zburătoare tot ce putea da ea. Mai sus, tot mai sus. Cînd acele altimetrului arătau 7 233 de metri, avionul n-a mai vrut să urce. Abia atunci fata plăpîndă din carlinga din spate păru mulțumită. Curios, pilotul o urmări cum se ridică și iese din cabină, cum coboară spre bordul de fugă al ari-

Gheorghe Iancu, „zburind" spre pămînt cu parașuta încă închisă.

pii, cum clipeşte din ochi spre el, spunîndu-i, parcă, „Mulţumesc!", cum se aruncă şi dispare, ca un ghemotoc alb, în hăul de sub aripile avionului. Cîteva mii de metri, fata din Carpaţi, cu ochii ca murele, măruntică, plăpîndă, dar de un curaj ieşit din comun, pare un meteor prin spaţiu, apoi s-a deschis paraşuta, apoi... apoi a venit pămîntul. Asaltul reporterilor, urale, flori... Din ochii aceia negri curgeau, unul după altul, stropi de rouă cristalini, ca şi cei de pe iarba din România. Era bucuria victoriei. Nimeni pînă la ea nu reuşise o asemenea performanţă, care va rămîne pentru totdeauna scrisă cu litere de aur în cartea aeronauticii mondiale. Şi-n dreptul numelui ei, un drapel tricolor: roşu, galben şi albastru.

MARELE MAESTRU AL ZBORULUI LA... ŢINTĂ

Toţi paraşutiştii adevăraţi visează să urce cît mai sus, în văzduh, pentru a învinge, de acolo, tăriile: biciuirea vîntului năprasnic, ceţurile norilor şi, nu o dată, teama de necunoscut. Dar tot aşa, paraşutiştii adevăraţi visează să-şi poată pilota „caravelele" lor de oriunde s-ar lansa, spre acel... minuscul disc roşu din groapa cu nisip,ceea ce înseamnă 0,00 metri faţă de punctul fix. Aceasta este, dealtfel, proba de bază în competiţiile de paraşutism. Care este primul recordman... mondial în materie, asul ţintaşilor din lume? Ei bine, un român, un mare nume, repetat de multe ori în cartea de recorduri mondiale a F.A.I.: **Gheorghe Iancu,** Maestru emerit al sportului.

Era tot în mai, dar în 1961, în ziua de 31, şi tot o vreme frumoasă ca atunci, la Sacramento, în California. Numai că acum ne aflam pe aerodromul Aeroclubului „Gheorghe Bănciulescu" din Ploieşti, cunoscutul aerodrom Strejnic. Zi de campionat republican, în care se executau salturi de la 1 000 m, cu deschiderea întîrziată a paraşutei şi aterizare la punct fix. Sportivii coborau, unul după altul, căutînd cu înfrigurare „punctul". Şi arbitrii notau: 1,25 m — Elena Băcăuanu; 0,80 m — Angela Năstase; şi mai aproape — Ion Roşu, Ion Negroiu... Deodată, „bomba" zilei: 0,00 m — Gheorghe Iancu. Şi Iancu, năucit parcă de marea sa reuşită, tremura pur şi simplu de emoţie: „chiar pe punct?" Da, chiar pe punct! Dar proba cuprindea două salturi, aşa că cine ştie...

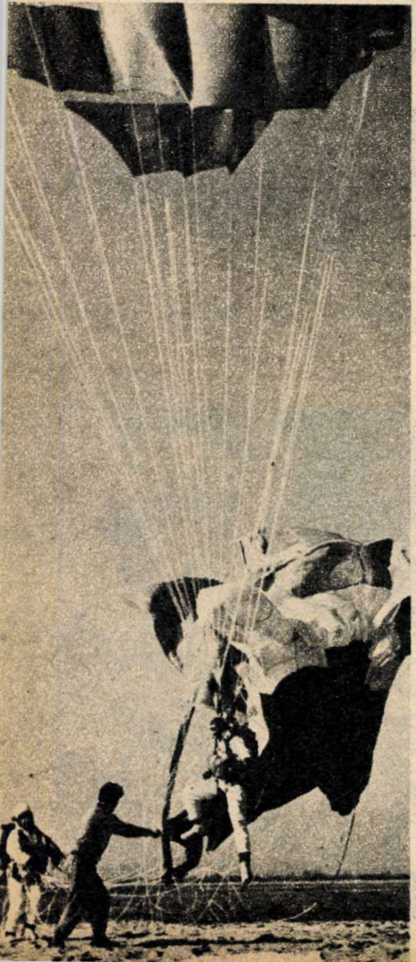

...Toţi eram cu privirile spre înalt. Acolo, sus, Iancu lupta cu nava lui prin valurile curenţilor de aer, încercînd să ţintească (pentru a doua oară consecutiv) punctul roşu. Încerca... 50... 30... 20 de metri. Bănuiam scăpărarea privirilor sale sub ochelarii de zbor şi, cu siguranţă, fiecare fibră a fiinţei lui conectată la comanda: „Acolo! Pe punct". Ne oprim respiraţia şi încremenim, parcă. Tălpile lui au acoperit punctul roşu. Extraordinar! Record mondial absolut şi definitiv! Un nou nume înscris cu litere de aur în cronica aeronauticii mondiale: Gheorghe Iancu — România.

FORMIDABILA AVENTURĂ LA PORŢILE STRATOSFEREI

Din nou în înălţimi. Am decolat de pe un cîmp de zbor din Buzău, la bordul unui avion AN-24T, amenajat special pentru paraşutism. Este un zbor cu totul neobişnuit, ţintind realizarea unei performanţe sportive de excepţie: colonelul aviator Grigore Baştan (azi general maior în rezervă) încearcă o tentativă de record de înălţime. Trapa avionului este deschisă, pentru a putea realiza un plafon maxim, aşa că purtam măşti de oxigen, costume antifrig şi... emoţii în suflete! Urcăm, urcăm şi parcă nu mai ajungem la înălţimea năzuită: 8 000... 9 000... 9 500... Pilotul Mihai Iacob ne asigură că mai avem rezerve. E un frig năprasnic în avion. Prin trapa deschisă se văd hăurile înceţoşate. Colonelul Baştan devine, brusc, palid şi cu priviri speriate. Dar colonelul Florin Bejan, alături de el, ghiceşte dintr-o clipă motivul: „Nu se poate să-i fie teamă colonelului Baştan. Omul acesta a luptat în unităţile de paraşutişti la Băneasa, în '44, împotriva fasciştilor, a înfruntat capriciile văzduhului de mii de ori, pe vreme bună şi rea..." Altul era motivul: colonelul nu mai avea oxigen în butelia auxiliară. Într-o clipă, Bejan şi-a smuls masca de pe faţă şi a lipit-o pe gura colonelului. Oxigen...

Avionul a atins 10 250 m, plafon maxim, cînd l-am văzut pe colonelul Baştan ridicîndu-se, zîmbindu-ne, şi, de pe buza trapei avionului, dispărînd în neant.

Pilotul Mihai Iacob a coborît cu noi într-un picaj ameţitor, făcîndu-ne să simţim că ne piere... inima. Ce-o fi făcut colonelul? Am aflat abia la Movila Banului unde au aterizat: că pe la 6 000 de metri, cînd „cădea" ca un trăsnet, curentul i-a rupt legătura măştii de oxigen, dar că a reuşit, cu-n efort uriaş, să prindă muştiucul furtunului, izvorul de viaţă; că a deschis paraşuta abia pe la 2 000 de metri şi a aterizat doar la 200 de metri de echipajul de recuperare. Aşadar, un salt fantastic, dar cînd l-am întrebat pe colonel cum a fost, a răspuns, ridicînd ochii spre înalturi: „Noi trebuie să urcăm mai sus. Pînă la stele mai este cale lungă. Românii au să ajungă şi la stele!"

VIOREL TONCEANU

Autumnală

ORIZONTAL: 1) Gustul plăcut şi parfumul fructelor. Păşesc în fiecare toamnă pe porţile larg deschise ale şcolilor (sing.). 2) „La umbra nucului bătrîn" sau „Dacă-n douăzeci de toamne". În ceaţă! 3) Creatorul pînzei „După culesul viei". Recuzită în decor tomnatic. 4) Legume depozitate în silozuri pentru iarnă. Udrescu Olivia. 5) Plantă textilă. Una din migdalele lui Topîrceanu! 6) Localitate în U.R.S.S. 7) Struguri necopţi. Zeităţi care îl îmblînzeau pe Zeus (mit. gr.). 8) Lac glaciar în Munţii Rodnei. Soţia geniului nopţii în mitologia scandinavă. 9) Pleacă, odată cu sosirea toamnei, spre ţările calde. Identic. 10) Pînza „Toamna" face parte din creaţia acestui maestru al penelului.

VERTICAL: 1) O viţă aşezată pe araci. Costea Grigore. 2) „Ultima toamnă" de Haralamb Zincă. Element chimic cu proprietăţi dezinfectante. 3) Al doilea calif arab (634–644). Din acest mare neam amintit de Homer şi apoi de Herodot făceau parte geto-dacii. 4) Haină pentru o toamnă ploioasă. Orăşel în Filipine. 5) O toamnă (fig.). Cel mai înalt vîrf din masivul Bucegi, cu o altitudine de 2507 m. Binecunoscută marcă de automobil românesc de teren. 6) Rămîne desfrunzită odată cu sosirea toamnei. Alifie. 7) Dînsa. A deranja. 8) Varietate de struguri. 9) Nostalgia zilelor de vară în decor autumnal! Striveşte strugurii. 10) Autorul unui fastuos „Peisaj de toamnă". Poet contemporan, autorul poeziei „Impresie de toamnă"

DICŢIONAR: INTA, ETAE, ANAR, ILOG.

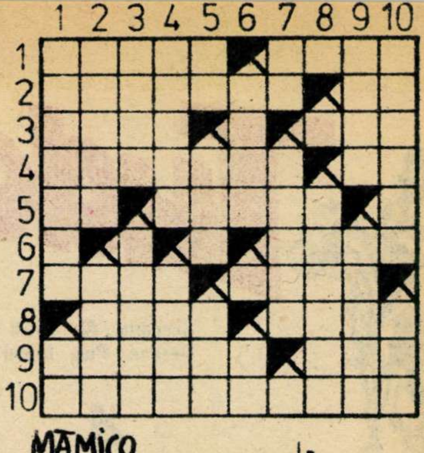

MAMICO,
TATICULE,
A VENIT...
TOAMNA!
POMPILIU

• • • • • • • • • • •

• • • • • • • • • •

FOTO ghicitoare

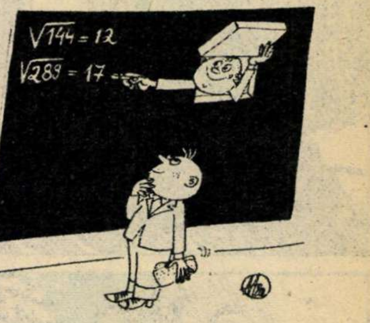

AFLAŢI MARCA ŞI
ANUL DE FABRICAŢIE ALE
ACESTUI FRUMOS AUTOMOBIL

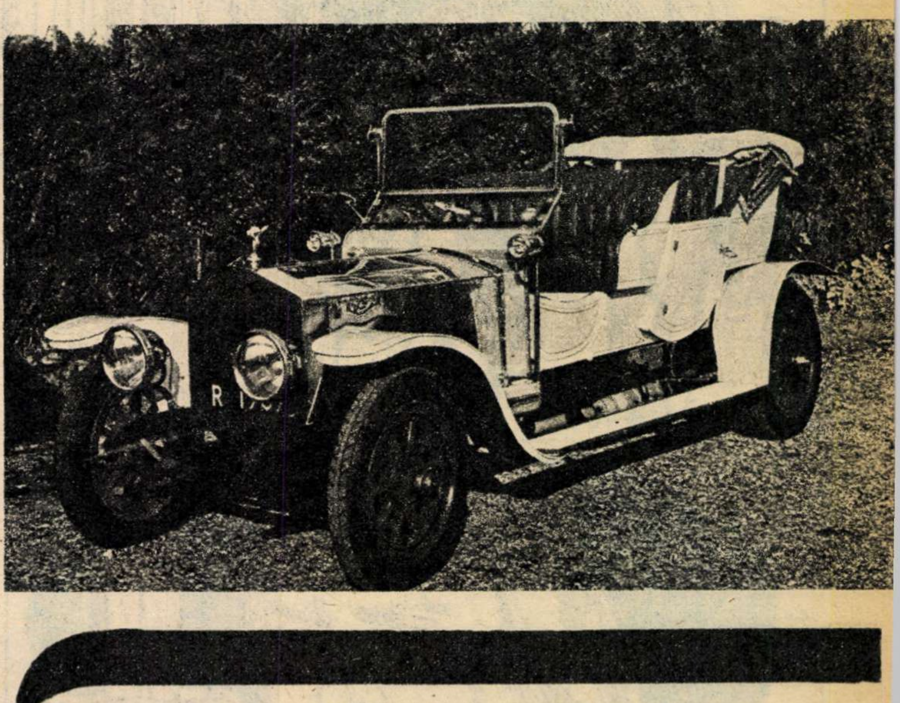

Redactor şef: MIHAI NEGULESCU; Secretar responsabil de redacţie: OVIDIU ZOTTA; Responsabil de număr: ECATERINA ROŞCA; Copertă: GRIGORE PREPELIŢĂ; Prezentare artistică: POMPILIU DUMITRESCU; Prezentare tehnică: LUCIA SICOMAŞ
Redacţia Piaţa Scînteii nr. 1 Bucureşti 33. Telefon: 17 60 10. ADMINISTRAŢIA: Editura „Scînteia". TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE: prin oficiile şi agenţiile P.T.T.T. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departament export-import presă P.O.B. 136—137. Telex:11226 Bucureşti.

Index 41633 12 pagini, 1,50 lei

Tudor

Scenariu: **Al. Mitru**
Desene: **Puiu Manu**

9

4

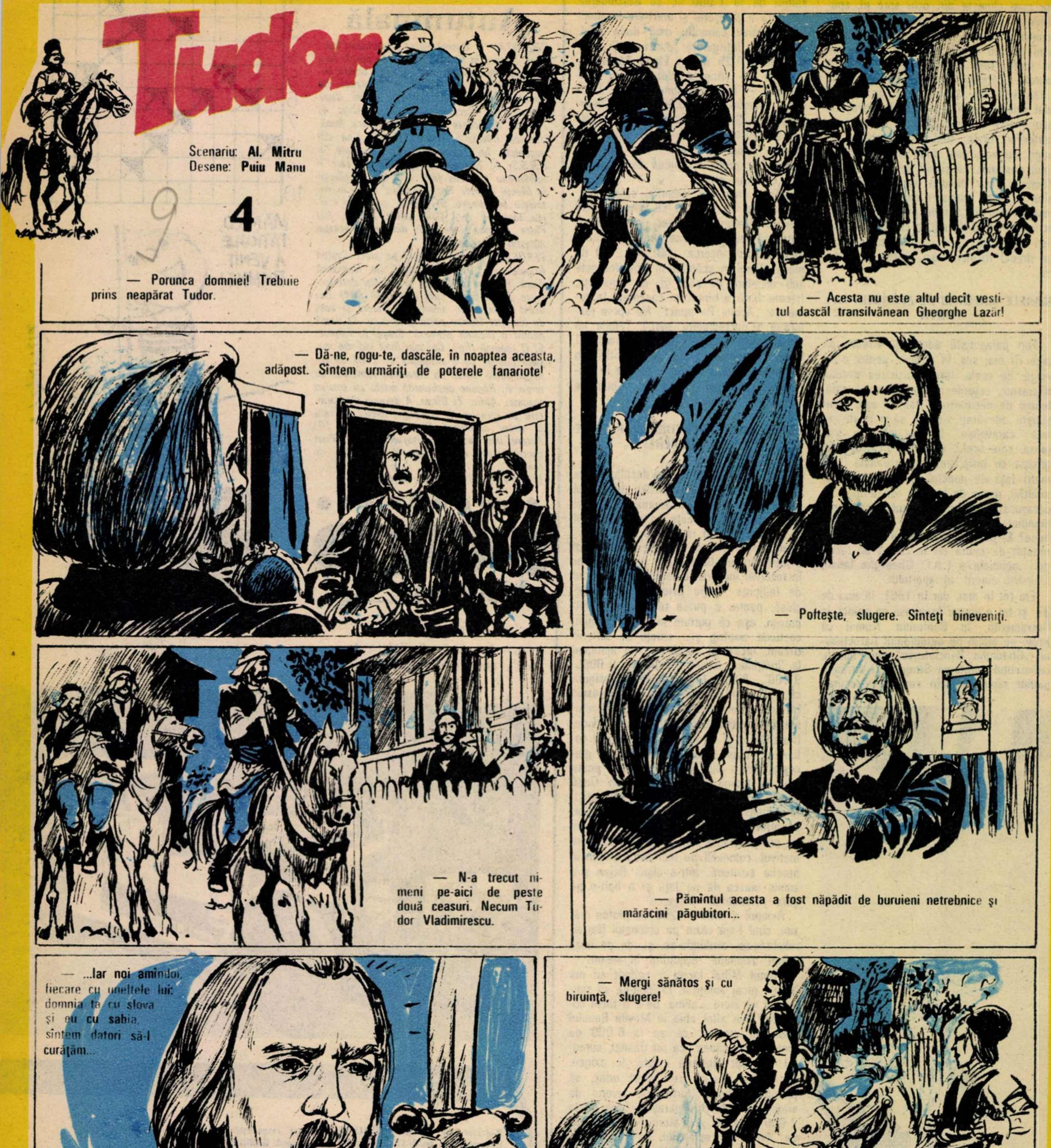
— Porunca domniei! Trebuie prins neapărat Tudor.
— Acesta nu este altul decît vestitul dascăl transilvănean Gheorghe Lazăr!
— Dă-ne, rogu-te, dascăle, în noaptea aceasta, adăpost. Sîntem urmăriți de poterele fanariote!
— Poftește, slugere. Sînteți bineveniți.
— N-a trecut nimeni pe-aici de peste două ceasuri. Necum Tudor Vladimirescu.
— Pămîntul acesta a fost năpădit de buruieni netrebnice și mărăcini păgubitori...
— ...Iar noi amîndoi, fiecare cu uneltele lui: domnia ta cu slova și eu cu sabia, sîntem datori să-l curățăm...
— Mergi sănătos și cu biruință, slugere!

(Va urma)

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

45

JOI, 11 NOIEMBRIE 1982,
ANUL XVI (NR.788)

O bază sportivă de nota 10!

AUTORI: pionierii din comuna
Nicolae Bălcescu,
județul Bacău

TOTUL PENTRU ÎNFLORIREA

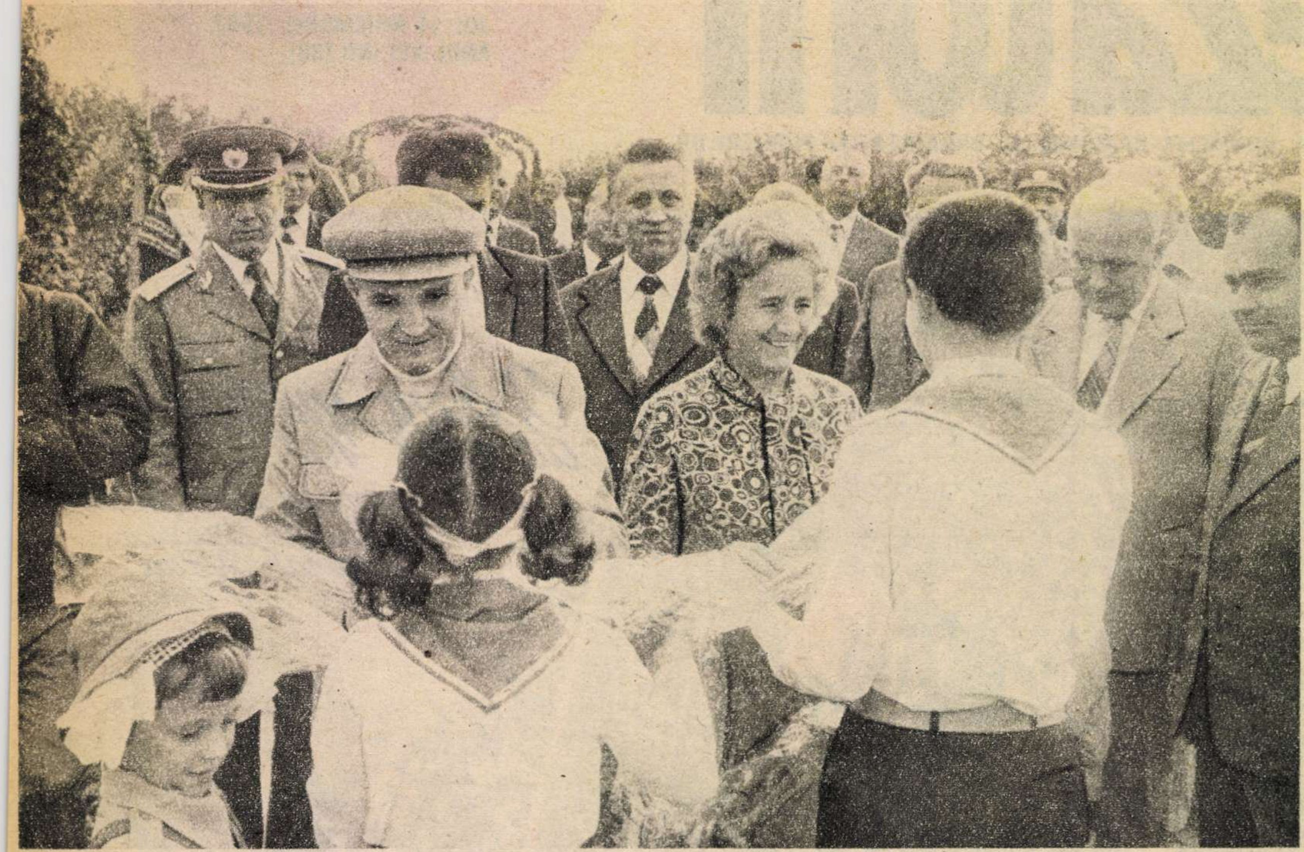

Ne sînteţi tuturor exemplul cel mai drag

TOVARĂŞULUI NICOLAE CEAUŞESCU

V-aţi născut din lumina adevărului,
aţi crescut în lupte şi grea asuprire,
veacului nostru i-aţi dat strălucire
ce-ntrece în carate discul soarelui.

Stegar al libertăţii şi al păcii mereu,
viitorul prin Dumneavoastră se-arată,
ne-aţi dat înaltă pildă
de luptă ne-nfricată,
puterea de-a învinge tot ce-i greu.

Ne creşteţi în iubire, frăţie, demnitate,
e-o moştenire-naltă spre viitoru-nalt;
ne sînteţi tuturora exemplul cel mai drag;
luceafăr de lumină spre culmile visate.

Mariana Apostolescu
clasa a VIII-a A,
Şcoala generală nr. 29, Galaţi

* * *

Vizitele de lucru ale secretarului general al partidului, în cadrul neobositului dialog pe care-l poartă cu ţara, sînt aşteptate cu bucurie şi de către cei mai tineri cetăţeni. Pentru pionieri, aceste întîlniri constituie minunate prilejuri de a aduce omagiul fierbinte al dragostei şi recunoştinţei lor faţă de tovarăşul Nicolae Ceauşescu — cel mai iubit prieten şi îndrumător al tinerei generaţii —, faţă de tovarăşa Elena Ceauşescu, pentru părinteasca grijă cu care sînt înconjuraţi. Odată cu florile recunoştinţei, pionierii aduc buchetul faptelor frumoase de muncă, învăţătură şi comportare ale tuturor copiilor ţării.

Tineri ai României socialiste!

Frontul Democraţiei şi Unităţii Socialiste vă cheamă pe voi, viitorul naţiunii noastre socialiste, să participaţi cu entuziasm, hărnicie şi spirit inventiv la întregul efort depus de popor pentru continua dezvoltare economico-socială a patriei! FIŢI ÎNTOTDEAUNA PREZENŢI ACOLO UNDE ŢARA ARE MAI MULTĂ NEVOIE DE VOI! RĂSPUNDEŢI, PRINTR-O ACTIVITATE AVÎNTATĂ, CU DĂRUIRE, MINUNATELOR CONDIŢII DE MUNCĂ ŞI VIAŢĂ DE CARE VĂ BUCURAŢI! ÎNSUŞIŢI-VĂ CELE MAI ÎNALTE CUCERIRI ALE ŞTIINŢEI ŞI TEHNICII, CONCEPŢIA REVOLUŢIONARĂ DESPRE LUME A PARTIDULUI NOSTRU! DUCEŢI MAI DEPARTE, CU NESTRĂMUTATĂ VOINŢĂ, FĂCLIA PROGRESULUI, A SOCIALISMULUI ŞI COMUNISMULUI ÎN ROMÂNIA!

(Din Apelul Frontului Democraţiei şi Unităţii Socialiste)

Întreaga țară se pregătește pentru alegerile generale de deputați în consiliile populare municipale, ale sectoarelor municipiului București, orășenești și comunale — eveniment cu profunde semnificații politice, ce oferă un nou prilej de afirmare plenară a democrației socialiste, de angajare și mai activă, mai eficientă a fiecărui cetățean în munca și lupta pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XII-lea al partidului, pentru progresul și înflorirea României socialiste, sub semnul puternicei efervescențe creatoare determinată de apropiata Conferință Națională a P.C.R., și a 35-a aniversare a proclamării Republicii.

O NOUĂ MANIFESTARE A DEMOCRAȚIEI NOASTRE SOCIALISTE

ALEGERILE GENERALE DE DEPUTAȚI ÎN CONSILIILE POPULARE

În adîncirea și lărgirea continuă a democrației noastre socialiste, un rol hotărîtor revine dialogului permanent al conducerii partidului și statului cu oamenii muncii, fiecare vizită de lucru a tovarășului **Nicolae Ceaușescu,** fiecare contact direct, nemijlocit cu țara, cu poporul, finalizîndu-se cu noi concluzii rodnice pentru îndeplinirea programelor partidului de dezvoltare socialistă, multilaterală a patriei. **„Un om între oameni și pentru oameni"** — a devenit expresia vie, sintetică a exemplului strălucit pe care secretarul general al partidului îl oferă în promovarea în viața de zi cu zi și îmbogățirea necontenită a democrației noastre socialiste.

În lumina acestui mobilizator exemplu, s-au desfășurat, în săptămînile preelectorale, și dezbaterile de lucru, constructive, între organele puterii locale și cetățeni, menite să conducă la antrenarea largă a tuturor forțelor obștei, la stimularea plenară a inițiativei civice în conducerea și soluționarea treburilor cetății. Întreaga campanie electorală, precum și însuși momentul alegerilor de la 21 noiembrie reprezintă manifestări concrete ale voinței și hotărîrii întregului popor, strîns unit în jurul partidului, de a acționa neabătut pentru realizarea măreţului program de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

„Sîntem o familie de aproape 23 de milioane" — sublinia secretarul general al partidului. **„...Avem datoria, ca membri ai marii familii socialiste, să acționăm în deplină unitate pentru a ne gospodări mai bine și pentru a asigura creșterea mijloacelor puse la dispoziția societății, a acestei mari familii, pentru progresul și dezvoltarea ei în continuare".** Iată, așadar, esența și menirea democrației noastre socialiste, o democrație cît se poate de **larg reprezentativă** și totodată **puternic angajată, intens participativă.** Este vorba de o democrație a oamenilor muncii, de o afirmare a sensului originar și autentic al conceptului de democrație (în limba greacă, „demos" înseamnă popor, iar „kratos" — putere), și anume exercitarea de către popor și pentru popor a suveranității, a puterii supreme.

În viziunea profund novatoare, revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, fundamentată pe adevărul că socialismul și democrația sînt inseparabile, democrația este investită cu misiunea de a asigura toate condițiile pentru participarea oamenilor muncii la luarea deciziilor care angajează politica internă și externă a partidului și statului. În țara noastră, există o multitudine de forme organizate de manifestare a tuturor oamenilor muncii în cadrul sistemului democrației socialiste, de la Marea Adunare Națională, pînă la adunările ge-

PATRIEI

Partidului

Eşti brîu al lanului tînăr,
Al petalelor strălucind de roua dimineţii,
Eşti casa mea părintească.
România de-a pururi tînără eşti
Izvorul de lumină
Din arcul cascadei dreptăţii.
În dimineaţa albastră
Eşti mîna ce modelează
Giganţi de beton şi oţel.

Străzile alunecă fluid,
Milioane de flori stau de strajă
Răsăritului de soare al verii.
Lîngă tine eu cresc
Asemenea brazilor
Care poartă în ramuri
Înaltul visatelor zări.
Unde eşti tu
Lumina rodeşte numai lumină.

Patricia Gongea
clasa a V-a
Şcoala generală nr. 29, Galaţi

Chenar de onoare

În buchetul faptelor de muncă şi învăţătură, pe care pionierii din întreaga ţară le dedică în aceste zile CONFERINŢEI NAŢIONALE A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, se află şi acelea care vorbesc despre hărnicia, spiritul gospodăresc, preocuparea pentru sporirea avuţiei patriei. Din numeroase unităţi, pionierii raportează că întregul angajament pe anul 1982 la munca patriotică a fost îndeplinit chiar înainte de data pe care şi-au propus-o — 1 noiembrie!

Judeţul Arad: Unităţile de pionieri de la şcolile generale Lipova, Grăniceri, Peregu Mare, Peregu Mic, Petriş, Pilu, Sîntana, Şeitin, Şilindia. Şofronea, Mişca şi Ţipa.

Judeţul Bacău: Unităţile de pionieri de la şcolile generale Hemeiuş, Săuceşti, Podu Turcului, Bogdăneşti, Palanca, Huruieşti, Valea Seacă.

Judeţul Bihor: Unităţile de pionieri de la şcolile generale Sărsig, Tăut, Căpîlna, Boiu, Cărăsău, Olcea, Călacea, Girişul Negru, Coşdeni, Derna, Roşiori, Ceica, Sîmbăta, Sîntion, precum şi pionierii unităţilor de la şcolile generale nr.2, 5, 8, 17 Oradea.

Judeţul Cluj: Unităţile de pionieri de la şcolile generale nr. 1, 2, 3, 4 şi 5 Cîmpia Turzii, şcolile generale 6 şi 16 şi Liceul pedagogic Cluj-Napoca, Căpuşu Mare, Căpuşu Mic, Dîngău, Iara, Buru şi Cacova Ierii, Mănăstireni, Bedeciu, Gilău, Tarniţa, Someşu Rece-uzină, Panticeu, Cubleşu Someşean, Dîrja, Viişoara, Urca, Săcuieu, Rogojel, Vişagu, Bogata de Sus, Bogata de Jos, Cetan, Petreştii de Jos, Plaiuri, Livada, Sînmărtin, Diviciorii Mari, Ceaba, Cutca, Recea, Cristur şi Ciubăncuţa.

Judeţul Călăraşi: Unităţile de pionieri de la şcolile generale Aprozi, Dichiseni, Dorobanţu, Vărăşti, Dor Mărunt, Luptători, Grădiştea, Vişinii, Răzvani, Luica, Mitreni, Valea Roşie, Ulmeni 1 şi 3, Ulmu, Vîlcele, precum şi cele de la şcolile generale nr. 1, 6, 9 Călăraşi şi 1, 2, 3 Olteniţa.

Judeţul Hunedoara: Unităţile de pionieri de la şcolile generale nr. 3, 4 şi 7 Hunedoara, nr. 1, 3 şi 6 Petrila, Băniţa, Geoagiu, Vălişoara, Şoimuş, Guranda, Zam, Ohaba, Brănişca, Unirea, Ilia, Blăjeni, Bucureşci, Ribiţa, Valea Bradului, Orăştioara de Sus şi unitatea de pionieri de la Casa de copii şcolari Uricani.

Judeţul Timiş: Unităţile de pionieri de la şcolile generale nr. 1 şi 2 Sînnicolau Mare, şcolile generale nr. 2, 3, 4, 5 şi 6 Lugoj, şcolile generale nr. 2, 6, 9, 13, 15, 19, 20, 22, 23, 27, 29 Timişoara, Liceul de matematică-fizică nr.2, Liceul pedagogic şi Liceul de artă „I. Vidu" Timişoara, Balinţ, Dudeştii Noi, Biled, Bîrna, Sinersig, Brestovăţ, Cenei, Chevereşu Mare, Criciova, Curtea, Foeni, Birda, Găvojdia, Alioş, Fibiş, Mănăştiur, Stamora Germană, Urseni, Ohaba Lungă, Peciu Nou, Hitiaş, Izvin, Ianova, Sacoşu Turcesc, Şag, Ştiuca, Teremia Mare, Otelec, Variaş, Victor Vlad Delamarina, Buziaş.

Judeţul Vrancea: Unităţile de pionieri de la şcolile generale Băleşti, nr. 1 Gugeşti, Dumbrăveni, Milcovul, Doaga, Soveja, nr. 1 Jariştea şi nr. 2 şi 9 Focşani.

nerale ale oamenilor muncii din fiecare unitate socialistă. În acest cadru organizatoric, democrația se aplică prin înseși modalitățile în care sînt adoptate și însușite de popor toate măsurile care privesc dezvoltarea economico-socială a patriei. Începînd cu Programul partidului, documentele congreselor sale, legile țării, precum și deciziile ce privesc problemele majore ale dezvoltării și modernizării economiei, ale perfecționării, organizării și conducerii diverselor sectoare de activitate, ale creșterii nivelului de trai — sînt rodul dezbaterilor și aprobării în cadrul celor mai reprezentative organisme statale și politice ale societății, în cadrul colectivelor de oameni ai muncii, și dobîndesc, practic, girul întregii națiuni. În felul acesta, politica partidului și statului nostru este, literalmente, politica întregului popor, ea fiind elaborată și hotărîtă de toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, în tripla lor calitate de producători, proprietari și beneficiari ai valorilor societății.

În asemenea condiții, prin însăși esența lor, alegerile generale pentru consiliile populare au nobila semnificație a unui nou prilej de afirmare a democrației noastre socialiste în continuă perfecționare. Într-adevăr, în ansamblul instituțiilor democratice ale societății românești contemporane, consiliile populare, prin caracterul lor larg reprezentativ, prin funcțiile și atribuțiile ce le revin, dețin un loc-cheie pentru bunul mers al treburilor obștei. Rolul consiliilor populare în dinamizarea activității economico-sociale, în îmbunătățirea calității vieții oamenilor a fost definit și consolidat treptat prin numeroase legi, acte normative și măsuri puse în aplicare după cel de-al IX-lea Congres al partidului, între care reorganizarea teritorial-administrativă din 1968, care a creat cadrul pe deplin corespunzător stadiului de dezvoltare atins de țara noastră.

Pornind de la aceste realități, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta la Plenara C.C. al P.C.R. din 7—8 octombrie a.c. că actualele alegeri au scopul de a contribui la îmbunătățirea activității consiliilor populare, la soluționarea în condiții mai bune a diferitelor probleme de ordin gospodăresc-edilitar, la întărirea legăturilor dintre consiliile populare și oamenii muncii, în vederea participării active a maselor populare la soluționarea tuturor problemelor dezvoltării noastre economice și sociale. Tocmai de aceea, întreaga campanie electorală subliniază întărirea continuă a rolului și atribuțiilor ce revin pe plan local, atît organelor de stat, cît și cetățenilor în îndeplinirea sarcinilor complexe ale autoconducerii, autoaprovizionării și autofinanțării locale, în toate domeniile ce privesc dezvoltarea economico-socială, buna gospodărire a tuturor zonelor și tuturor localităților țării, ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii.

Ca o expresie elocventă a democrației socialiste, potrivit prevederilor legii electorale, la actualele alegeri, numărul circumscripțiilor unde au fost depuse mai multe candidaturi pentru un loc de deputat depășește 80 la sută din numărul total, asigurîndu-se garanția alegerii celor mai buni dintre cei buni, a celor mai vrednici gospodari ai treburilor obștești, din rîndul tuturor cetățenilor țării — români, maghiari, germani și de alte naționalități, membri și nemembri de partid, bărbați și femei, tineri și vîrstnici, muncitori, țărani, intelectuali, oameni ai muncii din toate domeniile de activitate.

Opțiunile pe care toți cetățenii cu drept de vot, drept care este dobîndit la vîrsta de 18 ani, le vor exprima în fața urnelor vor confirma în mod elocvent adeziunea deplină a acestora la politica internă și externă a partidului, unitatea întregului popor în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În același timp, votul de la 21 noiembrie va însemna și o expresie a angajamentului asumat de către toți fiii patriei, de toate generațiile, de a înfăptui cu înaltă responsabilitate și profund spirit civic sarcinile ce le revin din programele de dezvoltare în profil teritorial, de îmbunătățire a condițiilor de muncă și viață a întregii populații. În acest efort creator de anvergură națională sînt mobilizați toți oamenii muncii, toți cetățenii — din uzine și șantiere, de pe ogoare, din instituții și laboratoare, din facultăți și școli. Alături de părinți, voi, copiii țării, viitori constructori ai societății de mîine, trebuie să răspundeți, la rîndul vostru, prin activitatea ce o desfășurați — la școală, în practica din ateliere, pe ogoare, la înfrumusețarea localităților — Apelului Frontului Democrației și Unității Socialiste, de a nu precupeți nici un efort pentru continua dezvoltare și înflorire a scumpei noastre patrii.

COMANDAMENTELE NOU ALESE ÎN ACȚIUNE!

Succesele depind de noi

Nu de mult, cu prilejul adunărilor de alegeri a comandamentelor pionierești ați analizat activitatea trecută — cu succesele, dar și cu neîmplinirile ei — și tot atunci ați făcut planuri pentru viitor. Și cum acest „viitor" începea chiar de a doua zi, ne-am aflat și noi în cîteva unități din județele Hunedoara și Bacău. Deci să dăm cuvîntul faptelor...

Ambițioșii din Dobra

— Iată încă o școală nouă! poate spune orice trecător pe aici, prin Dobra.

— Nu este nouă. A împlinit vîrsta celor care acum sînt la Liceul agroindustrial, ar trebui să i se precizeze...

Dar nu acesta ar fi, poate, răspunsul celor 285 de copii care învață aici. Motivul? Numai zidurile au rămas cele de acum patrusprezece ani. Și nici acelea!

Noul etaj, tencuirea și zugrăvirea întregii clădiri, mobilierul ieșit „ca de pe bandă" din atelierul școlii, perdelele, ștergarele și fețele de masă lucrate cu artă, arcadele metalice din curte, pe care în primăvară se vor înălța trandafirii — toate realizate cu ajutorul pionierilor de astăzi — dau școlii un aer sărbătoresc, de noutate, de prospețime.

— Ei, și acum totul este gata...

— Gata? Nicidecum! Mai avem atîtea planuri de realizat, ne răspunde mîndru un pionier.

Este Radu Moise, noul comandant al detașamentului clasei a VIII-a A, care ne invită la o... plimbare. Imediat ni se alătură și alți membri din comandament.

— Să trecem mai întîi pe la sectorul nostru zootehnic, propun ei.

— Și la viitorul complex zootehnic, intervine altcineva.

— Și la grădină...

Cu bucurie deloc ascunsă, pionierii vorbesc despre succesele lor la muncă și la învățătură. Sectorul zootehnic cuprinde acum 24 de purcei, 7 oi, 12 iepuri, 200 de păsări, un cal. Hrana, curățenia, adăpostul, toate sînt în atenția pionierilor. Dar sectorul se tot mărește devenind neîncăpător. Iată deci o problemă!

— Mureșul este aproape și are pietriș din belșug. Consiliul popular al comunei ne-a promis mai multe materiale, iar nouă nu ne-a rămas decît să trecem la lucru.

— Deci, un nou complex!

— Da, și vrem să aibă de toate, adică să fie modern, așa cum am văzut la cooperativele noastre agricole din comună. Este și ambiția comandamentelor nou alese. **Să continuăm ce s-a început,** dar **să realizăm încă și mai mult!** De pildă, încă și o seră... Ne va ajuta și consiliul popular al comunei, tovarășa primar Eugenia Lazăr.

— Cum acționează comandamentele nou alese?

— Ele sînt prezente în toate acțiunile noastre, ne-a răspuns Alina Dumitraș, comandanta detașamentului clasei a V-a. Și la muncă, și la învățătură. Am învățat că e bine să ne cunoaștem bucuriile și greutățile, să încercăm să fim de folos unul altuia. Așa a fost, de pildă, în cazul Marcelei și al Irinei. Erau timide, retrase. Nu le-am lăsat însă, le-am atras în toate activitățile noastre. Am reușit să le facem mai curajoase, mai hotărîte, lucru care se vede și la învățătură. Comandamentul nou ales și-a propus **să fie mereu atent la ce se întîmplă, să ia măsuri imediat și să nu aștepte adunarea de detașament.**

...Deci, în Dobra Hunedoarei se vor înălța în curînd un nou complex zootehnic al școlii, o seră pentru flori și legume, o pepinieră de arbuști ornamentali care va fi folosită pentru înfrumusețarea comunei. Toate gîndite, organizate și realizate de pionieri, îndrumați și ajutați de inimoșii lor dascăli, de gospodarii comunei. Și mereu în frunte, mereu entuziaști — membrii comandamentelor pionierești...

DRAGI CITITORI,

DUPĂ CUM AȚI VĂZUT, COMANDAMENTELE PIONIEREȘTI DIN DOBRA ȘI DE LA ȘCOALA GENERALĂ NR. 1 DIN DEVA AU ȘI PORNIT LA REALIZAREA UNORA DINTRE OBIECTIVELE STABILITE ÎN PROGRAMUL DE ACTIVITĂȚI PE TRIMESTRUL I.

VOI CE V-AȚI PROPUS SĂ REALIZAȚI ÎN DETAȘAMENTUL SAU ÎN UNITATEA DIN CARE FACEȚI PARTE? CE MĂSURI AȚI LUAT PENTRU CA FIECARE DINTRE COLEGII VOȘTRI SĂ-ȘI ÎNDEPLINEASCĂ PRINCIPALA ÎNDATORIRE — ACEEA DE A ÎNVĂȚA — CU REZULTATE CÎT MAI BUNE? CA MEMBRI AI COMANDAMENTULUI CU RESPONSABILITĂȚILE PE CARE LE AVEȚI CE AȚI HOTĂRÎT SĂ ÎNTREPRINDEȚI ȘI CUM ACȚIONAȚI PENTRU CA DETAȘAMENTUL VOSTRU SĂ AIBĂ CÎT MAI MULTE ÎMPLINIRI ÎN ÎNTREAGA ACTIVITATE PIONIEREASCĂ?

AȘTEPTĂM SĂ NE SCRIEȚI DESPRE TOATE ACESTEA LA RUBRICA NOASTRĂ **„COMANDAMENTELE PIONIEREȘTI ÎN ACȚIUNE"**. ÎNSOȚIȚI RELATĂRILE VOASTRE CU FOTOGRAFII REPREZENTATIVE DIN CELE MAI REUȘITE ACȚIUNI ALE VOASTRE. RUBRICA NOASTRĂ LE VA GĂZDUI PE CELE MAI BUNE.

toți și de fiecare

DRĂGHICI DIANA

ALBU CRISTIAN

BRĂTEANU AMALIA

Incredere în propriile forțe

Anul acesta, poate și pentru că au crescut mai mari (clasa a VIII-a, Școala generală nr. 1, Deva), la adunarea lor de alegeri, pionierii au zăbovit mai mult asupra împlinirilor și neîmplinirilor din anul care a trecut. Fetele i-au lăudat pe cei patru colegi — două fete și doi băieți — care au încheiat anul școlar numai cu medii de zece. Tot ele și-au amintit despre băieți, cît de atenți și grijulii au fost, în cazul lui Cristi Mocanu care, deși a avut serioase probleme de sănătate, a luat premiul I pe județ la Olimpiada de literatură.

Fără să rămînă „datori", băieții au lăudat fetele pentru hărnicia lor la învățătură, la muncă patriotică (întreaga școală deține locul I pe județ). Și-au amintit și despre efortul depus de Diana Silaghi pentru ca noua lor colegă, Diana Mateșoiu, venită din altă localitate, să nu se simtă străină între ei. Dar cel mai mult au lăudat-o pe Amalia Brăteanu. Poate, mai ales ei i se datora recăpătarea încrederii în forțele proprii ale Adrianei Gabor. Și, în cele din urmă, și-au dat seama că, de fapt, Amalia ar fi o foarte bună comandantă. Și atunci, la propunerea... unui băiat, a fost aleasă în unanimitate!

— Ce și-a propus comandamentul să realizeze, în primul rînd? Să urmărească mai ales felul cum pionierii detașamentului învață și se comportă. Vrem să acționăm **imediat** și **hotărît** la orice delăsare sau comportare necorespunzătoare, ne-a spus Amalia. Ca să avem succes trebuie, în primul rînd, noi cei din comandament, **să fim exemplu.**

— Așa cum ne socotim ca făcînd parte dintr-o singură familie, o să ne sfătuim cu toții asupra școlilor pe care le vom urma. În programul de activități ne-am trecut mai multe vizite în întreprinderi, întîlniri cu muncitorii. Toate acestea vrem să le pregătim foarte bine, de acum, **s-au și stabilit sarcinile pentru organizarea acestora** (Cristian Albu).

— Am aflat că pionierii claselor a VII-a (mai ales cei de la A) vor să declanșeze o mare întrecere la munca patriotică. Ei au fost fruntași anul trecut pe școală. Ar fi ceva să-i întrecem! Avem noi un plan... (Diana Drăghici).

„Micii locatari" se joacă pe deal... pînă cînd?

„E bine! E chiar foarte bine să te joci într-un loc unde nu deranjezi pe nimeni, unde nu te ceartă nimeni". Așa au gîndit copiii din „micro 15" și, pînă spre seară, pe dealul din spatele blocurilor se aud glasurile lor. Așa a gîndit și Mihai Pîrjol, un foarte bun sportiv, ales anul acesta comandant de detașament la clasa a V-a C (Șc. gen. nr. 1, Deva). Numai că, de curînd, el a aflat, de la a VIII-a C, că „în vecini" pionierii au găsit, în apropiere, un loc potrivit și au și amenajat (absolut din inițiativa lor) un teren de joacă. Întrecerile, meciurile sînt organizate după un program bine alcătuit. Adesea printre spectatori sînt și părinții. „De ce n-am face și noi așa ceva?" s-a întrebat noul comandant de la a V-a C? Și a venit cu propunerea în comandament. „Poate că așa îi vom hotărî și pe Daniel Lupu și Alexandru Buhnilă să se joace... cînd este cazul", a adus el ultimul argument.

Înseamnă că „micii locatari" din microraionul 15 se vor mai juca pe deal numai pînă cînd inimosul comandant, împreună cu ceilalți pionieri, își va pune în aplicare hotărîrea. Deci, foarte curînd!

ELENA MĂNESCU

● Prezentînd activitățile desfășurate sub genericele acțiunii „Tot înainte", pionierii buzoieni au trimis și redacției vești privind succesele lor. Am aflat, astfel, că în munca de amenajare și îngrijire a unor noi parcuri, cei mai harnici pionieri s-au dovedit a fi cei de la școlile generale 1, 4, 5 și 6 – **Rîmnicu Sărat**, *școlile generale nr. 12, 15 și 16 –* **Buzău**, *precum și pionierii din localitățile* **Beceni, Nehoiu, Pogoanele, Berca, Cislău, Merei, Pătîrlagele** *și* **Lipia.**

Frumoasele lor fapte de muncă, pionierii buzoieni le adaugă pe cele de învățătură, precum și numeroase activități politico-educative și cultural-artistice. Dintre acestea menționăm concursul de creație literară și interpretare „Raza mea de soare, Românía" și ciclul de spectacole prezentate de ansamblurile pionierești în cadrul stagiunilor permanente, pe scenele din municipiul Buzău și comunele Berca, Beceni, Nehoiu, Pogoanele și Rîmnicu Sărat.

TOT ÎNAINTE!

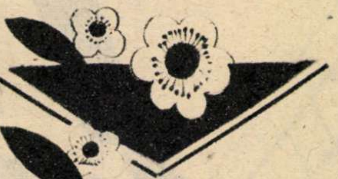

● În județul Bacău, Școala generală din comuna Nicolae Bălcescu e renumită, printre altele, și pentru baza sportivă pe care cei peste 800 de elevi care învață aici o au la dispoziție. De fapt au... două asemenea baze: una, în curtea școlii, alta, la doi pași mai încolo, amenajată pe un teren viran pe care consiliul popular, solicitat de micii dar pasionații iubitori ai sportului din comună, l-a pus la dispoziția lor.

Se zice – și pe bună dreptate – că școala aceasta poate găzdui, în condiții dintre cele mai bune, competiții oricît de pretențioase, chiar și... finale republicane dacă ar fi nevoie: și la handbal, și la volei, și la baschet, și la fotbal, și la tenis de cîmp, ba chiar și la atletism. Pentru că dispune de terenuri și de instalații cum nu prea poți vedea și admira la tot pasul. Aici, gazonul, bitumul și marcajele mereu proaspete și totdeauna reglementare sînt lucruri obișnuite.

Cine sînt autorii acestei „opere" cu care se mîndrește nu numai școala, ci chiar și comuna? Probabil că ați ghicit: pionierii și școlarii de aici. Ei care, împreună cu profesorii și părinții lor, au amenajat-o cu forțe și cu posibilități proprii, de-a lungul mai multor ani. Și continuă s-o amenajeze. Mai precis, s-o întrețină și s-o modernizeze. Îndeosebi la începutul anului școlar, toți elevii școlii vin cu lopeți și cu tîrnăcoape, cu mături și cu pensule și-i fac... toaleta: terenurile și instalațiile sînt curățate, reparate, revopsite, marcajele întărite, încît la sfîrșitul „operației" toate par ca noi, de drag să le folosești. Și le folosesc, nu glumă: și în mod organizat – pentru desfășurarea orelor de educație fizică și a întrecerilor din cadrul campionatelor pe școală –, dar și din proprie inițiativă, cînd au timp liber și simt nevoia de mișcare, de destindere. Așa se și explică atît aliura lor de... atleți, precum și frumoasele performanțe pe care le realizează în competițiile sportive județene și chiar republicane, unde an de an se situează pe locuri fruntașe. Și e firesc să fie așa. Avînd la dispoziție o bază sportivă de nota 10, activitatea constructorilor și beneficiarilor ei – din care vă prezentăm pe copertă două imagini – nu poate fi decît pe măsură.

C. DIACONU

Din jurnalul unui pionier comandant de detașament

Bogdan Andrei este comandantul detașamentului clasei a VII-a B, de la Școala generală nr. 10 Bacău. În jurnalul său îi place să-și noteze, cu meticulozitate, gîndurile și întîmplările zilnice din detașament. Iată ce și-a notat Bogdan în jurnalul său, în decursul cîtorva zile.

Marți : Colectivul nostru a muncit foarte bine, dînd ajutor la strîngerea recoltei de pe ogoarele C.A.P.-Mărgineni. Ne-am îndeplinit norma de 3 tone, dar absența colegului nostru Ciprian Costache ne-a făcut să pierdem locul fruntaș pe unitate. În rest, felicitări colegilor!

Miercuri : Am discutat foarte prietenos cu colegul nostru. Se pare că a înțeles care îi sînt îndatoririle. I-am explicat că avem nevoie de ajutorul său și mi-a promis că nu va mai lipsi. Astăzi am ales pe cei mai buni dintre noi în comandamentul unității. Comandanta de unitate, Anda Saradici, face parte din detașamentul nostru. Am adoptat și Programul de activități al unității. Este un program antrenant și foarte interesant. Pe mine mă pasionează excursiile și sportul. De aceea am hotărît să particip la organizarea excursiilor la Brașov și Iași, precum și la concursurile de șah și tenis de masă.

Joi : Am fixat pentru mîine o discuție cu comandamentul detașamentului. Avem nevoie de aceasta deoarece la disciplină și, în unele cazuri, la învă sîntem în urmă, iar celelalte deta întreacă. Am avut

care lipsesc de la orele de atelier.

Vineri : Mă bucur mult că muncesc alături de niște colegi harnici și inimoși. Fiecare dintre comandanții de grupă au raportat realizările grupei lor. Grupa I și-a îndeplinit angajamentul de muncă patriotică în procent de 100% și acum tinde spre depășirea lui. La grupa a II-a am avut surprize plăcute: Aurel și Simona au făcut un apreciabil salt la învățătură. Nici grupele a III-a și a IV-a nu se lasă mai prejos.

Sîmbătă : Victorie ! La sîrguință și bună gospodărire sîntem primii pe școală ! Este pentru detașament o răsplată binemeritată și pentru mine o imensă bucurie. Trebuie să muncim astfel încît să ne păstrăm locul cucerit. Vom reuși !

*

A fost, într-adevăr, o bucurie. O bucurie colectivă. Dar Bogdan e încă nemulțumit. Ceva îl preocupă...

— Bogdane, de ce ești gînditor?

— Mă gîndesc că dacă ne-am fi dat mai mult silința cu toții, am fi fost primii fără pic de emoții, îmi răspunse el la fel de preocupat.

Cristina Brescan
Subredacția „Cutezătorii",
Casa pionierilor și șoimilor patriei
Bacău

Portative pe cer -

Linio

Ceaiul

Ploua dezlănţuit de trei zile. Şi tuna şi fulgera ca vara. Fulgerele se abăteau toate, ca nişte fluturi răzleţi, asupra semeţului portativ întins pe deasupra rîului, dar cum se abăteau aşa dispăreau, ca sorbite de un gol miraculos. „Firul de deaspura se cheamă firul de gardă, el potoleşte fulgerele, nu transportă curent. Ştiţi că liniile noastre protejează de trăsnete şi satele pe unde trec?" Privesc cu simpatie la firul de gardă. Dar urechea mea nu pierde firul... povestirii.

Se întinseseră 5 fire, mai trebuia unul, pe braţul de jos. Macaraua le ridica — un metru de fir poate cîntări pînă la 3 kg! —, iar Mircea Inaltu, Titi Iacobescu sau Ion Fotoniu, agăţaţi de urechile stîlpului, ca nişte trapezişti în balans, luau firele şi le prindeau în cleme, le împodobeau cu izolatoarele acelea simpatice ca nişte ciorchini de farfurioare şi apoi strigau: „E gata!"

[illegible]

schimbe pelerinele. Titi — cel mai tînăr — e ud leoarcă; s-a urcat pe stîlp numai în cămaşă. Stau acuma unul în altul, adunaţi sub capota tractorului cu şenile, desfăcută ca o streaşină. Titi simte frigul; mai e un fir, un hei-rup, şi gata, ziua s-a terminat, şi treaba de asemenea. Cei trei se ridică toţi, parcă la un semn, cu ochii la centurile care-i aşteaptă docile, alături. Titi e primul care o încolăceşte în jurul mijlocului, dar Mircea îl opreşte. „Tu lasă, du-te în cabină şi schimbă-te". Se uită la ei mirat! „Fă-ne un ceai, eşti tată proaspăt, te pricepi!" — şi mîna grea a lui Mircea Inaltu îl bate pe umăr în timp ce bocancii celor doi croiesc dîre largi prin noroiul dinspre stîlp. Adică, au rîs de el că e tată de două săptămîni, primul lui copil, un băieţel, şi că se menajează, deh, om cu răspunderi? Da' de unde, nu-l ştie el pe Mircea? Băieţii s-au gîndit că e cel mai ud, că e pe-nserate şi s-a lăsat frigul — şi-apoi, acolo sus, nu mai e nevoie de toţi.

Şi îndreptîndu-se spre cabină, Titi înţelese că, de fapt, acolo sus, ei sînt trei, împreună.

Telefericul

După lapoviţă şi polei, veniră îngheţ şi viscol. Ion Hogea nu ştia ce o să facă în ziua aceea şi, în general, cum era mai nou în această meserie, nu prea ştia să facă mare lucru. Acum cu încă vreo cîţiva urca dealul în vîrful căruia stîlpul de înaltă tensiune, cotropit de chiciură, părea un brad de Anul nou. „Deci, acesta este stîlpul, băieţi; ştiţi ce aveţi de făcut, la treabă. Tu, Ioane, nu te urci, hai cu mine că am să-ţi dau altceva de făcut." Dar şeful de echipă a fost chemat undeva şi Ion Hogea a rămas fără sarcină. Ceilalţi ajunseseră la fire şi le scuturau de chiciură, cum bătea el nucile cu băţul în copilărie, acasă la Pătule. Mă rog, proaspăt angajat, dar cum să stai şi să te uiţi la alţii? Frică? De ce? Şi-a luat un rînd de centuri şi hai şi el sus. Piciorul, acum mîna; merge, merge uşor. Pe la jumătate însă, deodată, braţele i se crispează şi nu-i se mai desprind de stîlp. Gerul? Da de unde; duduie tot, înfierbîntat ca o sobă de urcuşul grabnic. Se lipeşte instinctiv de metalul rece, cu reteveiul de fier abia sprijinindu-l de un deget. Încearcă să-şi potolească bătăile inimii şi mai ales începe să gîndească. De jos pînă aici, stîlpul nu e mai înalt decît cireşul din grădina lui, şi apoi are centurile. Nu a zis meşterul: „Voi urcaţi cum trebuie, ca să n-ajungeţi jos, are grijă centura!" Încurajat, desprinde o mînă şi pipăie centura. Sigur, e acolo. Ce ruşine! Să te dai jos de la jumătatea stîlpului. Priveşte la băieţii de la stîlpul vecin: cu mişcări agile, glumind unii cu alţii, băteau de zor firele. Pfiu, ce ruşine, flăcău în toată firea, ba şi cu două centuri de siguranţă în jurul lui. În sus, băiete, în sus, hai şi tu, reteveiule — uite ce lesne merge!

Scrisoarea

De aproape un an cei 7 olteni, toţi fii de ţărani, obişnuiţi să trăiască în jurul casei, al satului lor, sînt aici, departe, cu şantierul

pe cîmpiile Banatului. O furtună teribilă a pus la pămînt 40 de stîlpi de înaltă tensiune — şi camarazii lor din Timişoara i-au chemat în ajutor. Treizeci dintre stîlpi s-au şi ridicat din nou în picioare, azi a fost o zi frumoasă şi lucrurile au mers cu spor. Dar de greu e din ce în ce mai greu fiindcă toţi au plecat atît de demult de acasă. „Aştia, tinerii, au neveste mai harnice la scris, a mea, deh!" — gîndeşte cu oarecare obidă Dumitru Grama, ţăran din Gruiu, Mehedinţi. Şi ce bine pică o scrisoare de-acasă cînd intri în dormitor, îţi arunci ochii pe perna odihnitoare, iar casca în cuier.

O, dar ce noroc: scrisoarea, iat-o! Nu, nu e a lui Mircea fiindcă el a intrat primul în cameră şi ar fi luat-o; este sigur a lui. Se apropie şi citeşte: aşa e. De unde? Nu mai încape îndoială; e scrisul băiatului, elev la liceu în Drobeta-Turnu Severin. Omul dă s-o desfacă, dar se răzgîndeşte; nu, mai întîi să se spele pe mîini. Răbdare, e timp: o bucurie care aşteaptă, poate să aştepte.

Şi după cîteva minute, Dumitru Grama află să fiul lui a luat examenul de treaptă la liceu; că e foarte bucuros şi că abia aşteaptă să vină acasă.

...Ieri, echipa lui Hogea a fost premiată pentru vitejia ei: 30 de stîlpi în 3 săptămîni! A fost premiat şi Dumitru Grama — dar parcă abia acum, cu scrisoarea băiatului în mînă, simte bucuria deplină. Şi mîndria deplină: ei da, aşa te vreau, băiete!

... Acum nu mai e atît de greu; cu scrisoarea alături omul doarme adînc, liniştit; ca acasă.

Mai sînt zece stîlpi?

E un fleac!

— Acum mă urc pe stîlpi ca pe un muşuroi.

— Dar vara, sus acolo e mai răcoare decît jos, nu?

— Da de unde? E şi mai cald; parcă ai încăleca un cal de jăratec. Dar dedesubt, adică în jur, cît vezi cu ochii, e o frumuseţe. Mai ales pomii. Toţi oamenii privesc la roadele lor de jos în sus. Noi le privim invers. Într-o vară, la Teregova, în Banat, unde eram cu şantierul, m-am lăsat cu centura în jos, de pe consolă, şi am cules un măr frumos din vîrful pomului. Puteam să iau cîte voiam urcîndu-mă de jos în măr; dar am vrut eu aşa, coborînd cu telefericul.

*
*

Se zice în mod obişnuit: „a trecut ca pe lîngă un stîlp". Pare a însemna culmea indiferenţei, să nu-ţi pui întrebări în legătură cu un stîlp. Iar cum el stă înfipt în pămînt, ca şi cum ar creşte de acolo, seamănă foarte bine cu un copac, cu un obiect al naturii.

Sigur, stîlpul acesta, în faţa căruia mă aflu, are un chip mult mai atractiv decît confraţii săi de tradiţie: e un stîlp de înaltă tensiune, semeţ şi puternic. Muncitorii îi spun „brad", adică tipul asemănător cu bradul. Dar de multă vreme şi aceste construcţii metalice, ca nişte sonde cu cercei, au ajuns foarte obişnuite pe cîmpiile şi dealurile noastre. Le vezi ca pe nişte străjeri ţuguiaţi, păzind lanurile şi viile; tractoarele s-au învăţat să le ocolească, păsările să se odihnească pe creştetele lor.

De ce totuşi mă uit cu un interes neaşteptat la stîlpul acesta banal, aflat pe dealul Văranic? Aici, pe malul Dunării, unde stîlpii de înaltă tensiune ţes nenumărate ştafete peste dealuri, sute de fire aruncate în jur, pe distanţe de sute de kilometri, de marele păianjen care este hidrocentrala Porţile de Fier I? Aici deci unde imaginea lor e mai frecventă şi mai firească decît oriunde în ţară?

...Fiindcă unul din picioarele stîlpului — ca un cal nepotcovit — nu este prins în obişnuita platoşă de oţel.

...Fiindcă în jurul lui se vede pămînt reavăn, de curînd răscolit şi urme proaspete de paşi.

...Fiindcă la cîţiva metri de el, şapte oameni în salopete mănîncă în tăcere privindu-l cu interes.

Fiindcă stîlpul acesta „nou-născut" n-a avut timp să pară un obiect al naturii — şi toate cîte se văd în jurul lui vorbesc despre ei, mogîldeţele acelea care mănîncă în tăcere şi îl privesc cu interes.

ILIE TRAIAN

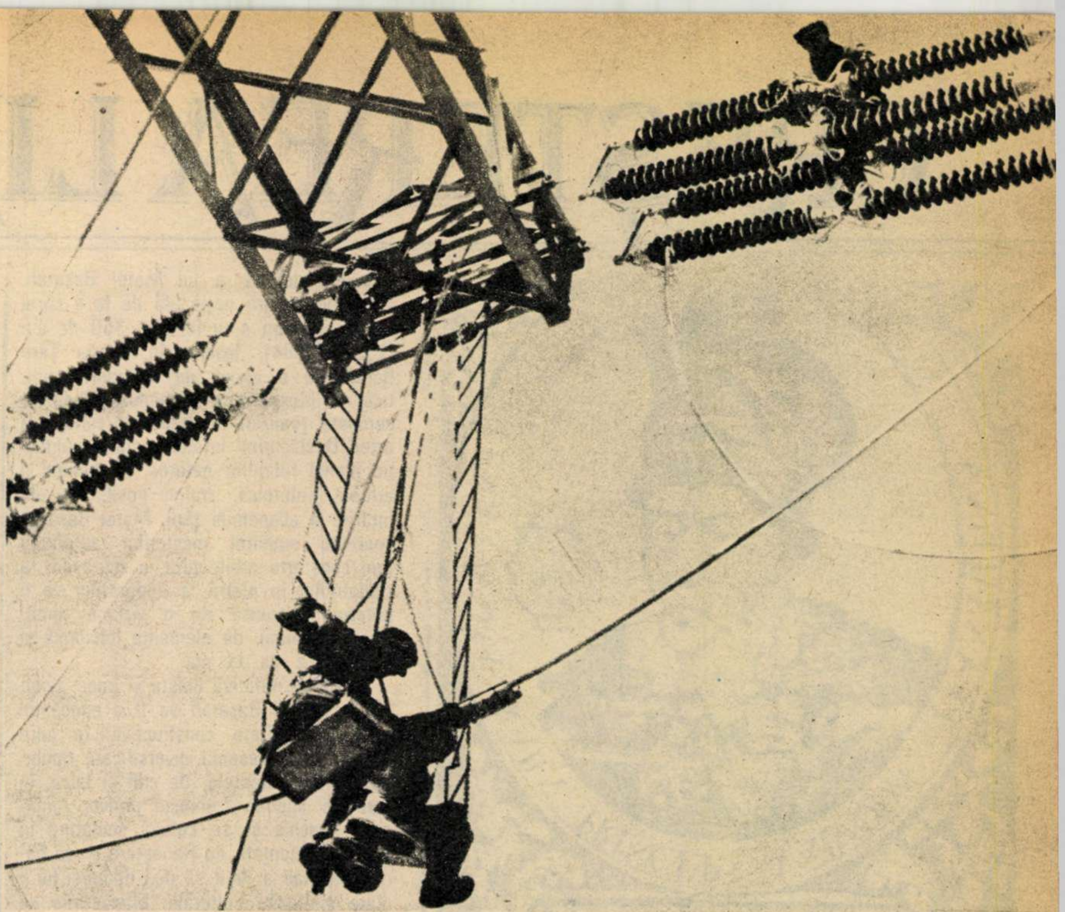

Dacă v-aţi întrebat cumva:

- **Cît de înalt** *poate fi un stîlp de înaltă tensiune? Atunci aflaţi că el poate ajunge pînă la 100 m!*
- **De ce se aude** *un bîzîit în preajma acestor linii? Atunci trebuie să ştiţi că fibrele care alcătuiesc cablul vibrează intens la trecerea prin ele a uriaşei puteri (pînă la 400 kilovolţi).*
- **De ce, la legătura cu stîlpul,** *fiecare fir se leagă prin două capete, simetric izolate? Trebuie să ştiţi că numai unul poartă curent, celălalt îl ajută să reziste uriaşei tracţiuni de 2 tone/forţă pe fir!*
- **În cîte ore** *se poate pregăti şi înălţa un stîlp? Meşterul Hogea vă asigură că un astfel de golem metalic poate răsări în mai puţin de 4 ore!*
- **De ce e nevoie** *de o aşa impunătoare construcţie pentru a susţine cîteva biete fire? Atunci aflaţi că dacă am „aduna" firul dintre doi stîlpi aşezaţi la 300 m unul de altul, el ar cîntări... aproape 1 000 kg! Înmulţiţi cu 6, mai puneţi la socoteală şi forţa rezultată din tracţiunea firelor (stîlpii sînt de susţinere, dar ei şi trag de fire, le întind) plus forţa vîntului şi veţi găsi răspunsul.*

CREŞTEREA LIMBII ROMÂN

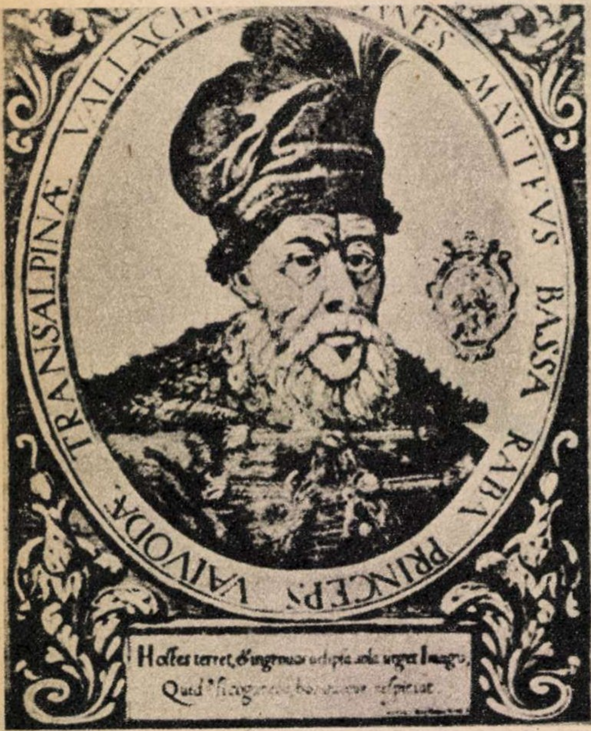

Matei Basarab, voievodul Ţării Româneşti (1632—1654). Cronica rezumă domnia sa astfel: „Ţara iubea pre domn şi domnul pre ţară".

O EPOCĂ DE AUR A CULTURII ROMÂNEȘTI

În imagine — un vechi manuscris aflat în păstrare la Biblioteca Academiei. Sînt versurile la stema Basarabilor aparţinînd marelui cărturar Udrişte Năsturel şi publicate în „Pravila de la Govora".

Lunga domnie a lui Matei Basarab, ctitor de cultură naţională de la a cărui urcare pe tron s-au împlinit 350 de ani (1632—1654), înscrie în istoria Ţării Româneşti o epocă de stabilitate politică, de prosperitate economică şi de însemnate realizări în domeniul culturii şi artei. Desfăşurînd intense acţiuni politice pe planul relaţiilor externe, înjghebînd o armată puternică, creînd posibilităţi de întărire a economiei ţării, Matei Basarab sporeşte numărul meşterilor autohtoni prin care arta arhitecturii, a zugravilor, a sculptorilor în piatră, a tipografilor va fi puternic pătrunsă de o viziune românească a lumii, de elemente folclorice şi etnografice de la noi.

Epocă de relativă linişte şi pace, domnia lui Matei Basarab va fi o epocă de intensă activitate constructivă, în care are loc o interesantă diversificare tipologică a monumentelor de cult şi laice, în care se impune frumosul pridvor românesc deschis şi se cultivă sculptura în piatră, influenţată de Renaştere şi de baroc. Basarab a ţinut să dea domniei lui o mare strălucire culturală. Mănăstirile se afirmă ca puternice centre de cultură unde se tipăresc cărţi în limbile română şi slavonă, acestea din urmă fiind răspîndite pînă departe în răsăritul Europei. În Ţara Românească, Govora, Cîmpulungul, Mănăstirea Dealului devin astfel de centre de tipărire şi răspîndire a cărţii.

În precuvîntarea de la **Antologhionul** din 1643, marele învăţat Udrişte Năsturel îl laudă pe Matei Basarab pentru sprijinul dat tipografiei şi pentru „moara făcătoare de hîrtie" care a contribuit substanţial la înflorirea activităţii tipografice de la noi. Prefaţa îl numeşte semnificativ pe Matei Basarab „voevod al acestor ţări dacice", subliniind rolul pe care Ţara Românească îl are în aprovizionarea cu carte a ţărilor dimprejur.

Acum, în această epocă de aur pentru cultură, se tipăresc cărţi prin care se produce triumful limbii române şi în alte domenii decît în cele în care s-a afirmat în secolul al XVI-lea. În 1640 se tipăreşte **Pravila** (cartea de legi) de la Govora, tradusă din slavonă de Mihail Moxa. În felul acesta limba română intra şi în literatura juridică.

Semnificativ şi demn de reţinut e faptul că limba literară românească realizează un salt calitativ spre omogenitate şi unitate în cărţile de pe vremea lui Matei Basarab. Se impune tot mai mult vocabularul neaoş românesc şi dispar slavonismele încă foarte bogate în textele lui Coresi.

Acum se afirmă tot mai puternic sentimentul identităţii noastre culturale şi nevoia de carte în limba română căci „mai toate limbile au carte pe limba lor" şi, ca atare, şi noi trebuia să avem cărţi româneşti.

Astfel, prin numeroase realizări pe plan cultural artistic, prin inovaţiile aduse şi introducerea elementelor naţionale în arhitectură, prin dezvoltarea artei tipografice şi cultivarea limbii române, epoca lui Matei Basarab este o epocă de aur pentru afirmarea şi înflorirea spiritualităţii noastre naţionale.

Prof. univ. ION DODU BĂLAN

Oaspeți la Cutezătorii

Dialog cu Acad. IORGU IORDAN

Invitatul de onoare al „Cutezătorilor" este de această dată unul dintre marii noştri lingvişti, autor a numeroase şi importante lucrări despre limba română. Întîlnindu-se cu cîţiva pionieri, membri ai unui cerc de limba română de la Şcoala generală nr. 19, Bucureşti, distinsul oaspete, care de curînd a împlinit 94 de ani, a purtat cu ei un interesant şi instructiv dialog. Discuţia a pornit de la frumuseţea şi bogăţia limbii noastre, de la datoria patriotică de a o studia, respecta şi cultiva.

— Pentru noi cea mai frumoasă limbă este limba română, a spus oaspetele. Afirmaţia este poate subiectivă. Desigur că există în lume multe limbi frumoase, în care s-au manifestat vechi culturi de înaltă ţinută, dar noi în limba română am deprins primele sunete, odată cu prima rostire în limba română ne-am exprimat primele gînduri ce au încolţit în noi, primele cunoştinţe despre lumea înconjurătoare. Limba română este frumoasă în primul rînd pentru că este a noastră şi face parte integrantă din istoria atît de zbuciumată a ţării.

Limba nu este numai un mijloc de comunicare; ea reprezintă ataşamentul, semnul adînc de dragoste pentru pămîntul pe care ne-am născut, pe care trăim, căruia îi aparţinem. Limba română nu este, aşadar, o simplă materie de învăţămînt, ci un tezaur de inimă, căruia trebuie nu numai să-i păstrăm strălucirea, dar să-i adăugăm frumuseţi noi. Vă puteţi voi lăuda că aţi descoperit, aţi inventat un cuvînt, o expresie nouă? Ce spuneţi?

— Nu ne putem lăuda. Poate, dacă vreunul din membrii cercului ar fi fost poet. Dar aşa...

— Dar ce faceţi voi cînd vă adunaţi la cercul de limba română?

— Discutăm în jurul unor texte literare frumoase. Recent am discutat despre povestirile lui Ion Agârbiceanu, de la naşterea căruia s-au împlinit 100 de ani. Căutăm să ne însuşim o scriere corectă şi o exprimare frumoasă. Ducem mai departe ceea ce învăţăm în orele de clasă.

— Foarte bine! Indiferent de meseriile pe care le veţi avea, trebuie să vorbiţi şi să scrieţi corect româneşte. Să nu stîlciţi şi să nu urîţiţi limba cu expresii străine unei vorbiri civilizate. Mă refer la acele momente cînd vreţi să arătaţi cît sînteţi de grozavi şi stricaţi limba cu tot felul de cuvinte. Se întîmplă că unii au un vocabular atît de sărac, încît dacă vorbeşti cu ei un ceas constaţi că au folosit numai cîteva zeci de cuvinte. Trebuie să ştiţi că limba este definită ca un sistem de semne cu înţeles, iar combinarea lor, a semnelor, este determinată de semnificaţia pe care vrem să le-o dăm. O gîndire bună cere

EŞTI ŞI-A PATRIEI CINSTIRE

LUMINA GRAIULUI PĂRINTESC

FOTO : V. RANGA

neapărat o limbă bogată, nuanţată, frumoasă.

— **Care sînt cărţile dumneavoastră de căpătîi, pe care le socotiţi de mare însemnătate pentru cultivarea limbii?**

— Cînd Văcărescu a scris: „Las vouă moştenire creşterea limbii româneşti”, el nu şi-a închipuit că se va ivi Eminescu, prin care limba română avea să cunoască o incomparabilă strălucire. Cartea de căpătîi a multor generaţii de pînă acum — şi aşa va fi şi în viitor — este volumul de poezii al lui Eminescu. Nedespărţit am rămas eu şi de cărţile lui Sadoveanu. Îl socotesc unul dintre cei mai mari cunoscători ai limbii române. Sadoveanu s-a aplecat cu pasiune asupra limbii cronicarilor, pe care a înţeles-o şi a iubit-o. El n-a transcris însă în romanele sale limba cronicărească şi nici n-a inventat un limbaj; el a folosit creator tezaurul lingvistic al cronicilor. Cînd citeşti o pagină din „Fraţii Jderi”, îţi dai seama că nu poţi elimina nici un cuvînt, fără ca aceasta să strice armonia întregii construcţii. Dealtfel, noi mai avem încă mulţi mari scriitori care prin verbul lor au demonstrat cît e de bogată, ce forţă de sugestie are limba română, dar şi cît de exactă este ea... Cu gramatica cum staţi? Ştiţi să învăţaţi la gramatică?

— **Ştim regulile gramaticale, le învăţăm din manuale.**

— Dacă îmi daţi voie, am să vă atrag atenţia asupra unor probleme legate de învăţarea gramaticii. Gramatica este ceva viu, ceva care începe de la practică. Regulile ei se deduc tocmai din practică. În faţa unui text va trebui să discutaţi faptele de limbă, să înţelegeţi sensul cuvintelor, aşa cum se leagă între ele într-un context şi apoi, cu puterea gîndirii voastre, să deduceţi regulile. Simpla memorare a definiţiilor nu ajută la nimic.

— **Vorbiţi-ne, vă rugăm, despre latinitatea limbii noastre.**

— Limba română este continuatoarea limbii latine cu modificări fireşti, intervenite pe parcursul istoriei şi pe care voi le învăţaţi la şcoală. Nu tot ce este în limba română vine din latină. Dar structura gramaticală este sută la sută latină, iar cuvintele de largă circulaţie sînt tot de origine latină. Prepoziţiile, la fel, sînt de origine latină. N-avem nici o prepoziţie venită din altă sursă. Grupurile de noţiuni esenţiale: mamă, tată, frate, soră, precum şi cele care desemnează părţile corpului vin din latină. Multe cuvinte derivînd din latină, pentru a ajunge la forma de astăzi, au trecut prin numeroase peripeţii.

— **Daţi-ne, vă rugăm, un exemplu.**

— Să luăm cuvintele: apă chioară. Chioară vine de la clara = limpede, în latină. Pus lîngă cuvîntul apă, arată că ea este curată, limpede, neatinsă de impurităţi. Clară a devenit cu timpul chiară, apoi chioară, fiindcă nu se mai ştia ce înseamnă chiară. Sau cuvîntul femeie, care vine de la latinescul familia = familie. Punctul de plecare al modificării sensului se explică prin rolul pe care-l joacă femeia în familie. Exemplele se pot înmulţi.

— **Care este substratul geto-dac al limbii noastre?**

— Ceea ce ne-au lăsat geto-dacii ca moştenire lingvistică constituie de mai mulţi ani o constantă preocupare a specialiştilor. Se ştie că strămoşii noştri întreţineau relaţii comerciale şi culturale cu grecii şi romanii, ceea ce a impus, fără îndoială, folosirea unor experţi care ştiau să scrie în limbile greacă şi latină. Este de presupus că ei foloseau şi limba dacă în scris. Urmele însă s-au pierdut. Prin cercetări amănunţite au fost identificate în limba noastră o serie de cuvinte de origine dacă. Dau cîteva exemple: **mazăre, mînz, brînză, brusture, grapă, barză, strugure etc.** La acestea se adaugă numirile onor cursuri de apă,cum ar fi **Dunărea, Someşul, Argeşul, Jiul, Siretul** şi altele. S-a studiat, de asemenea, limba albanezilor, ai căror strămoşi vorbeau limba tracă înrudită de aproape sau chiar identică cu limba dacă, pentru a descoperi şi alte cuvinte de origine dacă din limba noastră. Cercetările continuă şi deschid noi perspective în cunoaşterea substratului geto-dac al limbii noastre. Trebuie să arăt că există încă îndoieli şi nedumeriri, chiar în legătură cu unele dintre exemplele date mai sus.

— **De ce se spune că româna face parte din familia limbilor romanice?**

— Fiindcă, la fel cu franceza, italiana, spaniola, portugheza etc., limba română are la bază latina pe care o vorbeau romanii şi pe care aceştia au dus-o prin cuceriri în viitoarele provincii ale vastului lor imperiu. Ca să vedeţi că sînt înrudite aceste limbi, am să vă dau un exemplu simplu, o propoziţie. **„Omul este bun”**. În franceză: **„L'homme est bon”**, în spaniolă: **„El hombre es bueno”** şi în italiană: **„L'uomo è buono”**.

— **Care credeţi că sînt cele mai frecvente greşeli pe care le facem cînd vorbim sau scriem?**

— La această întrebare nu se poate răspunde în cîteva cuvinte. Despre greşelile frecvente în vorbire şi scriere mi-a apărut mai demult o carte de peste 500 de pagini, căreia i-am spus o „gramatică a greşelilor”. Am să vă dau totuşi cîteva exemple caracteristice. Se fac adeseori greşeli în întrebuinţarea lui: **din, dintre, între, printre.** Astfel se spune mai bine: „Unul dintre cei mai mari scriitori” decît „din cei mai mari”. Cuvîntul **din** arată materia şi ca atare se poate spune: pantof din antilopă, deşi mai des şi mai bine se spune „de antilopă”. Să spunem: diferenţa dintre Ion şi Vasile şi nu „diferenţa între Ion şi Vasile”. Multe greşeli apar şi în felul cum este folosit genitivul. Frecvente sînt greşelile de acord între subiect şi predicat, mai ales cînd este vorba de un subiect cu sens colectiv. Iată două exemple de eroare: „Imensa majoritate şedeau”, în loc de „şedea”, dar „Numărul studenţilor s-au mărit” în loc de „s-a mărit”. Atenţia la sistemul limbii noastre, învăţarea inteligentă a regulilor gramaticale, dragostea pentru cultivarea frumuseţilor limbii ne vor ajuta să vorbim şi să scriem corect româneşte, sporind astfel lumina graiului părintesc.

x x x

În încheierea dialogului, pionierii au adus oaspetelui respectuoasele lor mulţumiri pentru lecţia vie de limbă română, de dragoste de ţară.

FLORICA PAVELESCU

TEMERARI SPRE Capul Bunei Speranț

La începuturile navigației marine, ambarcațiile nu făceau decît să urmeze, la mică distanță, conturul țărmului. Ele trebuiau să facă legătura între localități despărțite de cîteva zeci, rar sute de kilometri. Vasele timpului erau foarte nesigure, iar marea plină de neprevăzut. Pentru cartaginezul Hannon a fost o performanță să navigheze în anul 505 î.e.n. din nordul Africii pînă în dreptul Golfului Guineea, ocolind continentul numai pe sfert.

Abia în secolul al XV-lea, Henric Navigatorul, cel care a pus bazele flotei portugheze și a valorificat valențele marinărești ale poporului lusitan, va stimula expedițiile care vor sfîrși prin descoperirea sudului african. Portughezii trec Ecuatorul în 1473. În 1488 expediția lui Bartholomeu Diaz ocolește sudul Africii și numai la înapoiere descoperă uriașa stîncă pe care o numește Cabo Tormentoso (Capul Furtunos). Ea va primi ulterior numele Capul Bunei Speranțe.

În 1497, Vasco da Gama, în vîrstă de numai 28 de ani, descoperă drumul spre India pe itinerarul sud-african. Corăbiile sale trec prin dreptul Capului Bunei Speranțe „în salve de bombarde și răpăit de tobe", notează istoricii. În 1522 Magellan, la întoarcerea sa din ocolul lumii, avea să dubleze și el Capul.

Prin performanța lui Vasco da Gama, „bulevardul sud-african" este deschis. El va rămîne vreme de aproape patru secole singura modalitate de a atinge pe mare India și China, insulele sud-estului asiatic, Australia și Noua Zeelandă.

Deschiderea în 1869 a Canalului Suez va revoluționa transporturile planetare. În prezent numai cele mai mari petroliere sînt obligate să ocolească sudul Africii.

Începînd din secolul trecut, el va deveni un adevărat cap de pod pentru exploratorii Antarcticii. Dezvoltarea în ultimele decenii a pescuitului oceanic în cele mai îndepărtate ape a făcut să crească imens interesul pentru cunoașterea Atlanticului de Sud. Au apărut științe noi, ca biologia marină și altele. Cercetătorii noștri au contribuții remarcabile în acest domeniu, ele participînd nemijlocit la succesele flotei românești de pescuit oceanic.

*

Să nimerești într-o lume în care toate anotimpurile sînt inverse, mergînd spre sud, mereu spre sud, spre Capul Bunei Speranțe! Iată ce lucru i s-a întîmplat și lui Nicolae Papadopol, cercetător biolog la Institutul român de cercetări marine din Constanța. Acest om a trăit o adevărată aventură a cunoașterii sudului, cu adevărul oceanului, descoperit între pereți de apă și tavan de apă, între țărmuri de apă, testînd adîncurile în căutarea bancurilor de pești. Pescuitul, această activitate care are vîrsta omenirii, a devenit azi o industrie și o știință, care dispune de adevărate fabrici plutitoare și centre de cercetare. Dar pescuitul nu epuizează posibilitățile oceanului. Va fi o zi, și dimineața acelei zile a început, se pare, cînd omenirea va scotoci mările și oceanele în căutarea caloriilor, și a proteinelor, și a lipidelor, în cele mai diferite forme de viață subacvatică.

Interlocutorul nostru face parte dintre aceia care se îndepărtează de bătrînul Pont Euxin cîteva luni din an, ca să lucreze în pescuitul oceanic. Din septembrie pînă în decembrie 1981, la bordul navei „Semenic", el a desfășurat o serie de cercetări menite să pună în evidență evoluția rezervelor de pești din apele de platformă continentală ale Namibiei, ca urmare a intensificării pescuitului, în primul rînd a rezervelor de tineret, siguranța bogăției și în anii viitori a acestei zone importante de activitate a flotei naționale. Acțiunea s-a înscris, odată cu altele, într-un program de cercetare organizat de Comisia internațională pentru pescuitul în Oceanul Atlantic de sud/est (ICSEAF).

Spre deosebire de navigatorii de odinioară, cercetătorul român a cunoscut oceanul navigînd în căutarea de noi zone de activitate pescărească, de noi obiec-

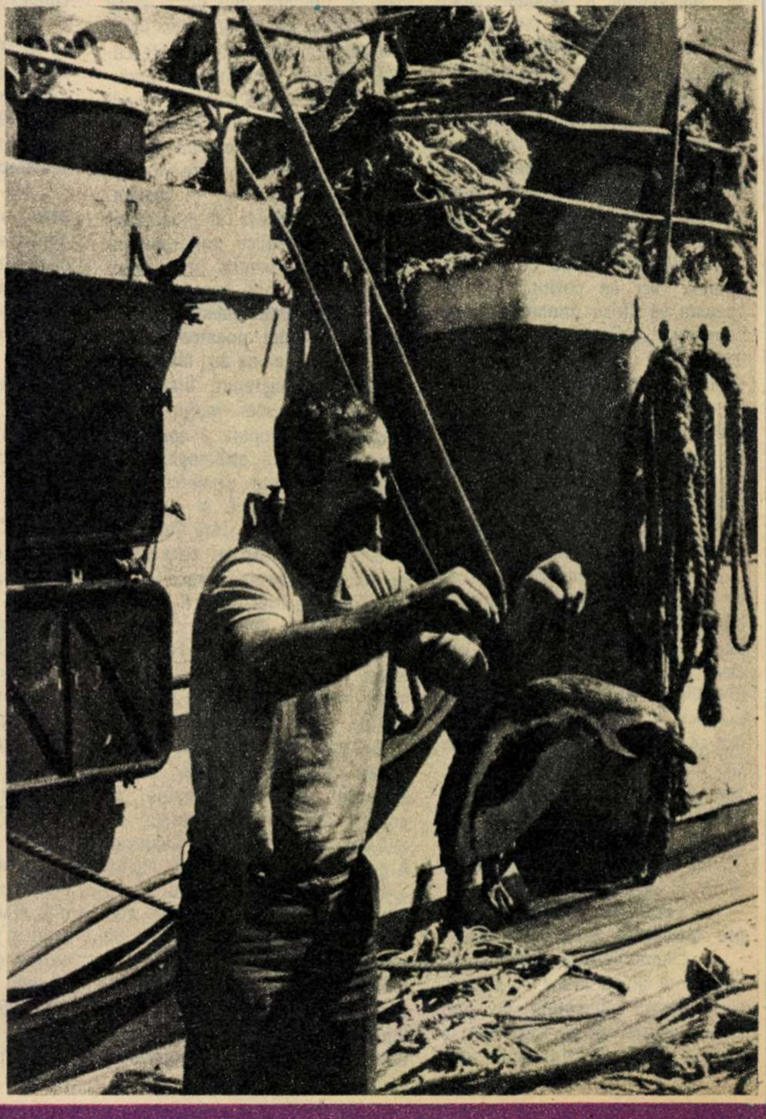

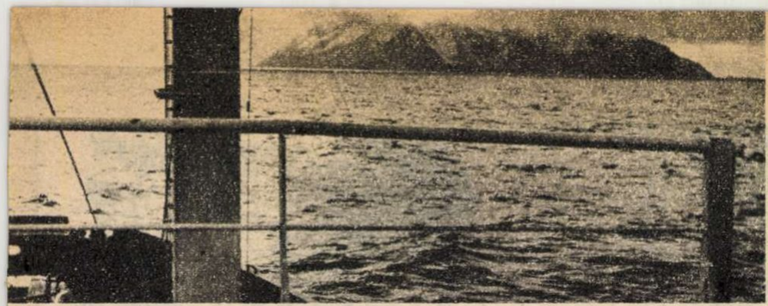

ale pescuitului industrial. Am în față pachet de radiograme, un set de fotofii luate pe nava „Semenic", alături colegi împreună cu care a început mul lung, și nu întotdeauna simplu, și întotdeauna ușor spre sud: Capul Bu Speranțe, Banc Discovery, Spiess, Ina Bouvet, Bank Russkaia, Meteor și nou Capul Bunei Speranțe.

Specialistul în viața mării își aminte de nopțile ecuatoriale, cu cerul căd greu de stele, cu miresmele hulei icane; de focile strînse în cîrduri și de

NCICLOPEDIA CUTEZANTEI

lturile spectaculoase ale delfinilor în ele reci ale curentului Bengal. Are și um în față dezolantul spectacol al dulor fumegînde în vînt pe Coasta Schelor din deșertul Kalahari. Povestește spre impresionantele bazalturi ale sinraticei insule Bouvet încărcată de gheri compacte. Aduce în memorie albul aculat al aisbergurilor australe.

„Mergeam spre Luanda", îmi spune, eu rămîn să caut pe harta pe care a constituit traseul său. Luanda, loc de scruce al vorbelor cu drumurile. Apoi cepe o altă poveste. Fiecare voiaj este teresant. La care din ele să te oprești? ovestitorul navighează prin întîmplări, aversează neprevăzutul locurilor, paralele și meridianele.

În vreme ce era pe navă, veștile de casă nu au încetat să vină. Ele erau ansmise prin radio, odată cu ultimele outăți din țară. „Erau, mărturisește călărul, emoționante și frumoase aceste onvorbiri pe care le așteptam o dată la ouă săptămîni să parcurgă eterul. Limba maternă în care mi se vorbea mi se părea cea mai frumoasă limbă de pe pămînt."

„La începutul lunii martie — se reînnoadă firul discuției — am încheiat această expediție menită să depisteze noi zone de pescuit și am urcat spre nord, spre apele însorite ale Namibiei".

Dintr-un certificat de trecere a Ecuatorului primit de gazda noastră am reținut cîteva fraze: „Eu, Neptun, zeul mărilor și al oceanelor, venit din adîncul apelor la nava S Trw „JIJIA" pentru oficierea ceremoniei de botez al tînărului lup de mare Nicolae Papadopol, urmaș al corăbierilor lui Ștefan și Mircea, ce s-a hotărît să navigheze pe apele bătrînei Terra, îl recunosc ca fiu al mărilor și oceanelor mele. În peregrinările tale să-ți aduci aminte întotdeauna de năframa fluturată în clipele despărțirii și să te cuprindă dorul de vatra strămoșească și de cei dragi".

Nu este singurul român care a plecat și s-a întors pe urmele pe care altădată Racoviță s-a îndreptat spre Antarctica. Emil Racoviță, primul român deschizător de drumuri spre sud. În aprilie 1982, cercetătorul de astăzi revine în țară cu o recoltă bogată de date. Drumul lui a trecut pe lîngă Cap Frio și Golful Guineii, prin largul coastei senegaleze, mauritane, marocane și Gibraltar, Mediterana, Bosfor, Dardanele, Sulina, încheindu-se la Galați.

Dacă, într-o zi, o carte va vedea lumina tiparului povestind cum un grup de români au tăiat un ecuator de apă, ea va purta cu siguranță în paginile sale și povestea unei păsări care străbătuse peste 2 000 km, înregistrată cu numărul 9-08686, căzută pe unul dintre traulere. Ea va vorbi despre Rocky Bird (Stînca Păsării), despre focile din zona Namibiei, despre flamingo, despre coloniile de pelicani veniți din Europa și din țară sau de balenele din insula Bouvet. Și, în sfîrșit, de crasulaceea, o plantă care înflorește, ciudat, în diminețile în care Nicolae Papadopol pleacă în unul din voiajele sale mai puțin obișnuite, plantă sădită într-un ghiveci din balconul locuinței sale constănțene.

ARETA ȘANDRU

Cu pluta printre cunoștințe...

Răspundeți la cele 12 întrebări ale nterviului" de mai jos.

1. Cu ce este acoperită cea mai mare arte a planetei Terra?
2. Din ce substanță se compune corul omenesc în cea mai mare parte?
3. Care este cel mai mare ocean? Dar el mai mare lac de pe Pămînt?
4. Ce se înțelege prin „cărbune alb"?
5. Ce rîu curge prin municipiul luj-Napoca?
6. Care este singura substanță ce se ăsește în natură atît în stare solidă cît i lichidă, și gazoasă?
7. La ce este folosit higrometrul? Dar igrostatul?
8. Cine a folosit primul forța vaporilor e apă la navigație (1807)?
9. Cine a construit prima locomotivă u abur capabilă să funcționeze în mod practic (1825)?
10. Cum se numește combinația oxigenului cu deuteriul (D_2O)?
11. Care constante fizice se măsoară cu ajutorul apei distilate?
12. Care zeiță din mitologia greacă a apărut din... spuma mării?

Răspunsurile corecte

1 și 2 = apă; 3. Oceanul Pacific — 179 240 000 km^2 (cu mările adiacente); Marea Caspică — 371 000 km^2; 4. forța căderilor de apă; 5. Someșul Mic; 6. apa; 7. la măsurarea umidității gazelor, respectiv la menținerea constantă a umidității relative a aerului dintr-o încăpere; 8. Robert Fulton (1765—1815); 9. George Stephenson (1781—1848); 10. apă grea; 11. gradul, caloria, punctul 0° C, gramul; 12. Afrodita.

NOTE DE TOAMNĂ

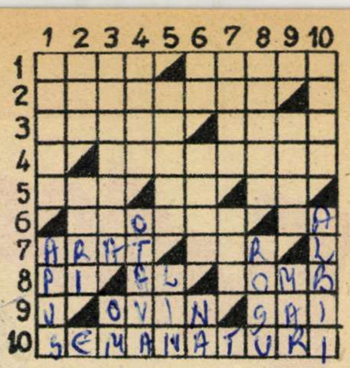

ORIZONTAL: 1) A creat pînza „După culesul viei". Personaj din pînza „Fată cosînd" de C. Ressu (masc.). 2) Brațe tomnatice lipsite de frunze (dim.). 3) Duce greul în vie (pl.). Refugiu (fig.). 4) Atribut al zilelor de toamnă tîrzie (masc.). 5) Toamne (fig.). Spetează. Simbolul sodiului. 6) Soi de viță de vie cu struguri de mărime mijlocie și boabe rotunde, albe, răspîndit în toate podgoriile din țară. Centimetru (abr.). 7) Terenul pregătit pentru semănăturile de toamnă. Veche unitate de măsură pentru greutăți (egală cu 125 de ocale). 8) Primele picături! Aluminiu (simb.). Un fruct bun de cules (sing.). 9) Coboară toamna de la munte (masc.). Grei de roade-n fiecare toamnă (sing.). 10) Însămînțările de toamnă.

VERTICAL: 1) Comparație pentru frunzele toamnei. Asfințit. 2) Roade ale toamnei (sing.). Își fac apariția tot mai des în peisajul toamnei, întunecînd cerul. 3) Plouată (fig.). Individ. 4) Alte fructe de toamnă (sing.). Iarbă fragedă, care crește după ce cîmpul a fost cosit o dată. 5) Plantă erbacee sau arborescentă originară din Africa. Ușor. 6) Întrebare. Sine qva non pentru gogoșari. Sfîrșit de toamnă. 7) Făuritor de obiecte ceramice. Se formează în urma ploilor. 8) Toamna! Culoarea bulionului (masc.). 9) Autorul poeziei „Cîntec de toamnă". Pom ale cărui fructe se coc toamna. 10) Încăperi. Sînt părăsite de rîuri uneori, datorită unor precipitații abundente.

Cu o monedă

Îndoiți o bucată de sîrmă ca în figura alăturată. În clema formată la capătul din dreapta fixați o monedă, iar în cîrligul de la celălalt capăt atîrnați un mic obiect cu o greutate asemănătoare, de exemplu un inel, o verigă de lanț etc. Această mică instalație poate fi acum așezată în echilibru... pe vîrful unui ac, așa cum vedeți în imagine. Mai mult: dacă veți sufla ușor, îi veți da o mișcare de rotație rapidă, iar ca urmare, dacă acul e din oțel, în scurt timp moneda va fi... găurită!

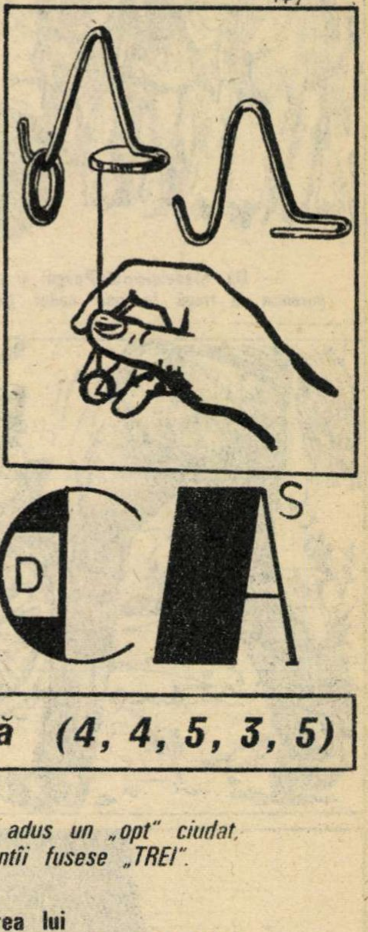

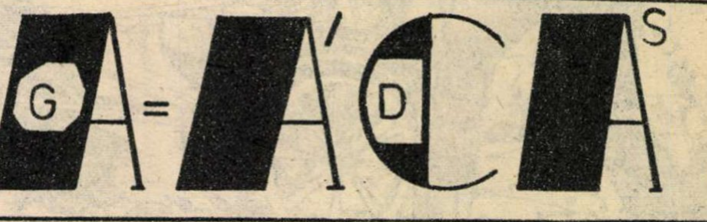

Criptografie școlară (4, 4, 5, 3, 5)

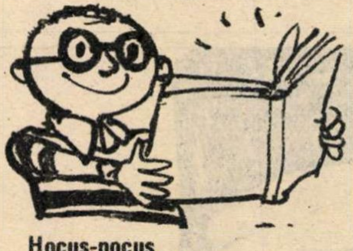

Hocus-pocus

Azi am fost cam supărat!
Băiețelul meu, Andrei,
Mi-a adus un „opt" ciudat,
Care-ntîi fusese „TREI".

Părerea lui

Nedrepte-s cică (după Sile)
Ale naturii vechi balanțe!
Un an să aibă-atîtea zile
Și numai două-trei vacanțe!

GEORGE ZARAFU

CUTEZĂTORII

Redactor șef: MIHAI NEGULESCU; Secretar responsabil de redacție: OVIDIU ZOTTA;
Responsabil de număr: ILIE TRAIAN; Foto copertă: C. DIACONU;
Prezentarea tehnică: ION MIHĂESCU.

Redacția: Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon: 17 60 10. ADMINISTRAȚIA: Editura „Scînteia". TIPARUL: C.P.C.S. ABONAMENTE: prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departament export-import presă P.O.B. 136—137. Telex 11226 București.

Tudor

Scenariu : Al. Mitru
Desene : Puiu Manu

5 9

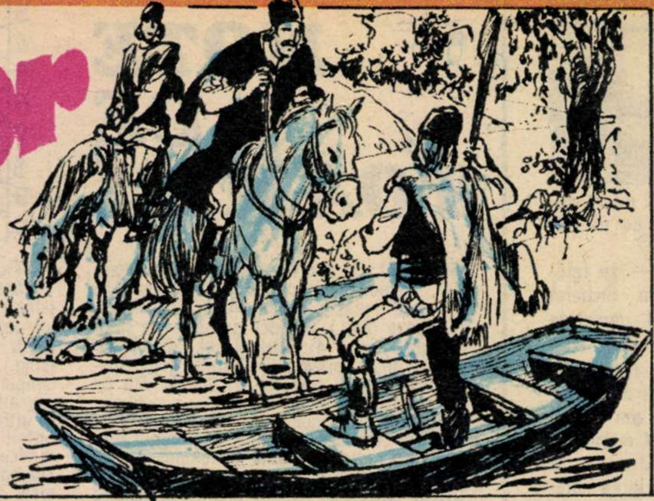

— Sînt Iancu Jianu. Tu eşti, Tudore?

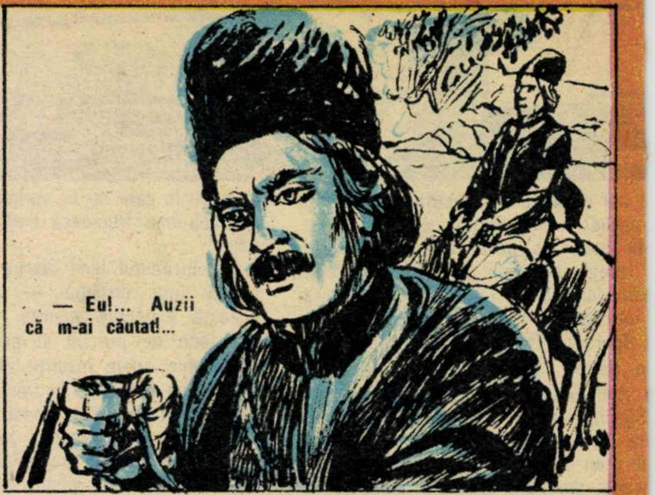

— Eu!... Auzii că m-ai căutat!...

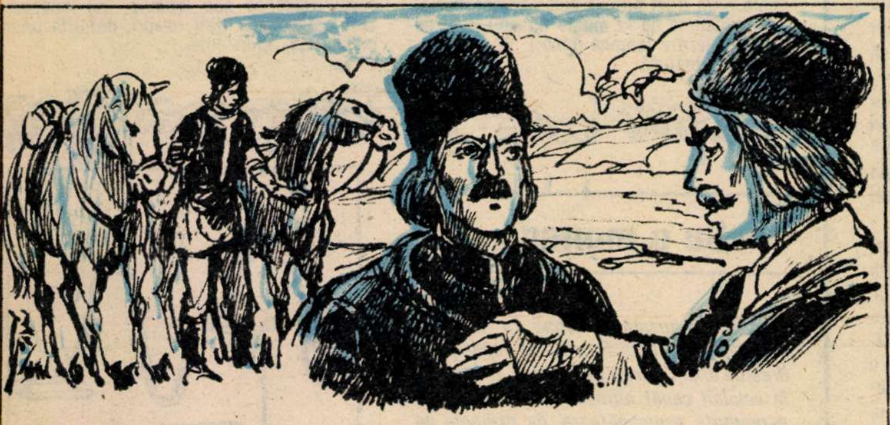

— Da. Medelnicerul Pangal şi sameşul Grigorie au înhămat nişte ţărani la caretă şi le-a poruncit să tragă în locul cailor. Şi ia vino să vezi...

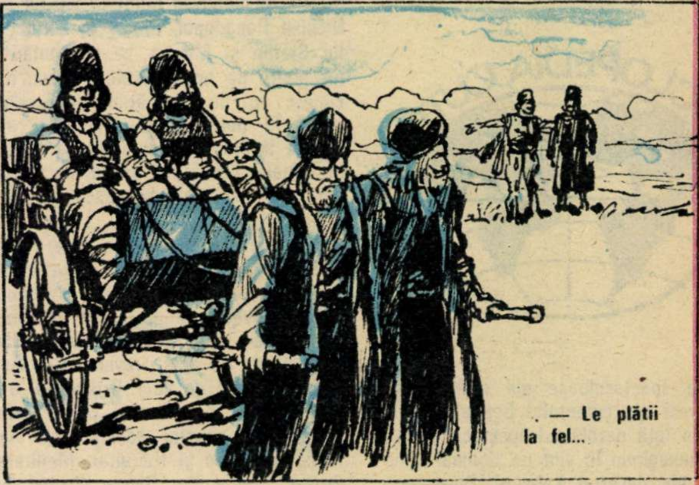

— Le plătii la fel...

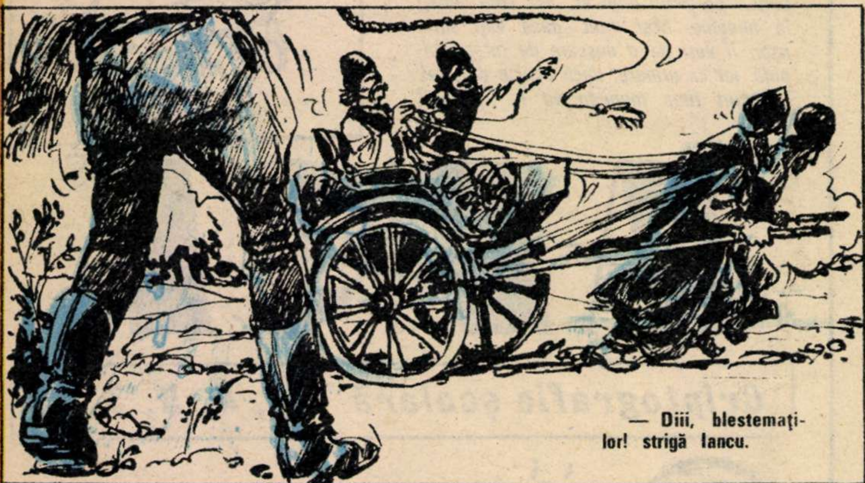

— Diii, blestemaţilor! strigă Iancu.

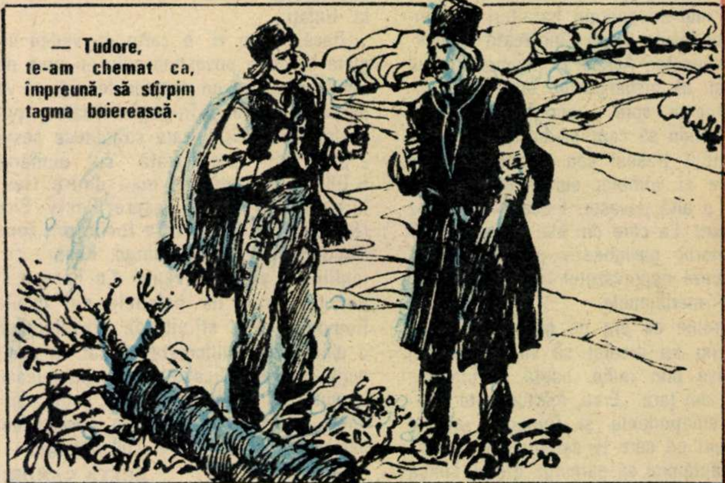

— Tudore, te-am chemat ca, împreună, să stîrpim tagma boierească.

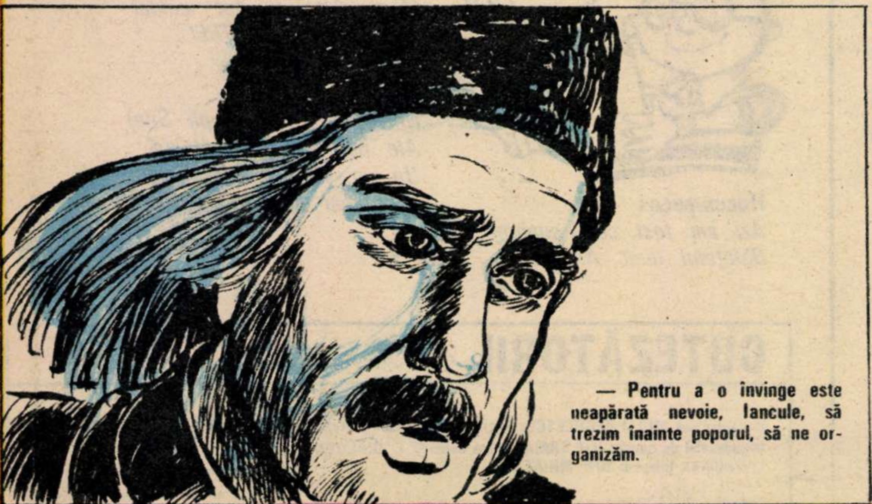

— Pentru a o învinge este neapărată nevoie, Iancule, să trezim înainte poporul, să ne organizăm.

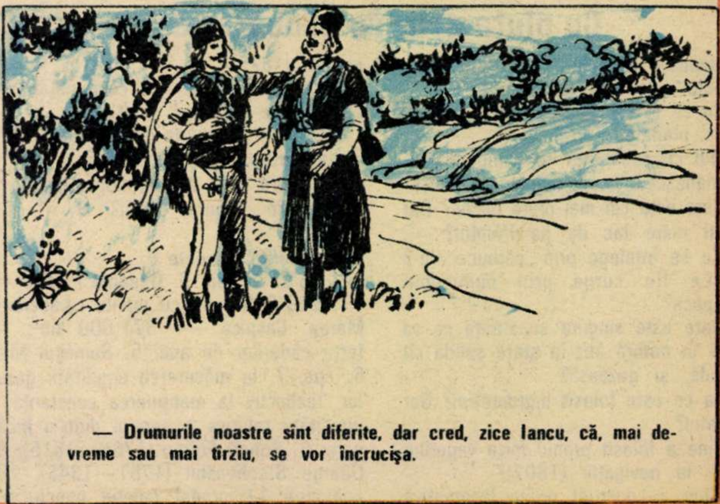

— Drumurile noastre sînt diferite, dar cred, zice Iancu, că, mai devreme sau mai tîrziu, se vor încrucişa.

(Va urma)

Cu frumusețea anilor de soare,
cu împlinirea unui dor străbun
alege țara fiii cei mai buni –
temei de fapte noi, cutezătoare.

Alege țara drum viteaz, al muncii
și al onoarei drum cutezător.
Ne fie anii plai înfloritor,
să crească-n pace și lumină pruncii.

Puterea e-n cei mulți... Alege țara,
prin cei mai buni, pe cei ce făuresc
un adevăr de soare românesc,
suprem destin pe vatra milenară.

Alege țara dragostea, dorința
de-a fi mai buni, puternici, ziditori
de noi izbînzi – cu faldul tricolor
și înălțarea patriei de o ființă.

Cutezătorii

46
JOI, 18 NOIEMBRIE 1982,
ANUL XVI (NR. 789)

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

CADRAN POLITIC

În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, s-au desfășurat recent lucrările în plen ale sesiunii a șasea a celei de-a opta legislaturi a Marii Adunări Naționale.

Înaltul for democratic al țării s-a întrunit într-un moment de muncă intensă a întregului popor care astfel se pregătește cu însuflețire să întîmpine Conferința Națională a partidului, alegerile de deputați în consiliile populare, precum și aniversarea a 35 de ani de la proclamarea Republicii.

Pe ordinea de zi a recentei sesiuni s-au aflat punctele referitoare la validarea unor deputați în M.A.N., la unele modificări în componența Consiliului de Stat, a Biroului M.A.N. cît și la dezbaterea unor proiecte de legi, diverse ca arie de probleme și de cea mai mare însemnătate pentru dezvoltarea economico-socială a patriei.

S-au dezbătut proiecte de legi menite să consolideze calitatea oamenilor muncii de proprietari și beneficiari ai avuției naționale, să asigure dezvoltarea agriculturii și industriei alimentare, calitatea obiectivelor și instalațiilor nucleare, să protejeze plantele cultivate și pădurile etc.

Expunerea proiectelor acestor legi a fost urmată de vii dezbateri, în finalul cărora plenul M.A.N. a adoptat cu unanimitate de voturi noile hotărîri și reglementări care, astfel, au căpătat caracter de lege.

La sfîrșitul primei părți a sesiunii s-a comunicat că lucrările în plen ale Marii Adunări Naționale vor fi reluate la o dată ce va fi anunțată din timp.

În sistemul democrației socialiste, consiliile populare fiind organele locale ale puterii de stat, Marea Adunare Națională este organul suprem al puterii de stat; prin intermediul deputaților în M.A.N. ea reprezintă voința întregii națiuni. Ca organ suprem al puterii de stat, M.A.N. are numeroase atribuții, printre care: adoptă sau modifică Constituția, adoptă planul național unic de dezvoltare economico-socială, bugetul de stat; dezbate problemele politicii externe și adoptă hotărîri corespunzătoare, organizează guvernul, reglementează organizarea judecătorească, alege și revocă Consiliul de Stat, Guvernul, Tribunalul Suprem, exercită controlul asupra acestor organe etc. Marea Adunare Națională este, în același timp, și unicul for legislativ al țării; diferitele proiecte de legi sînt dezbătute în acest cadru și prin votul M.A.N. capătă valoare de lege.

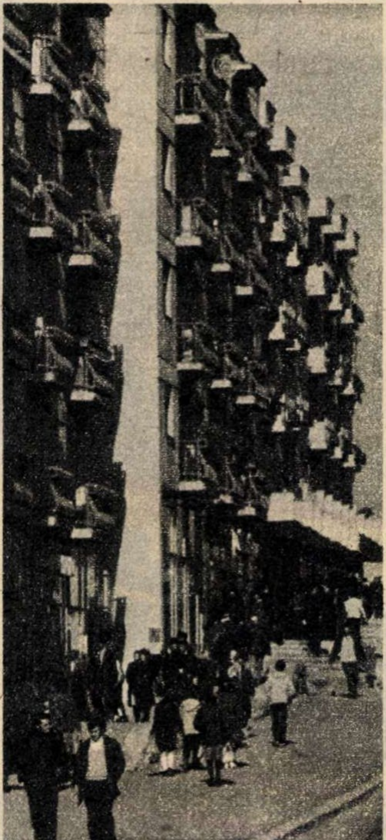

DEMOCRAȚIA SOCIALISTĂ ÎN ACȚIUNE

Alegerile de deputați cunosc întotdeauna o amplă perioadă de pregătire, în cadrul căreia oamenii muncii, viitori alegători, se întîlnesc cu cei care candidează la funcția de deputat în consiliile populare; îi cunosc, dezbat împreună problemele care constituie interesul tuturor, astfel încît în ziua alegerilor votul celor aflați în fața urnelor exprimă nu doar preferința pentru un candidat sau altul, ci, mai presus de aceasta, adeziunea la obiectivele unei politici de perspectivă, politică în cadrul căreia alegători și aleși își unesc eforturile creatoare.

O idee menită să adune forța gîndirii oamenilor spre realizări de cel mai mare folos pentru toți nu-și poate dovedi valoarea decît asigurîndu-se cadrul potrivit prin care această gîndire să se transforme în acțiune.

În activitatea voastră de școlari și pionieri sînt binecunoscute organismele desemnate prin expresiile: comandament pionieresc sau consiliu al Organizației pionierilor. Toate sînt întruchipări ale aceleiași idei fundamentale: democrația, conducerea poporului de către el însuși.

Dar pentru ca această conducere să devină **reală** *(deci nu o vorbă goală ca în cazul democrației burgheze) trebuie asigurată prin legi; pentru ca ea să devină* **eficientă**, *să contribuie deci la mersul înainte al societății, trebuie să fie științifică; să se exprime prin forme și trepte înlănțuite logic.*

Rezolvarea acestor două cerințe în cadrul politicii partidului și statului nostru a dus la crearea unui **sistem organizatoric** *larg, prin a cărui funcționare, energiile oamenilor muncii sînt unite într-un efort comun, într-o direcție unitară: ridicarea gradului de civilizație și bunăstare al întregii societăți, al fiecărui om în parte.*

Să cunoaștem mai îndeaproape structura de bază a acestui sistem.

ADUNAREA GENERALĂ A OAMENILOR MUNCII

Esența acestui tip de organism vă este oarecum familiară prin apelul la ceea ce știți despre adunările voastre pionierești. Mecanismul de funcționare este asemănător – sarcinile concrete, amploarea lor diferă, se înțelege. Adunarea generală a oamenilor muncii este o Formă de participare **directă, nemijlo-**

ARTIDUL, EAUŞESCU, ROMÂNIA

ntem aici popor nebiruit,
sufletul de dac şi de roman,
inima bătînd necontenit.
ă-n fruntea ţării azi avem
cel mai brav bărbat.
in el ni-i viitorul luminat
-n lume-avem un nume.
eniţi, străbuni,
eniţi să ne-auziţi cîntînd,
i să rostim cu ţara-ntreagă:
Poporul, Ceauşescu, România!"

Carmen Filip
clasa a VIII-a,
judeţul Bacău.

OMUNISTULUI...

şti omul Munte şi omul Livadă
şti omul Iubire şi omul Putere.
u eşti stăpîn pe-aceste meleaguri...
aldă ţi-e suflarea, privirile limpezi,
şti venit din legendă
iruitor peste timp.
u fruntea senină de fapte mărețe
i pui puterea gîndirii tale
e fiecare oraş,
e fiecare munte,
pă, Om...
u ochii mîngîi flori,
rădini de zîmbete copilăreşti.
Mîinile îţi miros a pace şi a pîine...

Lucia Şerban
clasa a VII-a F,
Cenaclul literar
„Mlădiţe prahovene".

PĂMÎNTUL ŢĂRII

Pămîntul ţării mele-i lanu-ntins
Ce te întîmpină cu unduiri de mare.
Îl urmăresc cu ochiul meu aprins
De focul lui sclipind ca o chemare.

De-aici s-aude omenescul stup
Ce-nalţă ţara harnică de-albine
Ce strîns unit ca într-un singur trup
A ridicat şi fabrici şi uzine.

Mă-nalţ în cîntul lor cel românesc
Şi te iubesc, pămînt cu văi stră-
bune,
Iar mîndrul nume de-ţi rostesc
Răsună ca un cîntec peste lume.

Nonica Mihai
Şcoala generală nr. 2, Găieşti,
judeţul Dîmboviţa.

ŢARA MEA

Ţara mea e ţara păcii,
Ţara dorului de dor,
Este glia strămoşească
Ce se-nalţă-n viitor.

Ţara mea e ca surîsul
Unei flori aprinse-n mai,
Ca lumina primăverii
Ce se-aştene peste plai.

Ţara mea e diamantul
Cel mai scump, strălucitor,
Stema-i este nestemată
Ce se-aprinde-n tricolor!

Silviu Daniel Petre
clasa a VII-a,
Şcoala generală nr. 9,
Timişoara.

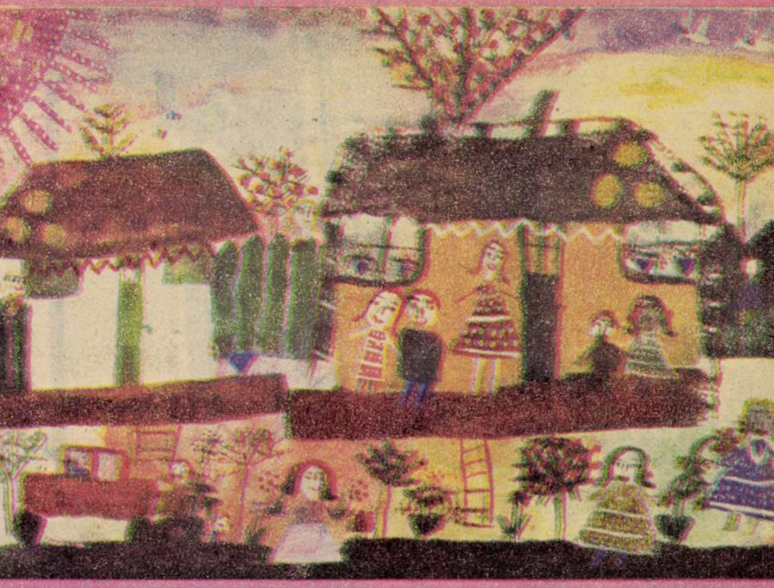

„Casa bunicilor din Peicani"
Desen de **Corina Mocanu**, Şcoala generală Giurcani (Găgeşti), judeţul Vaslui.

Ţara-i alege

Mîinile lor sînt rîuri şi sînt
Lanuri privirile lor;
Din mîinile lor, românescul pămînt
Urcă rodit spre viitor.

Frunţile lor sînt anotimpuri bogate,
Ţara-i alege azi în deplină
Hărnicie şi rodire în toate
Cele ce sînt înfăptuite-n lumină.

Bobul din brazdă, mistria din zbor,
Aripa muncii înflorită cît munţii
Bat în ritmul marelui viitor
Cum îl visează şi-l ridică părinţii.

Iată, cetăţile noastre se văd luminînd
Cît ştiu să lumineze Carpaţii,
Prin tot ce-i devenire şi gînd
Trec părinţii noştri ziditori – deputaţii!

ION CRÎNGULEANU

cită, *la conducere spre deosebire de conducerea* **prin reprezentanţi,** *aleşi anterior (în cazul vostru, comandamentele pioniereşti). Oamenii se adună la intervale stabilite prin lege (la fiecare început de an) şi într-un mod liber, într-o atmosferă de egalitate, indiferent de funcţiile lor în procesul de producţie.*

Prin faptul că această FORMĂ de organizare democratică asigură atît participarea **tuturor oamenilor** *muncii la conducere cît şi participarea lor* **directă,** *ea se înfăţişează – acum e timpul să facem această precizare definitoare – ca* **forma superioară de conducere colectivă, democratică** *din întreg sistemul democraţiei noastre socialiste.*

CONSILIILE DE DIFERITE TIPURI

În cazul adunării generale a oamenilor muncii am scris cu majuscule cuvîntul **Formă.** *Pentru că el desemnează un anumit mod de acţiune al oamenilor într-un anumit moment şi într-un anumit loc. Odată cu consiliul, ideea democraţiei se exprimă printr-un* **organ permanent** *de acţiune democratică. El nu mai poate fi constituit din toţi oamenii muncii, din toţi locuitorii (în alte variante), ci* **din reprezentanţi** *ai lor. Aceşti reprezentanţi sînt, în marea lor majoritate, aleşi* **prin vot** *(cazul consiliului popular) sau aleşi, dar şi* **desemnaţi** *prin lege (cazul consiliului oamenilor muncii). Elementul de noutate ce intervine în constituirea acestor organe este* **votul** *– realitate, de asemeni, familiară şi vouă din experienţa alegerilor pionireşti – precum şi faptul că aceste consilii sînt* **operative;** *adică, membrii lor se pot întruni în orice moment cînd se consideră necesar.*

Consiliul oamenilor muncii, *organizat în întreprinderi, instituţii, cuprinde atît membri aleşi cît şi membri desemnaţi prin lege. În ceea ce priveşte atribuţiile acestui* **organ de conducere colectivă** *(ales de adunarea oamenilor muncii, aşa cum adunările voastre pionireşti aleg, la începutul anului, comandamentele), el asigură îndeplinirea de zi cu zi a hotărîrilor adunării generale.*

Consiliile populare *– cum mulţi dintre voi ştiţi foarte bine de la orele de constituţie – sînt organe ale puterii de stat* **alese prin vot** *de către cetăţenii care se bucură de drepturi electorale. Deci el, consiliul popular, conduce activitatea unui teritoriu, nu a unei anumite întreprinderi sau instituţii. Votul, în această împrejurare, are caracteristicile pe care le veţi întîlni la apropiatele alegeri din 21 noiembrie: alegeri de deputaţi în consiliile populare. Adică e* **universal** *(pentru toţi cetăţenii, fără discriminări de profesie, naţionalitate, grad de cultură; există doar reglementări privind vîrsta);* **direct,** *în sensul că se exercită de către fiecare, personal;* **egal** *– adică votul oricărui alegător are aceeaşi putere de alegere şi* **secret,** *pentru că asigură posibilitatea unei opţiuni libere, luată în faţa propriei conştiinţe. După criteriul teritorial există consilii populare judeţene, municipale, orăşeneşti şi comunale. În lumina documentelor Congresului al XII-lea al partidului, consiliilor populare le revin atribuţii şi răspunderi de cea mai mare importanţă în activitatea unităţilor de pe raza teritoriului lor, în elaborarea planurilor de dezvoltare social-economică, în înflorirea localităţilor, în aplicarea planului de sistematizare, în asigurarea respectării legilor ţării etc.*

În aceste zile, în întreaga ţară au loc întîlniri ale alegătorilor cu candidaţii în alegerile de la 21 noiembrie. Se discută, se analizează, se fac bilanţuri, se nasc proiecte. Bunăstarea tuturor – prin hotărîrile tuturor, eforturile tuturor!

I. TRAIAN

✽✽✽

Buni şcolari

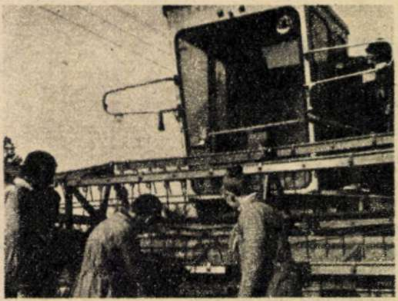

Zilele premergătoare evenimentului de la 21 noiembrie – algerile de deputaţi în consiliile populare – le oferă copiilor ţării încă un prilej de a-şi dovedi hărnicia, spiritul gospodăresc, dragostea pentru locurile natale, pentru oraşul sau cartierul în care trăiesc, preţuirea pentru cei care prin munca lor contribuie ca acestea să fie mereu înfloritoare.

Imaginile trimise recent de către membrii subredacţiei **„Steluţe carpatine"** *din Braşov redau cîteva aspecte din bogatele activităţi desfăşurate cu acest prilej de către pionierii din judeţul lor.*

■ **„Şcoala, comuna noastră ca o floare!"** – *iată un generic concretizat prin fapte de către cei mai tineri gospodari ai satului, pionierii Şcolii generale din localitatea Hoghiz (foto 1).*

■ *Animaţi de aceeaşi dorinţă de a-şi înfrumuseţa şcoala, cartierul în care locuiesc, se dovedesc a fi şi colegii lor de la Şcoala generală nr. 24 din Braşov (foto 2).*

■ *Aici, la Monumentul eroilor, unde pionierii din Predeal omagiază prin emoţionante evocări faptele de arme, de eroism şi jertfă ale ostaşilor noştri, se află întotdeauna flori. Flori sădite cu gîndul pios al recunoştinţei de către cei mai tineri locuitori ai oraşului, căci*

„Tot înainte!"

Printre cele mai recente activităţi desfăşurate de către pionierii din judeţul Vaslui în cadrul amplei acţiuni de educaţie patriotică „Tot înainte" ***se înscrie şi vizita la Muzeul judeţean efectuată de către detaşamentele claselor VII-VIII de la Şcoala generală Băceşti. Înscrisă sub genericul*** „Sîntem urmaşii unui popor eroic", ***această întîlnire „La izvoarele istoriei" a prilejuit pionierilor cunoaşterea de noi mărturii ce vorbesc de istoria noastră milenară, de înaltul patriotism al înaintaşilor. Acelaşi aşezămînt de istorie şi cultură a fost vizitat de curînd de către colegii lor din localitatea*** *Vladia,* ***comuna Dragomireşti. Montajul muzical-literar „Frumoasă eşti, patria mea", prezentat de către pionierii Şcolii generale din Bogdana, se înscrie, de asemenea, în repertoriul manifestărilor desfăşurate în cadrul acţiunii „Tot înainte".***

Corespondenta noastră Alexandra Ionescu ne transmite că, împreună cu colegii ei de la

Şcoala generală din Vama Buzăului (judeţul Braşov), a vizitat Muzeul de istorie din municipiul Făgăraş.

Un examen trecut cu „excelent!"

Rămăseseră singuri, faţă în faţă cu... uriaşul! Un uriaş blînd, neputincios, ale cărui puteri erau risipite pe jos de jur-împrejur.

— De data aceasta, vă rog să mă iertaţi, n-am avut timp să vă anunţ că sînt ocupat, le spuse maistrul Nicolae Cîrceag. Dacă totuşi vreţi să rămîneţi, vedeţi şi voi ce-i de făcut cu combina asta. Eventual, curăţaţi rugina de pe unde este nevoie. Eu sînt alături, cînd aveţi vreo problemă, mă chemaţi, le precizase în timp ce se îndrepta grăbit spre atelierul unde tovarăşii săi aveau urgent de lucru la nişte agregate.

Băieţii se uitară unii la alţii, apoi la puzderia de piese, şuruburi şi piuliţe. Nu păreau chiar încîntaţi de privelişte. Pînă acum, din cele optzeci de tractoare şi douăzeci şi patru de combine, maistrul le alesese pe cele mai noi şi mai moderne pentru orele în care ei, „micii tractorişti", se pregăteau să devină... tractorişti!

— Nu-i de-ajuns să te aşezi mîndru la volan, să întorci cheia de contact şi să porneşti, le atrăsese de fiecare dată atenţia maistrul. Trebuie să ştii totul despre maşina pe care o manevrezi.

Totuşi, acum parcă prea era vorba de o „ruginitură", cum numeau ei maşinile mai vechi. Nimeni însă n-ar fi vrut să-l supere pe maistru, aşa că se apucaseră de lucru cu nădejde. Pe raft erau o mulţime de periuţe de sîrmă, pe lîngă pereţi vase cu motorină pregătite pentru spălarea pieselor, peste tot cîrpe speciale de şters. La vedere, şi cîteva truse de scule...

— Nu ne rămîne decît să trecem la treabă, hotărî George Pîrvu. Şi, ca un veritabil şef de echipă, începu să organizeze „munca în atelier!" Nimeni nu protestă, George fiind, de fapt, nu numai responsabilul cercului „micilor tractorişti", dar şi mai priceput în ale mecanicii, unchiul său fiind chiar tractorist.

*

Se lăsase seara. Muncitorii, maiştrii mai aveau mult de lucru. Probabil pînă spre miezul nopţii. Dimineaţa, maşinile trebuiau să iasă în cîmp. Deodată un muncitor îşi aminti:

— Ei, dar ce-or face băieţii dumitale, tovarăşe Cîrceag? Că nu i-am văzut plecînd.

— Nici o grijă, răspunse maistrul. Dacă vrei să-i vezi, vino cu mine.

Curios, omul îl urmă. Privi discret, aşa cum i se făcuse semn, pe lîngă uşa mare de fier întredeschisă. La început i se păru că nu vede bine. În atelier se făcuse curăţenie, iar în mijloc trona strălucitoare combina.

— Au montat-o! zise el neîncrezător de ceea ce vedea.

— Da. Şi încă destul de bine. „În mare" e foarte bine. Important e că s-au pornit băieţii. Asta aşteptam de la ei.

În timp ce vorbea, chipul maistrului exprima o adîncă bucurie şi satisfacţie. „Examenul" la care-şi supusese micii prieteni fusese trecut cu... excelent!

Dacă treceţi, cumva, prin frumoasa şi bogata comună Săveni din judeţul Ialomiţa, vă sfătuim să căutaţi şi şcoala generală. Cei şase sute de pionieri care învaţă aici au multe lucruri interesante de povestit, de arătat — un lot şcolar cu înaltă productivitate, o frumoasă bază sportivă, un sector zootehnic în plină dezvoltare... Şi încă ceva: nu uitaţi să-i întrebaţi, pe cei mai mari, cine ştie să conducă tractorul. Veţi afla astfel că majoritatea dintre ei, chiar (sau mai ales) şi cei ce vor să devină ingineri.

— Încă nu se permite să manevrăm maşinile singuri, dar, în curînd, ni se va spune „Bine aţi venit alături de noi, dragi muncitori". Şi atunci vrem să fim bine pregătiţi, vă vor spune ei cu mîndrie.

ELENA MĂNESCU

harnici gospodari

acest binecunoscut monument din Predeal se află în îngrijirea lor, a pionierilor (foto 3).

Alte numeroase veşti despre acţiunile desfăşurate în cinstea alegerilor ne sosesc continuu de la corespondenţii noştri, de la reporterii subredacţiilor judeţene:

■ **„Deputaţii noştri — aleşii noştri"**, *sub acest generic s-a desfăşurat întîlnirea pionierilor Şcolii generale din Roşiori – Luduş (judeţul Mureş) cu candidaţii circumscripţiei electorale din cartierul lor. Invitaţilor le-a fost oferită şi o frumoasă surpriză... artistică – un sugestiv spectacol prezentat de către pionierii-gazde.*

■ **„Alegerile — înaltă tribună a democraţiei socialiste"**, *a fost intitulat recentul dialog al pionierilor de la Şcoala generală Cernele, judeţul Dolj, cu primarul comunei lor, tovarăşul Corneliu Neremzoiu. Colegii lor conjudeţeni – de la Şcoala generală Podari – au organizat şi ei o astfel de întîlnire cu secretarul adjunct al Comitetului comunal al P.C.R. Cu acest prilej, oaspetele lor, tovarăşul Aurel Mincu, le-a vorbit despre* **„Comuna Podari pe coordonatele cincinalului 1981—1985"** *– despre perspectivele de dezvoltare a acestei localităţi la înflorirea căreia contribuie, alături de părinţi, de fraţii mai mari, şi ei, copiii frumoasei aşezări de pe meleagurile Doljului.*

■ *Pionierii corespondenţi din judeţul Sibiu ne informează despre spectacolul tematic susţinut de către colegii lor din Cisnădioara la locul de muncă al părinţilor, al muncitorilor de la Cooperativa meşteşugărească, spectacol desfăşurat sub genericul* **„Cinstim alegerile"**, *precum şi despre cel pregătit în vederea acestui eveniment de către formaţiile artistice ale Casei pionierilor şi şoimilor patriei din Tălmaciu.*

Iată şi o fotosecvenţă transmisă pe adresa rubricii consacrate acţiunii „Tot înainte" şi înscrisă sub genericul „Cinstim patria, partidul şi poporul". ***Interpreţii sînt pionieri ialomiţeni de la Şcoala generală nr.3 Feteşti, prezentînd montajul muzical-literar „Patriei şi partidului – recunoştinţă vie".***

Un alt moment artistic: virtuoşii penelului din Lunca-Bihor au vernisat, de curînd, într-una din sălile Căminului cultural din comună, expoziţia „Frumoasă ni-i copilăria". Lucrările celor 120 de pionieri reprezintă imagini luminoase, sugestive pentru bucuriile şi decolările cutezătoare ale acestei minunate vîrste.

Acţiunile de muncă patriotică desfăşurate în cadrul „Ştafetei generaţiilor" ***de către pionierii Şcolii generale nr.49 din Capitală în Parcul „23 August" sînt şi ele acţiuni specifice de toamnă. Degajate de frunzele uscate, îngrijite permanent, iată că aleile frumosului parc din cartier sînt la fel de curate, de primitoare ca şi în anotimpurile verdeţii.***

Vă aşteptaţi, desigur, să vă informăm şi cu o ştire sportivă de „ultimă oră". Ea ne-a parvenit, de această dată, din partea colegilor voştri din Coroisînmartin, judeţul Mureş, care au organizat şi desfăşurat o duminică cultural-sportivă cu un program deosebit de antrenant şi, fireşte, cu o participare foarte numeroasă.

Ne putem bizui pe copiii noştri

Aici, în inima Bărăganului, unde, potrivit tradiţiei, agricultura este principalul front de lucru, copiii noştri au devenit, încă din primele zile ale lunii septembrie, o prezenţă permanentă: în grădinile, livezile şi pe ogoarele comunei s-au aflat alături de părinţi la strîngerea şi depozitarea recoltei. Ceea ce m-a impresionat pretutindeni unde i-am întîlnit lucrînd pe aceşti pionieri harnici, a fost grija lor pentru a nu se pierde nimic din roadele muncii noastre. Iată un adevărat spirit gospodăresc, deprins,fără îndoială, din familie, de la părinţii lor. Desigur, se cuvine să-i evidenţiem pe fruntaşi, dar numărul lor fiind atît de mare, cred că nu se vor supăra dacă am să-i numesc numai pe cîţiva dintre ei: Gabriela Aluat, Lenuţa Mihălcescu, Adrian Zevedei, Rodica Orzan, Lucica Spiţă, Florin Gheorghe, Matei Trufaşu...

Nu numai în campaniile agricole se dovedesc copiii noştri vrednici şi buni gospodari. Noul parc — mîndria comunei noastre şi veţi vedea de ce —, precum şi spaţiile verzi din centrul civic şi Monumentul eroilor se află în exclusivitate în îngrijirea lor. Cei 1 500 de pomi fructiferi şi arbori ornamentali, ca şi trandafirii care străjuiesc aleile parcului tot de ei au fost plantaţi. Pentru acest minunat dar de frumuseţe oferit comunei avem a le mulţumi tot harnicilor şi inimoşilor noştri copii. Mă gîndeam acum cu cîtă dragoste şi-au înfrumuseţat ei şcoala, înainte ca aceasta să-şi redeschidă porţile pentru un nou an de învăţătură.

Dar ei sînt prezenţi şi acolo unde se desfăşoară lucrările edilitar-gospodăreşti care prefigurează viitorul oraş Movila Miresii. Cînd au aflat că noul bloc cu 27 de apartamente urmează să fie dat în folosinţă, au sosit numaidecît la faţa locului cu tot felul de unelte. S-au apucat de grabă să şteargă geamurile, să facă ordine şi curăţenie la parter, unde se vor amenaja noile spaţii comerciale. Iar băieţii, după ce au înlăturat molozul şi cărămizile din faţa blocului, au şi început să „traseze" locul spaţiilor verzi şi al rondurilor de flori.

Fără îndoială, pionierii sînt prezenţi cu atîta entuziasm la viaţa comunei pentru că ştiu cu toţii că participă la dezvoltarea localităţii în care vor munci şi vor trăi în viitor. Cînd le-am vorbit, cu cîteva luni în urmă, despre viitorul comunei noastre, s-au dovedit cu toţii bucuroşi, entuziaşti.

Chiar şi la această oră,comuna oferă locuri de muncă în meserii foarte frumoase: mecanizatori, zootehnişti, strungari, sudori etc. Ei se pregătesc încă din şcoala generală, ca şi în cadrul primei trepte liceale cu profil agricol, pentru aceste meserii. Şi ştiu, de asemenea, că agricultorului de azi i se cer cunoştinţe complexe de mecanică, de agrotehnică.

Spre bucuria noastră, evenimentul politic pe care-l marchează alegerile de deputaţi din 21 noiembrie, îl întîmpinăm cu rezultate superioare faţă de anii trecuţi. Ne putem mîndri cu o producţie-record la porumb — 7 000 kg la hectar, cu cea mai mare producţie din istoria comunei la orz, unde am obţinut 5 300 kg la hectar. S-au realizat, peste planul prevăzut, 500 tone de struguri, 800 tone de fructe. Dar viitorul oraş Movila Miresii va înscrie pe harta ţării şi însemnele industriei unde, sînt sigur, îi vom întîlni pe mulţi dintre pionierii de azi.

Privind la realizările noastre, dar gîndindu-mă totodată şi la proiectele ce vor fi materializate nu peste multă vreme, eu, ca primar al comunei Movila Miresii, pot spune cu convingere şi cu mîndrie: ne putem bizui pe cei mai tineri fii ai comunei, ne putem bizui pe copiii noştri, cărora în curînd le vom încredinţa viitorul ei.

ION ANGHEL,
primarul comunei Movila Miresii,
judeţul Brăila

„ROMULIM”

SĂ DESCOPERIM ÎMPREUNĂ: UN VEHICUL PENTRU VIITOR ŞI... CREATORII LUI

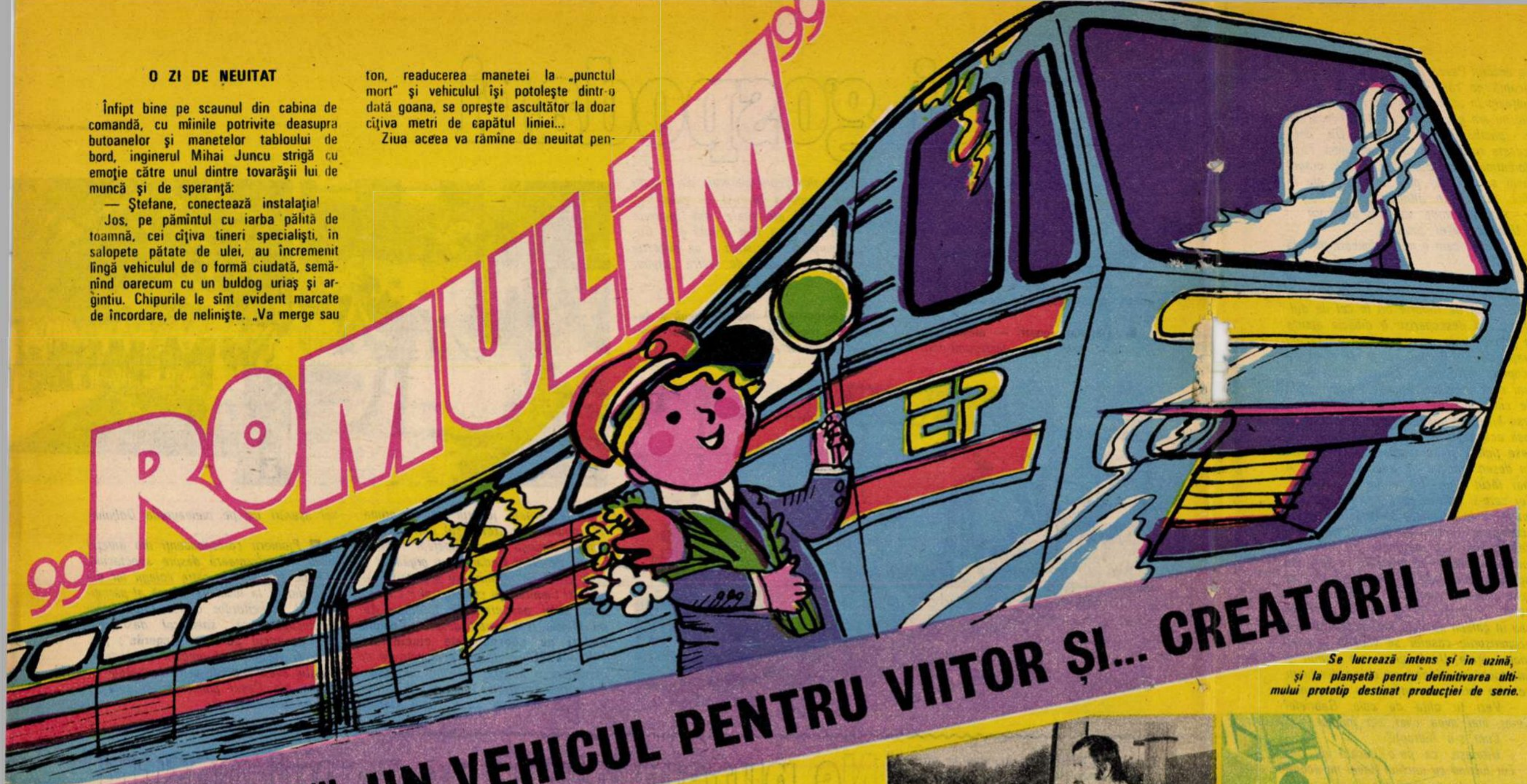

O ZI DE NEUITAT

Înfipt bine pe scaunul din cabina de comandă, cu mîinile potrivite deasupra butoanelor şi manetelor tabloului de bord, inginerul Mihai Juncu strigă cu emoţie către unul dintre tovarăşii lui de muncă şi de speranţă:

— Ştefane, conectează instalaţia!

Jos, pe pămîntul cu iarba pălită de toamnă, cei cîţiva tineri specialişti, în salopete pătate de ulei, au încremenit lîngă vehiculul de o formă ciudată, semănînd oarecum cu un buldog uriaş şi argintiu. Chipurile le sînt evident marcate de încordare, de nelinişte. „Va merge sau nu va merge?” — asta-i întrebarea care-i frămîntă pe toţi în aceste clipe. De răspunsul pe care-l vor primi la ea depinde dacă munca lor de cîţiva ani de zile a fost făcută cu rost sau...

— Gata, Mihai! Am conectat instalaţia! Poţi să-i dai drumul!

Mihai Juncu reuşeşte, în sfîrşit, să-şi domine emoţia, să se concentreze şi să-şi dirijeze calm, cu precizie, fiecare mişcare. O apăsare pe un buton, apoi o scurtă răsucire spre dreapta a manetei. Şi dintr-o dată simte cum vehiculul prinde viaţă, cum se smulge din loc şi porneşte la drum. Aleargă din ce în ce, mai repede şi atît de lin de parcă nici n-ar atinge şinele metalice, de parcă ar zbura la o palmă deasupra pămîntului...

Un strigăt de triumf izbucneşte în urma lui. Mihai îl aude, îl înregistrează şi ar striga şi el odată cu ceilalţi. Ar da şi el glas bucuriei care îi clocoteşte în piept. Dar n-are timp de-aşa ceva. În cîteva secunde doar a şi ajuns aproape de capătul căii de rulare. Dacă ar fi fost mai lungă calea asta! Doar 500 de metri. Deocamdată sînt buni şi aceştia. Mai tîrziu însă... O apăsare pe un alt buton, readucerea manetei la „punctul mort” şi vehiculul îşi potoleşte dintr-o dată goana, se opreşte ascultător la doar cîţiva metri de capătul liniei...

Ziua aceea va rămîne de neuitat pentru toţi membrii „grupei de mijloace de transport neconvenţionale” de la Uzina „Electroputere”. Şi — cine ştie — poate că va fi trecută şi în istoria tehnicii româneşti. Pentru că, după cum ni s-a spus, în acea zi de septembrie a anului 1979 a fost completat certificatul de naştere al primului vehicul românesc dotat cu motor electric liniar, simbolic şi sugestiv denumit „Romulim”.

Primul prototip funcţional şi cîţiva dintre realizatorii lui.

În cabina de comandă – tînărul inginer Mihai Juncu.

UN NOU „COPIL MINUNE” AL UZINEI

Ne aflăm la „Electroputere”, cea mai mare cetate a industriei noastre electrotehnice. Am poposit aici dornici să vedem şi noi „Romulim”-ul, acest vehicul urban al viitorului, considerat în momentul de faţă ca... noul „copil-minune” al cunoscutei uzine craiovene.

— Vi-l arătăm cu plăcere — ne întîmpină amabil inginerul Mihai Juncu. Păcat însă că nu este gata. Mai avem de lucru la el vreo cîteva luni.

— Cum nu e gata? Doar l-aţi pus în mişcare cu mai bine de trei ani în urmă!...

Tînărul inginer zîmbeşte îngăduitor:

— Acela a devenit deja piesă de muzeu. Între timp am conceput altul, mult îmbunătăţit, care va fi prototipul bun de intrat în producţia de serie. Veniţi să-l vedeţi.

După un drum scurt pe aleile întortocheate din imensa incintă a marii uzine, ne oprim în spatele unei hale.

— Am ajuns. Iată, ăsta-i „Romulim”!

Suspendată pe nişte boghiuri de cale ferată improvizate, ni se oferă privirilor o carcasă metalică semănînd cu cea a unui tramvai modern sau, şi mai mult, cu a unui vagon de metrou, la care cîţiva muncitori meşteresc de zor. Şi noi care ne aşteptam să vedem cel puţin o... farfurie zburătoare sau ceva asemănător!... Mihai Juncu se grăbeşte să ne explice:

— Numai pe dinafară pare obişnuit. În realitate însă e complet deosebit de toate celelalte mijloace de transport în comun cunoscute pînă în prezent. Dacă vorbim în accepţia clasică a cuvîntului, putem spune că „Romulim” e un vehicul fără... motor. De fapt, el dispune de patru motoare, cîte unul pentru fiecare boghiu, dar oricît le-ar căuta cineva neavizat şi necunoscător, nu le-ar descoperi. Pentru că nu sînt motoare rotative, ci liniare, şi în asta constă toată deosebirea, şi de aici decurg toate avantajele pe care le prezintă „Romulim” faţă de celelalte vehicule.

La tramvai, ca şi la metrou, curentul pune în mişcare un electromotor care, printr-un sistem de roţi dinţate, pune la rîndul lui în mişcare osia şi, implicit, roţile propriu-zise. E vorba de angrenajul clasic şi binecunoscut — complicat, greoi şi zgomotos pe deasupra —, care consumă o mare parte a energiei şi nu permite depăşirea unei anumite limite de viteză. La „Romulim” nu există nici un fel de angrenaj, nici o roată dinţată. Sub fiecare boghiu, pe „burta” vagonului, sînt montate nişte bobine care ţin locul rotorului. Cînd se face contactul electric, în loc să se rotească, bobinele acestea „aleargă” de-a lungul plăcuţelor de aluminiu dintre linii care au aici funcţia de stator, împingînd înainte sau înapoi, după vrerea noastră, vehiculul.

— Fără zgomot şi fără vibraţii, presupunem.

— De vibraţii nici nu poate fi vorba. Dacă nimic nu se roteşte în el, n-are cine să le producă. Şi nu-i nici zgomotos. Se aud doar nişte sunete uşoare, ca de orgă electronică ce cîntă în surdină. Un fîşîit care nu deranjează deloc urechea. Atît şi nimic mai mult. Dar marile avantaje pe care ni le oferă „Romulim” sînt altele: neavînd motoare rotative şi nici angrenaje, vehiculul acesta e extrem de uşor şi consumă energie electrică de trei-patru ori mai puţină, dezvoltînd în acelaşi timp viteze cu mult peste 100 de kilometri la oră.

— Dar calea de rulare pare, din cîte înţelegem, cu totul specială.

— E adevărat. „Romulim” va merge pe o cale sustentată. Adică înălţată, deasupra străzilor, pe piloni de beton. Dar fiind atît de uşor, calea de rulare nu necesită un consum prea mare de materiale de construcţie. În plus, fiind independentă de circulaţia de la sol, contribuie substanţial la degajarea acesteia şi, totodată, se integrează armonios în peisajul urbanistic al marilor oraşe.

— Aşadar, multe avantaje.

— Tocmai de aceea „Romulim” e considerat, pe bună dreptate, ca fiind un vehicul urban al viitorului.

Se lucrează intens şi în uzină, şi la planşetă pentru definitivarea ultimului prototip destinat producţiei de serie.

ÎNDRĂZNEŢII ÎNVING!

Ascultăm povestea lui „Romulim”. Spusă de cei care l-au conceput şi l-au construit. Şi ne convingem încă o dată că o idee nouă, îndrăzneaţă, nu poate fi „tradusă în viaţă” — cum se zice — decît de oameni îndrăzneţi. De oameni dispuşi să se bată pînă la capăt pentru ea.

Aparent, totul a pornit de la o întîmplare. De la o deplasare „de rutină” pe care inginerul Mihai Juncu, abia venit de pe băncile facultăţii la „Electroputere”, a făcut-o, în 1975, la Timişoara.

— Acolo, la Institutul politehnic „Traian Vuia”, l-am cunoscut, cu ocazia aceea, pe inginerul Ion Boldea. Din vorbă în vorbă am ajuns să discutăm şi despre motoarele electrice liniare.

Pe tînărul inginer Juncu ideea l-a cucerit de la început. Cunoştea bine principiul de construcţie şi de funcţionare al acestor motoare noi. Ştia ce mari avantaje prezintă ele faţă de cele clasice şi că în cîteva ţări ale lumii se desfăşurau deja intense cercetări şi experimentări în acest domeniu. „De ce să nu încercăm şi noi? — şi-a zis el. Doar am dovedit că sîntem în stare că construim mijloace de transport dintre cele mai puternice şi mai moderne din lume. De ce să rămînem în urma altora în acest domeniu?”

„Grupa de mijloace de transport neconvenţionale”, înfiinţată în cadrul Centrului de cercetări ştiinţifice şi inginerie tehnologică a funcţionat la început cu... un singur membru — cu el, Mihai Juncu. Ulterior i s-au alăturat cîţiva tineri şi entuziaşti specialişti — inginerii Paraschiv Tudoroiu şi Ştefan Jeney, tehnicienii Mihai Ionescu, Constantin Ciuturan şi Elisabeta Albu. Cei şase au făcut, ani de zile, de toate: au lucrat, concomitent, şi la elaborarea proiectelor de execuţie, consultîndu-se permanent cu specialişti din Timişoara şi din Iaşi, şi la întocmirea formelor financiare, s-au preocupat îndeaproape şi de aprovizionarea cu materialele şi cu sculele necesare, şi de construcţia propriu-zisă a vehiculelor, şi a căii de rulare. Ba au fost momente cînd cercetătorii şi-au suflecat mînecile şi au făcut-o şi pe strungarii, şi pe lăcătuşii, şi pe sudorii...

Nu le-a fost uşor. Au fost — îşi amintesc ei acum — şi momente cînd se uitau unul la altul şi doar că nu se întrebau: „De ce n-am stat noi liniştiţi în banca noastră?” În realitate însă, nici unul n-a pronunţat cuvintele acestea. Înţelegerea, sprijinul şi încrederea de care s-au bucurat din partea conducerii uzinei, dar mai ales convingerea că realizează ceva deosebit, un produs de vîrf al tehnicii, capabil să contribuie la ridicarea prestigiului industriei noastre, un mijloc de transport de care se vor folosi şi se vor bucura generaţiile viitoare, i-a ajutat să se mobilizeze de fiecare dată cînd le-a fost mai greu. Şi pînă la urmă, iată, au învins!

SPERANŢE PE DEPLIN ÎNDREPTĂŢITE

Un studiu internaţional concluzionează clar, precis: la sfîrşitul acestui secol — în jurul anului 2000 deci — în marile oraşe ale lumii vor funcţiona circa un milion de vehicule cu motoare electrice liniare, care vor contribui la soluţionarea radicală a uriaşelor dificultăţi cu care este — şi mai ales va fi — confruntat traficul urban. Cu alte cuvinte, peste cîţiva ani doar, cererea de astfel de vehicule pe piaţa internaţională va atinge cote dintre cele mai înalte. Datorită celor cîţiva tineri şi îndrăzneţi cercetători şi constructori de care v-am vorbit mai sus, nu peste mult timp „Electroputere” va fi una dintre uzinele din lume capabilă să fabrice, în serie, asemenea vehicule. Şi dacă peste cîţiva ani vom călători cu „Romulim” în Bucureşti sau în Cluj-Napoca, în Iaşi sau în Timişoara, în Craiova sau în Constanţa, cu siguranţă că şi alţii vor circula cu el, la fel ca şi noi, în alte oraşe. N-ar fi ceva ieşit din comun. N-ar fi decît o continuare firească a drumului pe care-l străbat azi prin peisajul geografic al multor ţări ale lumii renumitele şi mult apreciatele noastre locomotive, fabricate tot aici, la „Electroputere” Craiova.

CONSTANTIN DIACONU

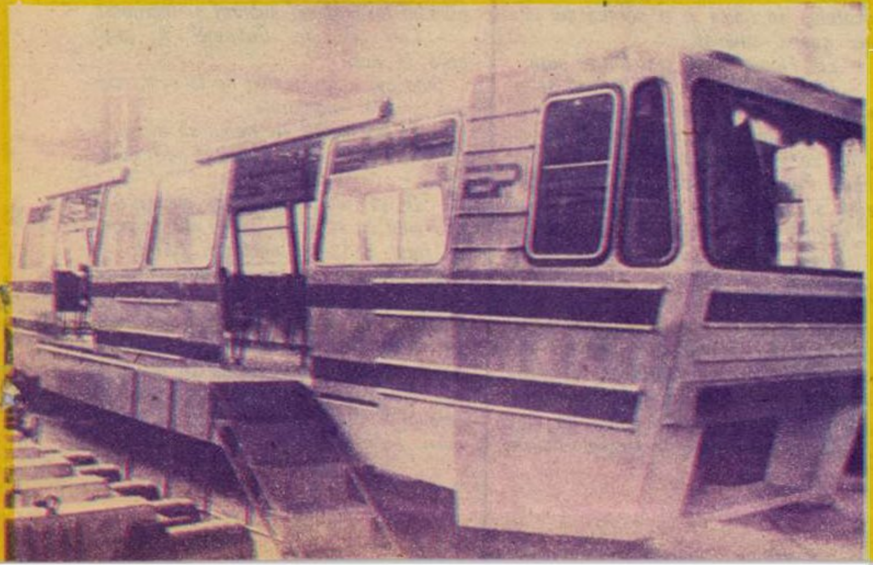

Seamănă cu un vagon de tramvai modern sau de metrou, în realitate însă este cu totul altceva: un vehicul românesc urban cu motor liniar.

FLORI şi PORUMBEI

Schiţă de **COSTACHE ANTON**

ILUSTRAŢIE DE Francisc Kalab

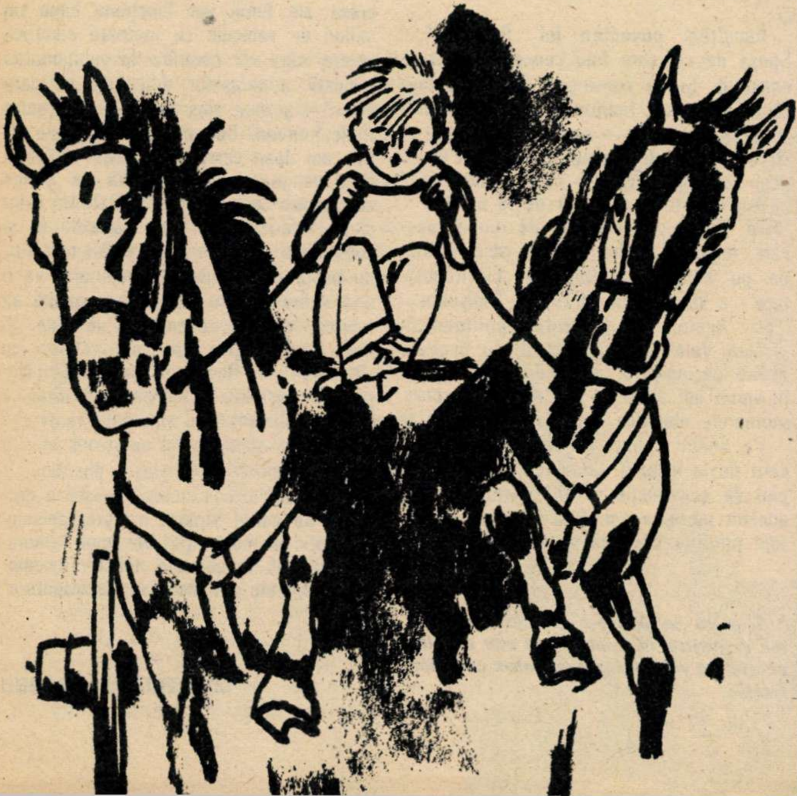

Zilnic eram prezenţi în clasă toţi. Printre ei, bineînţeles, mă aflam şi eu, dar asta nu însemna nimic sau aproape nimic, fiindcă, după părerea lui Nelu Vişină, cîştigătorul tuturor olimpiadelor de matematică, devenisem „o problemă". Cea mai complicată problemă a clasei. Ca urmare, la începutul fiecărei recreaţii, Nora Alint, comandanta detaşamentului, se apropia de banca mea şi, învăluindu-mă cu cel mai cald şi colegial zîmbet, întreba:

– Ce faci, Gabriel? S-a sunat de recreaţie. Tu nu vii afară, la joacă?

Îi priveam fundele mari şi albe, sarafanul de şcolăriţă totdeauna curat, scrobit şi fără nici o cută şi bolboroseam intimidat:

– Nu ştiu... Nu cred. Mai rămîn să repet la... geografie.

Nu prea am imaginaţie şi poate de-aceea nu ştiam să mint. Nu ştiam nici să dau lucrurilor o altă lumină decît aceea pe care o aveau. Catedra pentru mine e catedră. Tabla, cuierul, soba, băncile, la fel. Sînt ceea ce sînt. Cum pleca însă Nora Alint şi deschideam manualul de geografie, gîndurile mele o luau razna. Atunci, nu ştiu de ce, împrumutam ochelarii lui Nelu Vişină. Dar să nu fiu înţeles greşit. Adică să nu credeţi cumva că mă duceam la Nelu Vişină şi-i ceream ochelarii pentru cinci minute sau chiar pentru o recreaţie întreagă. Nu. Fiindcă m-aş fi dus degeaba. Nelu Vişină era inaccesibil. Era tot atît de inaccesibil ca Everestul. Ca să ajung la el ar fi trebuit să devin vultur pleşuv ori să încep să fac exerciţii de alpinism. Şi eu în materie de alpinism sînt ageamiu. Încercam altceva. Mă prefăceam doar că-i luam cu împrumut ochelarii. Îmi strîngeam pumnii şi-i duceam la ochi. Priveam prin ei cum aş fi privit prin ochelarii lui Nelu Vişină. Ei bine, pe loc se schimbau toate. Într-o clipă tabla, catedra, băncile se strîngeau, deveneau din ce în ce mai mici, dispăreau. Cu ochelarii lui Nelu Vişină pe nas aveam senzaţia că şi eu eram altul. Aveam senzaţia că eram un Gulliver ajuns din întîmplare nu în ţara liliputanilor, ci în marginea satului în care îmi petreceam vară de vară jumătate de vacanţă. Satul unchiului Pavel, fratele cel mare al mamei. În apropiere nu se afla nici un deal şi nici o colină cît de mică. Eu însă priveam totul de sus. Şi nu numai atît. Puteam să ţin satul într-o singură palmă. Satul şi împrejurimile lui. Pădurea de ulmi şi carpeni, şi iazul care strălucea în soarele amiezii ca o minusculă oglindă cu mîner de argint. Mînerul era, de fapt, şoseaua albă, străjuită de-o parte şi de alta de tei cu coroanele zvelte şi trunchiuri tot albe. Cei cinci mii de tei pe care unchiul Pavel îi sădise împreună cu sătenii în urmă cu patru ani, cînd fusese ales primar. Fusesem şi eu de mai multe ori la sădirea puieţilor de tei. Unchiul Pavel mă lua cu el în docar. Îmi dădea şi hăţurile să mîn caii. Era grozav să stai pe scaunul înalt, acoperit cu o pătură din păr de cămilă, să ţii hăţurile în mînă şi din cînd în cînd să strigi:

– Dii, căluţule!

Unchiul Pavel nu se folosea de bici. Nu mă foloseam nici eu. Cînd ajungeam la locul unde se săpau gropile pentru sădirea puieţilor, mă întreba:

– Poţi să-i deshami?

– Nu ştiu. O să încerc.

– Bine! Du-i colo pe pajişte să pască.

Lăsîndu-şi pe scaunul docarului pălăria din pai de secară şi haina spunea:

– Eu o să întîrzii puţin pe aici...

Se îndrepta şchiopătînd uşor spre cei ce săpau gropi pe marginea şoselei. Lua un hîrleţ, îşi sufleca mînecile cămăşii şi se apuca serios de treabă. Uita ce îmi spusese, că o să întîrzie puţin. Întîrzia trei-patru ceasuri, o jumătate de zi. Tuşa Florentina îl cunoştea bine, îi ştia „năravul" – asta era chiar vorba ei – şi pe la vremea prînzului ne trezeam cu ea. Nu venea pe şosea. Venea prin ţarină. Tăia cîmpul de-a curmezişul, avînd sub braţ un coş cu de-ale mîncării. Aşeza un ştergar mare de in albit pe iarbă, lîngă roţile docarului, şi-mi spunea:

– Du-te după el, Gabriele!

Eu mormăiam:

– Mă duc, dar ce să-i spun?

– Să vină la mîncare că a trecut de mult vremea prînzului şi n-o să-l invit cu lăutari...

Unchiul Pavel venea şchiopătînd uşor, vesel şi bine dispus. Striga de departe:

– Ce s-a întîmplat, Floare? (nu-i rostea niciodată numele întreg, ci îl scurta la jumătate). Credeai că o să leşin pe-aici de foame?

Tuşa Florentina îl privea lung, supărată:

– Nu, da' mă uit la tine şi nu te înţeleg. Amiaza de asta-i amiază, să vină omul la masă, să se mai odihnească...

Unchiul Pavel privea spre albastrul cerului zîmbind:

– Vin acuş, acuş ploile. Nu-i timp de odihnă.

După ce stăteam la masă, în umbra docarului, se ridica şi o pornea din nou spre şosea, spunînd:

– Eu, Floare, o să mai întîrzii puţin...

– Bine, bine, spunea concesivă şi înţelegătoare tuşa Florentina.

În sinea mea mă bucuram. Pentru că ştiam ce înseamnă acel „puţin" al unchiului Pavel. Putea să rămînă la săditul teilor şi pînă seara, tîrziu. Şi nu numai la săditul teilor. În ultimii ani satul se schimbase aproape cu totul. Apăruseră o şcoală nouă, un dispensar, o grădiniţă cu două sute de locuri, un turn de apă, un magazin universal, un cinematograf. Iar unchiul Pavel întîrzia cîte puţin pe fiecare şantier, aşa cum înţelegea el cuvîntul puţin, schimbînd hîrleţul cu rindeaua, ferăstrăul cu mistria, ciocanul de cuie cu barda pentru cioplit lemnul. Acesta era unchiul Pavel, iar eu în jumătatea de vacanţă pe care o petreceam la el mă simţeam în al nouălea cer. Pentru că nimic nu era mai plăcut decît să-l însoţesc în „plimbările" lui zilnice. De data aceasta cuvîntul nu-i mai aparţinea. Tuşa Florentina ieşind după noi, pînă în pragul casei sau venind pînă la poarta de la uliţă, întreba în ultima clipă:

– Azi pe unde vă mai plimbaţi?

Unchiul Pavel zîmbea:

– O să facem o mică plimbare pînă la stînă...

Cînd nu era în sat vreun şantier, îşi găsea de lucru la tunsul oilor, la prisacă, în atelierul de fierărie ori în cel de dulgherie. Îşi descoperise o dibăcie aparte la potrivit ţigla pe acoperişuri. Două din grajdurile C.A.P.-ului aveau desenaţi pe acoperiş nişte mînji. Făcuse acest lucru mai mult în joacă. Fuseseră aduse ţigle de culori diferite. Şi verzi (nu fuseseră arse bine), şi galbene, şi roşii. Ca să nu iasă acoperişul bălţat, unchiul Pavel alesese ţiglele şi se gîndise să facă ceva, un desen. Făcuse un mînz şi reuşise. A mai făcut unul. Oamenilor le-a plăcut. Cei care-şi ridicau case noi veneau să-l roage să le deseneze şi lor cîte ceva pe acoperişuri. Primea bucuros. Şi de obicei desena flori sau porumbei. Pe mine mă lua cu el, sus pe acoperişuri, ca să-i dau ţiglele la mînă sau să i le vopsesc ca să iasă desenele mai bine. În alb pe cele pentru porumbei şi în albastru, în mov sau în galben pe cele pentru flori. De pe acoperişurile caselor se vedeau aproape toate uliţele. Unele erau cam strîmbe şi întortocheate. Uneori se oprea din lucru, se uita într-o anumită parte şi spunea:

– Vezi tu uliţa de colo, Gabriele? Ce-aş mai avea chef s-o îndrept.

– Cum s-o îndrepţi?

– Uite-aşa, ca pe-o bucată de fier.

Tot lucrînd cu unchiul Pavel pe acoperişuri, înainte cu două zile de sfîrşitul ultimei vacanţe, arătînd cu mîna undeva spre dreapta, m-a întrebat:

– Ce spui, Gabriele? Uliţa de colo s-ar preta la un bulevard?

L-am privit neîncrezător:

– Cum să se preteze?

El parcă nici nu mi-a auzit întrebarea.

– E o uliţă largă şi dreaptă. O s-o mai lărgim puţin şi-o s-o facem bulevard.

– Bulevard?! Ce fel de bulevard?

– Ca toate bulevardele. Cum sînt cele de la oraş. O să-l pavăm cu granit, o să-i facem trotuare, o să sădim tei... Ştiu eu ce-o să facem...

Nu auzeam niciodată sunînd de intrare. Însă lîngă banca mea apărea de fiecare dată Nora Alint. N-o vedeam fiindcă îmi mai ţineam pumnii la ochi. Îi auzeam însă glasul subţirel şi îngrijorat:

– Ce-i cu tine, Gabriele? Ai păţit ceva la ochi?

Cînd îmi luam pumnii de la ochi, spunea şi mai îngrijorată:

– Te dor ochii? Ar trebui să mergi la doctor... Poate că ar trebui să porţi ochelari...

– O să merg, spuneam eu repede, mai mult ca să scap. Să nu mă desprind cu totul de satul unchiului Pavel.

Ora începea, dar eu nu reuşeam să fiu atent decît în parte. Ascultam glasul profesorului, dar tot mai aveam în faţa ochilor chipul unchiului Pavel, tot mai vedeam o uliţă largă, pavată cu granit şi cu trotuare pe care abia fusese turnată smoala fierbinte şi de pe care se mai ridicau încă aburi.

COPIII ȘI CARTEA

Sub acest generic, redacția vă invită, dragi cititori, să vă spuneți cuvîntul despre ultimele lucrări literare și de informare științifică apărute în 1982, precum și despre cele care vor mai apărea pînă la sfîrșitul acestui an. Din lista de mai jos, semnalați redacției lucrările pe care le considerați cele mai reușite. Opiniile voastre vor fi transmise unui juriu care va stabili premiile anuale ale C.N.O.P.

Pentru cele mai prompte și mai interesante opinii, redacția va atribui, ca premiu, almanahul „Cutezătorii".

Vă mulțumim.

PROZĂ

Cubleșan Constantin – *Pensiunea Margareta;* **Movilă Gheorghe** – *Băieții de la apa Moldovei;* **Brătescu Gheorghe** – *Ruta speranței;* **Popa-Cohuț Eugenia** – *Mama;* **Dianu Ion** – *Cu vîrf și îndesat;* **Filipciuc Ion** – *Compunere cu portocale;* **Manoliu Emanoil** – *Radu de la Afumați;* **Măduța Ilie** – *Orarul păstrăvului și al mierlei;* **Méhes György** – *Fratele mai mare;* **Mușatescu Vlad** – *Unchiul Andi detectivul și nepoții săi;* **Postelnicu Ioana** – *Ce ne povestesc Milena și Crina;* **Raicu Alexandru** – *Secretul de la Fîntîna Roșie;* **Rațiu Iuliu** – *Șopîrla electronică;* **Sava David** – *Nuntă în cetatea Biharei;* **Silvestru Patița** – *Luceferi;* **Vasiliu Tudor** – *Cartea numai ochi și urechi;* **Bardieru Alexandru** – *Povești năzdrăvane;* **Băjenaru Eugen** – *Fata din dafin;* **Gafița Viniciu** – *Ghiocei pentru mama;* **Gruia Călin** – *Poiana de argint;* **Kerim Silvia** – *Ușa de sticlă;* **Lorințiu Cleopatra** – *Libeluliada;* **Marin-Iancu Nicolae** – *Flori de pădure;* **Sivetidis Victor** – *Micii meșteri vrăjitori;* **Străuț Irimie** – *Tupa-Tup și prietenii lui;* **Teodorescu Hortensia** – *Tomismar și echipajul său curajos;* **Tuiu Florian** – *Povești japoneze;* **Colfescu Silvia** – *O familie veselă;* **Diaconu I.** – *Povestea unui steag tricolor;* **Nour Alina** – *O corabie printre nori (Junimea);* **Brie Stela** – *Legendele Reșiței (Facla);* **Dumitru Almaș** – *Povestiri istorice.*

VERSURI

Ciurunga Andrei – *Imn pentru flacăra fără sfîrșit;* **Costescu Mariana** – *Gînduri pentru copiii lumii;* **Pop Nicolae** – *Fabule;* **Zarafu Gheorghe** – *Pauze cu aplauze;* **Crăsnaru Daniela** – *Cartea pentru fata Gu, o fetiță cum ești tu;* **Crînguleanu Ion** – *Luceafăr cu cireșe la urechi;* **Filip Stelian** – *Jocul cuvintelor;* **Munteanu T.A.** – *Năzdrăvanul Mițulache în vacanță;* **Petra Maria** – *Zmeu cu fluturi;* **Dima Vasile** – *Voinicel de păpădie;* **Micu Mircea** – *Țară de dor;* **Filipidescu Titu** – *Bunicul povestește nepoților.*

INFORMARE ȘTIINȚIFICĂ

Laiber Victor – *Petrolul înseamnă energie;* **Holinger H.** – *Dialoguri matematice;* **Chiș Gh. — Chiș D.** – *Uzina Cosmos;* **Opriș Tudor** – *Prietenii din natură;* **Sbârcea George** – *George Enescu; Enciclopedia practică a copiilor, vol. 2; Enciclopedia practică a copiilor, vol. 3;* **Simionescu Dan — Băluță Gh.** – *Pagini din istoria cărții românești.*

---

7 ÎNTREBĂRI – 7 RĂSPUNSURI CU UN SPECIALIST ÎN AGRICULTURĂ

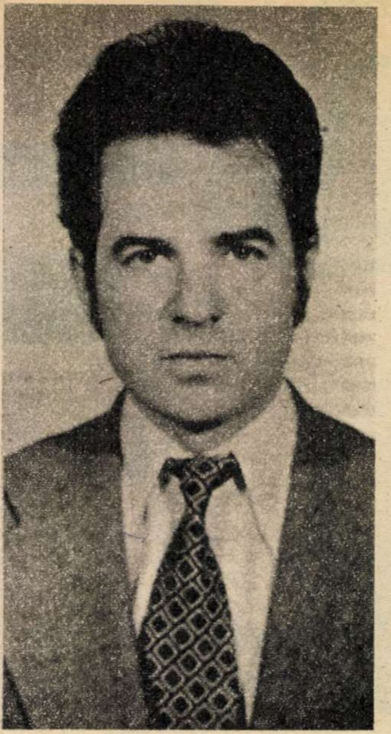

N. SĂULESCU

Cînd treceți pe lîngă un lan de grîu încercați să-i auziți povestea. Este o poveste veche de cînd lumea, dar mereu nouă: povestea muncii, a dragostei de natură; povestea vieții.

1. **Dintre îndeletnicirile pămîntului care, credeți dumneavoastră, i-a plăcut în mod special românului? Și de ce?**

— Poate cositul. Atît de des amintit în cîntece, în balade. Unora li s-ar părea că el e o treabă mai ușoară decît săpatul, de pildă. Dar cine a cosit în viața lui știe că lucrurile stau invers. Deci nu gradul de dificultate e în discuție, ci putința acestei îndeletniciri de a exprima și o anume frumusețe. Una aproape coregrafică. Apoi și faptul că el înseamnă recoltare — și în psihologia popoarelor recoltarea e o sărbătoare.

2. **Fiindcă veni vorba, de ce oare agricultura, în comparație cu alte îndeletniciri, este în mai mare măsură creatoare de viață spirituală: obiceiuri, cîntece, poezii etc.? Numai fiindcă e mai veche?**

— Sigur că diferența de vîrstă contează, dar în principal cred că explicația stă în faptul că munca agricolă înseamnă contactul prelungit cu natura, iar contactul cu natura îți dă posibilitatea să te apleci mai mult asupra ta însuți. Chiar pe tractor fiind, la numai cîțiva metri de un alt tractor, omul se află, de fapt, singur cu natura.

3. **Ați zîmbit semnificativ cînd ați amintit celebra scenă zugrăvită de Herodot: soldații romani făcîndu-și drum călări, cu sulițele, printre lanurile de grîu ale geto-dacilor.**

— Am zîmbit gîndindu-mă nu la daci sau romani, și nici la Herodot, propriu-zis, ci la mentalitatea pe care această scenă, povestită admirativ de marele istoric, o evocă: prețuirea acordată impresiei vizuale. Mai sînt și acum oameni — unii chiar cu preocupări în domeniul agriculturii — care prognozează producția de porumb, de pildă, după înălțimea coceanului și dimensiunile știuleților. Contează însă numărul lor! Aici trebuie gîndire statistică, de perspectivă, nu judecata după ochi. În agricultura modernă, una dintre direcțiile principale de luptă este reducerea taliei plantelor în favoarea rodului lor; forța semințelor să concentreze spre spic, nu spre pai, toată energia solară și seva pămîntului.

4. **O zicală sau un proverb din viața oamenilor cîmpului, infirmat de știință.**

— Unul referitor tocmai la ceea ce discutam: „Rarul umple carul, desul umple fesul!" Dar nu e vorba propriu-zis de o infirmare, ci de o evoluție firească. Atunci, fără îngrășăminte, fără tehnică, într-adevăr, „desul" umplea doar festul; azi, se știe, agricultura modernă practică densitățile mari, iar la noi în țară această orientare și-a consacrat superioritatea.

5. **Se spune că globul pămîntesc se răcește — extrem de lent, dar se răcește. Îi preocupă acest fapt și pe specialiștii în științe agricole?**

— Deși s-ar părea că întrebarea aceasta trebuie luată în glumă, eu voi da un răspuns serios. Un program de ameliorare poate dura și peste 30 de ani; trebuie prevăzută chiar și cea mai mică modificare de temperatură în evoluția generală a Terrei; trebuie deci create soiuri cu mic consum de lumină și căldură, rezistente la umiditate etc. Țăranul tradițional era cu ochii la cer, atent la ziua de mîine; noi sîntem atenți mult mai în perspectivă.

6. **De cînd e lumea, copiii sînt prezentați ca mari iubitori ai plantelor și animalelor. Oare plantele de cultură și animalele domestice le trezesc un interes mai redus?**

— Sigur că un lan de grîu, un lan de porumb, un purcel sau o vacă sînt priveliști banale prin frecvența lor. Dar eu cred că aceste „priveliști" banale pot deveni demne de interes în ochii copiilor. Este suficient, de exemplu, ca la ora de științele naturii ei să înțeleagă că grîul nu e „o plantă", ci o lume extrem de diversă; că viața lui are aspecte de-a dreptul captivante și va ajunge să vadă în lanul de grîu, individul: bobul, firul și povestea lui. Cîți copii au făcut această experiență banală — o mînă de boabe de grîu pusă la încolțit în condiții diferite de lumină și umiditate — la ei acasă?

7. **Știm că în timpul liber obișnuiți să cîntați la vioară sau la orgă. Glumind, asta îmi aduce aminte de frecventele știri apărute prin rubricile de curiozități ale presei, cum că plantelor le place muzica.**

— S-ar putea să fie așa, dar la noi, la Fundulea, în laborator, ele nu cresc în sunetul muzicii, vă asigur, ci în acela al... experiențelor, al calculelor. Muzica îmi place, îmi face bine și pentru că mă învață să am răbdare, să cred în rostul a ceea ce fac, să cred în ceea ce urmează să-mi aducă viitorul. Fiindcă meseria mea este să aștept mereu un rezultat, o confirmare; să muncesc și să aștept.

ILIE TRAIAN

Club-Test

Se spune că împăratul Traian s-ar fi înălțat în scări să vadă grîul care era „în pai cît trestia, la spic cît vrabia". Care dintre aceste trei creații populare — **Miorița, Plugușorul, Balada lui Toma Alimoș** — conține versurile de mai sus?

Ca să poată vinde marfa pe care i-a dat-o patronul, micul vînzător ambulant din imagine aleargă întreaga zi înfruntînd pericolele străzii.

REALITĂŢI DIN LUMEA CAPITALULUI:

CHIPURI CONTEMPORANE ALE

Vă mai amintiţi de tristul şi chinuitul David Copperfield, copilul fără copilărie, a cărui tragică poveste a fost zugrăvită de pana măiastră a lui Charles Dickens?

După mai bine de un secol de la întruparea literară a acestui copil-simbol, purtînd pe umeri întreaga povară a unei lumi strîmbe şi nedrepte, şi astăzi trăiesc aievea, în numeroase ţări sărace, dar şi în cele bogate, alcătuind lumea capitalului, clădită pe exploatare şi pe dezumanizare, zeci de milioane de copii, al căror destin pare croit după acela al faimosului erou dickensian.

Micul David al zilelor noastre are ochii jucăuşi ca mărgelele, aidoma tuturor copiilor, dar luminiţele veseliei şi dreptului de a fi copil se aprind rar şi pentru puţină vreme. Sub părul care-i mîngîie fruntea, riduri neaşteptate ascund frămîntări şi nelinişti de adult, alungînd repede orice vis de joacă sau crîmpei de bucurie. Pe buzele lui, surîsul e o floare rară.

Portretul tipic al necăjitului David de astăzi, întruchipînd nu o ficţiune literară, ci imaginea reprezentativă a unor copii vii, loviţi de legile inumane ale societăţii capitaliste, împinşi sub tăvălugul necruţător al crizei economice, poate fi cunoscut din numeroase fotografii-document apărute în ziare şi reviste occidentale (cum este şi imaginea alăturată).

Rîndurile care urmează îşi propun să reconstituie destinul unui David Copperfield contemporan, desprins din viaţa cea adevărată. O povestire reală, recompusă din fapte, întîmplări, date şi cifre statistice oficiale, relatări, studii şi reportaje din presă.

● În ţările occidentale, şomajul a atins cele mai înalte cote din perioada postbelică: peste 11 milioane de şomeri în ţările din vestul Europei, peste 11 milioane de şomeri în Statele Unite.

● „25 milioane de şomeri în ţările occidentale industrializate. Tot atîtea familii ameninţate de tragedie, destine umane sub ghilotina frustrării" (ziarul francez „Le Monde").

● Prognoze statistice relevă că, în prima jumătate a anului 1983, pe ansamblul ţărilor capitaliste dezvoltate, şomajul va afecta 32 milioane de oameni.

ŞI DESTINELE COPIILOR SÎNT RĂNITE DE ŞOMAJ

Undeva, pe o stradă de la periferia metropolei, departe de sarabanda non-stop a firmelor şi reclamelor luminoase, cînd se lasă seara, întunericul îneacă totul, case şi oameni. Ca o apă neagră a tristeţii apăsătoare.

Iată-l pe micul Marcellino — are numai 11 ani — împreună cu fraţiorii săi mai mici: patru la număr, dintre care unul mai bea încă laptele cu biberonul, în jurul mesei. Mama împarte cu grijă hrana, ca să ajungă la toţi. Se mănîncă în tăcere, foamea nu le mai dă timp de altceva. Privirea mamei e neliniştită. Ce le va pune pe masă mîine? Băcanul din cartier a avertizat-o categoric că nu-i mai vinde pe credit. Oare Paul a găsit astăzi, în sfîrşit, de lucru? Dar iată-l şi pe tatăl tocmai intrînd:

— Bună seara!

— Bună seara — răspunde, împreună cu cei mici, şi mama, care nu mai are nevoie să-l întrebe dacă a găsit ceva. Pentru că a rostit „bună seara" cu acelaşi ton ca ieri, ca alaltăieri, ca acum o săptămînă, ca acum mai bine de trei luni, de cînd e şomer şi, la sfîrşitul fiecărei zile, se întoarce trist, abătut. Pentru un muncitor metalurgist, acum, cînd criza economică este în toi, cînd patronii anunţă, în fiecare lună, noi concedieri, e o utopie să crezi că poţi obţine o slujbă.

Marcellino îşi priveşte grav tatăl. E singurul dintre copiii familiei care înţelege ce se întîmplă cu tatăl, cu mama sa, cu ei toţi. Şi nici cînd mîna părintelui său îl atinge uşor, în treacăt, pe umăr, ca un salut, „între noi, bărbaţii", nu mai izbuteşte să zîmbească mîndru, ca altădată.

Tatăl mănîncă trist, absent la ce se petrece în jur.

— Paul, şi chiar nimic, nici astăzi? — întreabă femeia cu disperare în voce.

— Nimic! — vine răspunsul nervos, sec. Ce să mai fac?

E atîta deznădejde surdă în răspunsul tatălui, încît lui Marcellino îi vine să plîngă.

Contraste. În umbra clădirilor moderne ale marilor oraşe, trăiesc milioanele de năpăstuiţi care-şi duc traiul de pe o zi pe alta fără să aibă asigurate nici locul de muncă, nici locuinţa.

Pentru cîţiva bănuţi, băieţii aceştia lucrează, în condiţiile pe care le puteţi deduce privind imaginea, 10–12 ore pe zi.

LUI DAVID COPPERFIELD

— Şi ei ce-or să mănînce? — mai zice mama frîntă de deznădejde.

Între timp, „ei”, cei mici, au început să se hîrjonească, sfidînd parcă umbra tot mai ameninţătoare, mai apăsătoare deasupra destinului lor. Numai Marcellino rămîne tăcut, gînditor. S-a făcut prea curînd băiat mare...

„VICTIME ALE CINICEI EXPLOATĂRI”

Marcellino se apropie de băcănie cu un nod în gît, din pricina emoţiei. Mama l-a rugat să-l înduplece pe băcan să le mai vîndă pe credit. „Tu eşti copil. Şi cînd o să te vadă aşa mic şi slab, poate o să se înduplece!”

Băcanul este un bărbat cu faţa grasă şi pîntecul revărsat. Ca toţi patronii.

— Bună ziua, nene! V-a rugat mama şi vă rog şi eu mult de tot, şi frăţiorii mei să ne mai daţi pe datorie... Şi urmează apoi o listă de alimente, pe care Marcellino o rosteşte ca pe o lecţie, aşa cum făcea cîndva la şcoală. Oare de cînd n-a mai fost la şcoală? Un an, doi? Nu mai ştie. E atîta vreme de atunci!

Băcanul se încruntă şi răcneşte:

— Afară!...

Copilul se retrage speriat, se împiedică. Afară, pe trotuar, se descarcă marfa. Lăzile sînt aşezate în stivă. Marcellino e cît pe-aci să doboare cîteva, fugind de-a-ndărătelea.

— Stai! — urlă brusc băcanul. Pune mîna pe o ladă şi car-o înăuntru. Dacă le bagi pe toate în magazin, vă mai vînd ceva pe datorie.

...După mai bine de două ceasuri, cînd Marcellino a ajuns acasă, frînt de oboseală, după căratul lăzilor, mama l-a îmbrăţişat:

— Bravo, dragul meu! Ştiam eu c-ai să-l dai gata pe băcan.

Cei patru frăţiori se îmbulzesc în jurul sacoşei în timp ce mama continuă să-l laude. Ce caldă e mîna ei pe creştetul copilului! Acesta a uitat de oboseală, de mîinile zdrelite, de picioarele lovite. Zîmbeşte. Ai zice că e fericit. N-are rost să mai destăinuie „preţul” reuşitei sale.

Doborît de oboseala unei munci peste puterile lui, dar pe care e nevoit s-o facă, acest copil a adormit pe stradă. Cînd se va trezi, o va lua de la început.

...A doua zi, Marcellino a plecat de-acasă dis-de-dimineaţă, la puţin timp după tatăl său. Toată ziulica, flămînzind, a vîndut ziare. După amiază, la sediul de difuzare a presei, se fac plăţile. În mînuţa lui Marcellino strălucesc cîteva monede.

Pentru aceeaşi treabă, oamenii mari au primit cam de trei ori pe-atîta. În mintea copilului stăruie o clipă mirarea, dar numai pentru o clipă. Se grăbeşte spre casă cu recompensa pentru truda de aproape o zi. Sînt primii bani pe care îi aduce acasă. Simţea că trebuia să facă şi el ceva pentru ai săi. Cine ştie cînd tatăl va obţine o slujbă? Doar sînt atîţi în situaţia lui! Îl dor picioarele de parcă ar fi jucat fotbal o săptămînă fără întrerupere, dar păşeşte cu bucurie spre casă. Mama îl întîmpină îngrijorată:

— La ora asta se vine, Marcellino? Ce ţi s-a întîmplat?

— Am vîndut ziare, mamă. Şi băieţelul îi întinde palma sa mică, în care lucesc cîteva monede. Rodul muncii unui copil de 11 ani.

— O, sărmanul meu Marcellino, îngaimă mama, înecînd-o lacrimile.

— Cum, mamă, nu te bucuri? Credeam că fac bine.

— Ba da, fireşte, zice ea, strîngîndu-l la piept cu tristeţe.

...Apoi, zile la rînd, Marcellino a bătut străzile. Uneori, pentru cîţiva bănuţi, a spălat automobile; a fost comisionar şi lustragiu. Amară experienţă de viaţă pentru un copil de 11 ani. Şi ca el sînt mulţi în ţările capitaliste, în aşa-numita „societate de consum”...

● Revista belgiană „Pourquoi pas” apreciază că, în realitate, în lumea capitalului, peste 200 de milioane de copii au fost nevoiţi să schimbe sălile de clasă cu locuri de muncă, de cele mai multe ori, inumane. „Faţa lor, scrie revista, nu exprimă nici groază, nici ură. Ei muncesc pur şi simplu pentru a supravieţui. Nefericiţi, ignoranţi, lipsiţi de apărare, sînt victime ale cinicei exploatări zilnice”.

● „În cazul Italiei, notează, la rîndul său, ziarul italian „Il Messagero”, copiii constituie o adevărată categorie socială, cea mai slabă şi cea mai puţin ocrotită, exploatată de un fel de mafie.”

● Agenţia France Presse relevă că, deşi legislaţia din diverse ţări prevede obligativitatea învăţămîntului pînă la 14 ani, milioane de copii din aceste ţări muncesc în fabrici de la vîrsta de 10 ani, pentru că „părinţii au o muncă instabilă, insuficient remunerată, care nu poate satisface nevoile unei familii”.

● Un raport pezentat la sesiunea de la Geneva din acest an a Comisiei O.N.U. pentru drepturile omului precizează: „Nu rare sînt situaţiile cînd se întîlnesc copii infirmi aflaţi opt ore pe zi într-o mină, la 280 de metri sub pămînt, pentru a extrage cărbune. Copilul cară aproape 30 de saci pe zi pentru o sumă derizorie.”

● Într-un document al Organizaţiei Internaţionale a Muncii se arată că, în prezent, peste 75 de milioane de copii sub 14 ani din ţările capitaliste sînt împinşi de greutăţile familiale să muncească pentru a supravieţui. În urmă cu doi ani, numărul acestor copii fără copilărie era de „numai” 52 de milioane. După cum se vede, numărul acestor destine rănite la început de viaţă a crescut în timp record.

Sînt numai cîteva secvenţe grăitoare care vorbesc despre trista şi zbuciumata viaţă a familiilor milioanelor de şomeri din ţările occidentale. Criza economică continuă să bîntuie din plin societatea capitalistă, iar cei care suferă consecinţele ei sînt, în primul rînd, oamenii care îşi cîştigă existenţa prin muncă şi familiile lor. Anul acesta şomajul a atins cel mai înalt nivel din ultima jumătate de secol, iar prognozele anunţă o agravare în continuare a acestui flagel social.

VIOREL POPESCU

Redactor şef: MIHAI NEGULESCU; Secretar responsabil de redacţie: OVIDIU ZOTTA;
Responsabil de număr: CONSTANTIN DIACONU;
Prezentare artistică: POMPILIU DUMITRESCU; Prezentare tehnică: LUCIA SICOMAS
Redacţia Piaţa Scînteii nr. 1 Bucureşti 33. Telefon: 17 60 10. ADMINISTRAŢIA: Editura „Scînteia”. TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE: prin oficiile şi agenţiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departament export-import presă P.O.B. 136—137. Telex:11226 Bucureşti.

Index 41633 12 pagini, 1,50 lei

Tudor

Scenariu: AL. MITRU
Desene: PUIU MANU

9

6

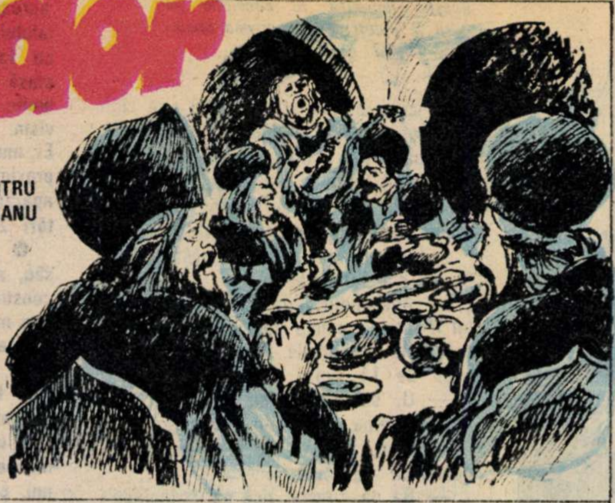

— I-a pus la cale boierul Ioniţă Glogoveanu fiului său Nicolae o logodnă ca-n basme.

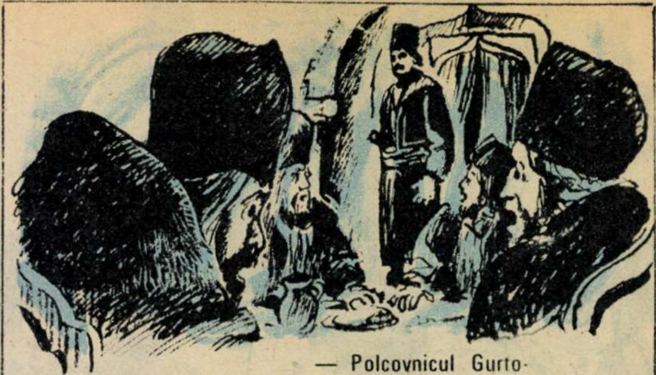

— Polcovnicul Gurtoglu l-a atras aici, spunîndu-i că îi va putea vorbi boierului caimacam. Şi asta ca să-l scoată dintre pandurii lui.

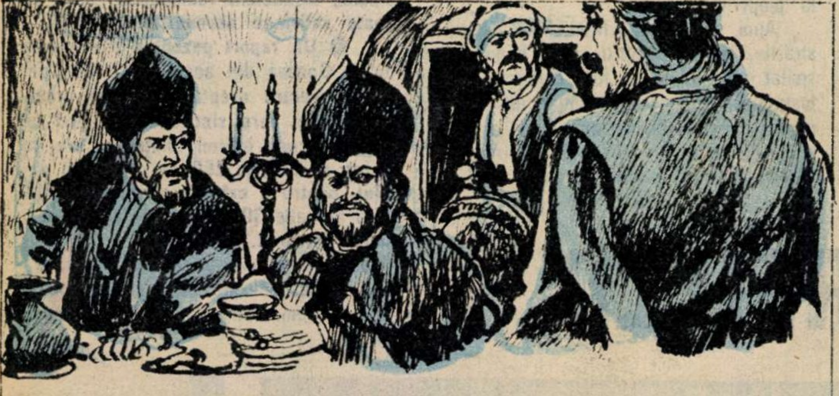

— Am venit să te rog pentru cei 31 de ţărani întemniţaţi pe nedrept de arendaşul domniei tale.

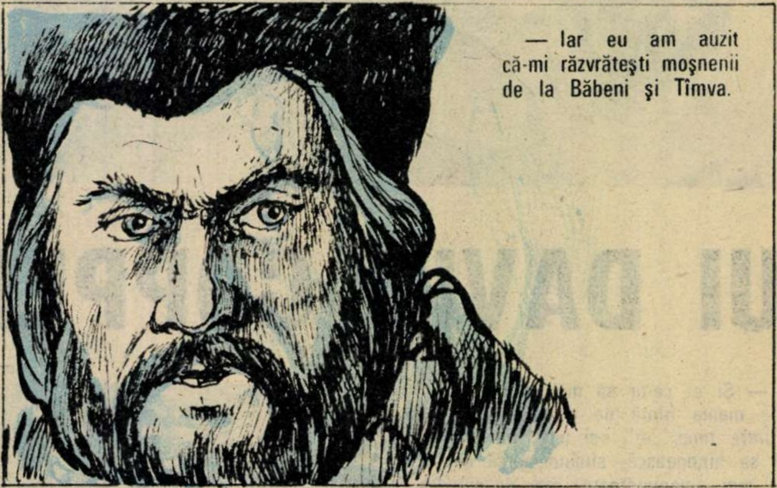

— Iar eu am auzit că-mi răzvrăteşti moşnenii de la Băbeni şi Tîmva.

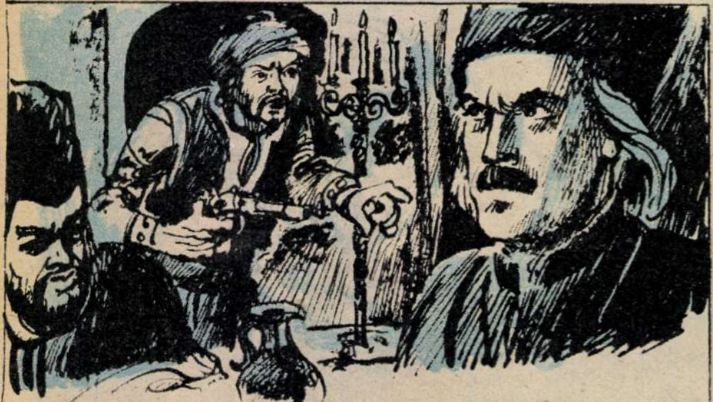

— Dă-te, de bună-voie, prins, fără zgomot, pandurule. Sînt aici şi arnăuţii. Ai căzut în capcană.

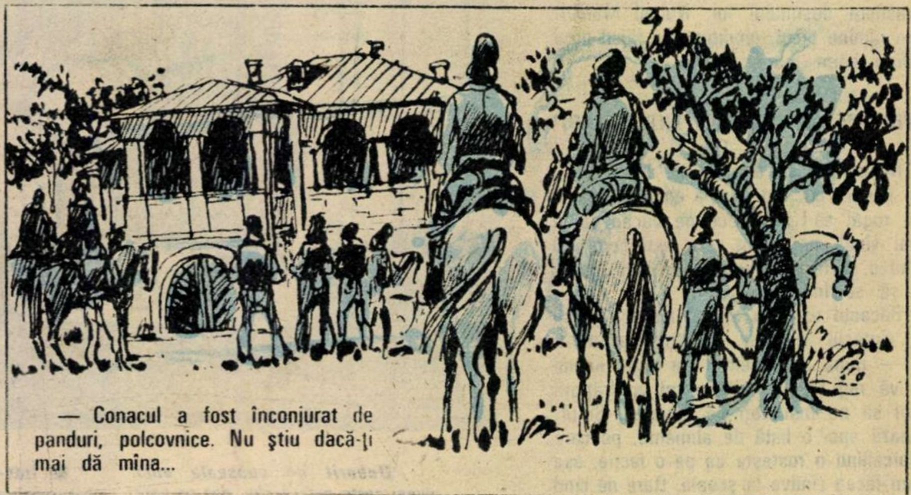

— Conacul a fost înconjurat de panduri, polcovnice. Nu ştiu dacă-ţi mai dă mîna...

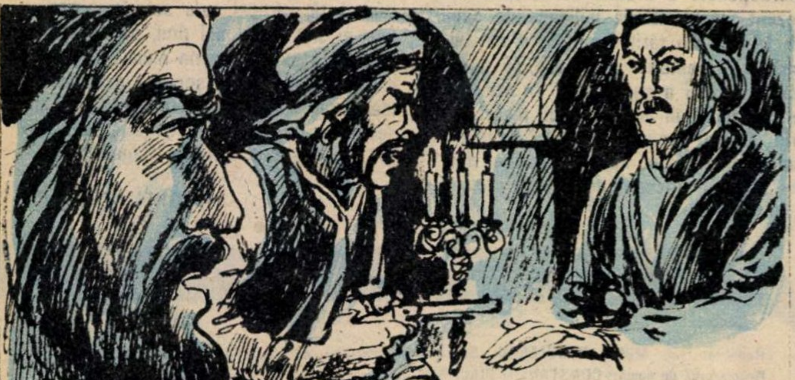

— Ai scăpat şi de data aceasta, slugere. Dar ai să mi-o plăteşti într-o zi.

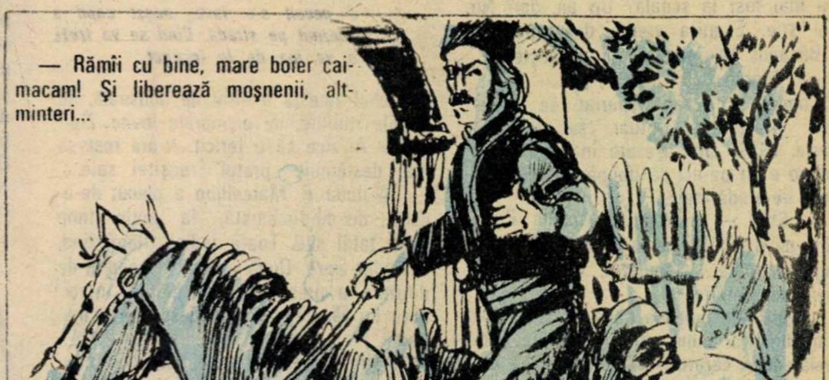

— Rămîi cu bine, mare boier caimacam! Şi eliberează moşnenii, altminteri...

(Va urma)

Cutezătorii

48

JOI, 2 DECEMBRIE 1982,
ANUL XVI (NR. 791)

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

ȚINEREȚEA UNUI EROU

(Pag. 2–3)

ȘTIMA NOASTRĂ ȘI MÎNDRIA,
CEAUȘESCU – ROMÂNIA!

CADRAN POLITIC

Oricine urmărește vasta activitate internațională a României este impresionat de amploarea ei, de principialitatea și caracterul militant al politicii externe românești pusă în slujba celor mai generoase idei — asigurarea păcii mondiale, stimularea conlucrării dintre toate națiunile pentru o lume mai bună și mai dreaptă.

Valoarea unei asemenea politici a fost pusă din nou în lumină prin vizitele oficiale de prietenie pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, le-a întreprins, între 21 și 28 noiembrie a.c., în țări ale Asiei, la invitația șefilor de stat din aceste țări. Convorbirile purtate de președintele Republicii Socialiste România cu oficialitățile din țările vizitate — Pakistan, Indonezia, Singapore, Malayezia, Kuweit — au avut ca obiectiv dezvoltarea bunelor raporturi dintre România și statele vizitate, adîncirea colaborării pe plan politic, economic, tehnico-științific și al vieții internaționale. S-au stabilit numeroase domenii de cooperare în producție, ca și realizarea, prin eforturi comune, a unor proiecte și programe de interes pentru fiecare parte.

Bazate pe principiile egalității în drepturi, respectului independenței și suveranității, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc și dreptului fiecărui popor de a-și alege de sine stătător calea dezvoltării, relațiile de colaborare activă dintre România și Pakistan, Indonezia, Singapore, Malayezia, Kuweit s-au reflectat pregnant în discuțiile purtate, în documentele de mare importanță adoptate cu prilejul vizitării acestor țări de către președintele României. Totodată, a fost subliniată hotărîrea țării noastre, a țărilor vizitate, de a milita consecvent pentru înlăturarea primejdiei unui război, pentru dezarmare, în primul rînd pentru dezarmare nucleară.

Pretutindeni, de-a lungul itinerarului de zeci de mii de kilometri pe care l-au parcurs, înalții soli ai poporului român au fost primiți cu deosebită stimă și prietenie, pretutindeni manifestîndu-se cel mai viu interes pentru realizările României socialiste, pentru politica sa externă animată de idealul păcii mondiale, al progresului și înfloririi tuturor statelor în condițiile excluderii războiului din viața planetei.

•

Sub semnul activității efervescente prin care oamenii muncii întîmpină Conferința Națională a Partidului Comunist Român, pretutindeni în țară s-au desfășurat conferințele extraordinare ale organizațiilor județene de partid. În cadrul acestora, într-un spirit de înaltă exigență patriotică, revoluționară, a fost dezbătută activitatea organizațiilor județene, a organelor și organizațiilor de partid și de stat, de masă și obștești, a tuturor oamenilor muncii din întreprinderi, unități agricole, instituții de învățămînt, știință și cultură pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XII-lea al partidului. O atenție deosebită s-a acordat sarcinilor ce rezultă din expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara lărgită din 1-2 iunie a.c

Analizîndu-se activitatea din primii doi ani ai cincinalului actual, la conferințele județene s-a subliniat că muncitorii din industrie, de pe șantierele de construcții, din alte unități economice au obținut, sub conducerea partidului, succese remarcabile în dezvoltarea forțelor de producție, în îndeplinirea planului producției fizice și nete, în dezvoltarea bazei de materii prime și a celei energetice. Au fost realizate creșteri semnificative ale productivității muncii, reduceri substanțiale ale consumului de materii prime, energie și combustibil, au fost atinși parametri înalți în stimularea creației tehnico-științifice, promovarea tehnicii noi și a tehnologiilor de înalt randament, ridicarea calității produselor și a eficienței economice.

Înfățișînd realizările obținute în 1981 și în 1982, participanții la dezbateri au arătat că bilanțul acestei perioade, ca și sarcinile de plan pentru anii următori reflectă cu putere justețea și realismul politicii economice a partidului nostru de repartizare judicioasă a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, de dezvoltare armonioasă a tuturor județelor și localităților, de înflorire multilaterală a patriei socialiste, de ridicare a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor. În mod unanim, cei care au luat cuvîntul în cadrul conferințelor au dat o înaltă apreciere rolului hotărîtor al tovarășului Nicolae Ceaușescu în elaborarea și înfăptuirea acestei politici, activității neobosite a secretarului general al partidului pentru continua îmbunătățire a organizării și conducerii societății noastre, pentru lărgirea și perfecționarea democrației socialiste, pentru formarea omului nou, constructor al societății socialiste și comuniste.

Participanții la conferințele județene au cerut delegaților care-i vor reprezenta la Conferința Națională să exprime înalta lor prețuire față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, cel mai iubit fiu al poporului și partidului, eminent conducător care își dedică întreaga viață prosperității și înfloririi patriei noastre. Au fost exprimate puternice sentimente de adeziune și aprobare față de activitatea neobosită pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu o desfășoară, în fruntea partidului și statului, pentru victoria socialismului și comunismului pe pămîntul patriei noastre, pentru înălțarea României libere, independente și suverane pe culmi tot mai înalte de civilizație și progres. A fost, de asemenea, subliniată contribuția decisivă pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu o aduce la dezvoltarea și consolidarea partidului, la întărirea rolului său conducător în societate, la îmbogățirea tezaurului teoretic al partidului, a gîndirii revoluționare mondiale cu noi idei, teze și concluzii desprinse din practica edificării socialiste în România, din analiza științifică a fenomenelor vieții social-politice contemporane.

TINE

Cunoașterea trecutului glorios de luptă și izbînzi al partidului și poporului, a biografiei marilor bărbați ai patriei, în rîndul cărora tovarășul Nicolae Ceaușescu ocupă un loc de pilduitoare semnificație, constituie o adevărată școală de educație patriotică, revoluționară.

Fiul cel mai iubit al poporului român, conducătorul partidului și statului nostru, s-a născut la 26 ianuarie 1918, în familia lui Andruța și Alexandra Ceaușescu, țărani din comuna Scornicești, județul Olt. Era cel de-al treilea copil dintr-o familie care avea să numere zece. La vremea respectivă, comuna Scornicești, cu cei aproximativ 2 000 de țărani nevoiași, era departe de ceea ce reprezintă ea în prezent: o localitate modernă cu peste 11 000 de locuitori, pe pragul trecerii în categoria orașelor agroindustriale, ca urmare a dezvoltării economice și edilitare fără precedent de care a beneficiat în general satul românesc contemporan în epoca noastră socialistă.

Vatră de etnogeneză a românilor, de simbioză organică între cultura materială și spirituală a dacilor și romanilor, Scorniceștiul și împrejurimile sale au intrat în aria geografică pe care s-au format, de o parte și de alta a Oltului, cnezatele și voievodatele românești, formațiuni feudale ce vor constitui, în prima jumătate a veacului al XIV-lea, nucleul de bază al Țării Românești. Țăranii liberi de pe aceste meleaguri au făcut parte din oastea cea mare cu care voievodul Basarab I, întemeietorul, avea să-i zdrobească, la Posada, în noiembrie 1330, pe cavalerii unguri trufași, care încercaseră să îngenuncheze neamul românesc, să-l aducă în stare de dependență.

Luptele pentru neatîrnarea poporului român au călit și au format aici, în raza comunei Scornicești, ca dealtfel pe întregul cuprins al patriei, caractere intransigente, au consacrat personalități politice în istoria poporului român. Documente din epoca medievală, expuse în muzeul local sau în cel de la Slatina, reședința județului Olt, vorbesc despre participarea locuitorilor acestor meleaguri la evenimentele politice și patriotice din timpul lui Mihai Viteazul (domnitorul care a reușit, la confluența secolului XVI cu cel următor, să înfăptuiască pentru prima dată dezideratul unității naționale), la revoluția din 1821, condusă de Tudor Vladimirescu, la alte momente cruciale ale istoriei moderne a patriei noastre – revoluția română de la 1848, Unirea Principatelor (ianuarie 1859), războiul poporului român din 1877–1878 pentru dobîndirea inde-

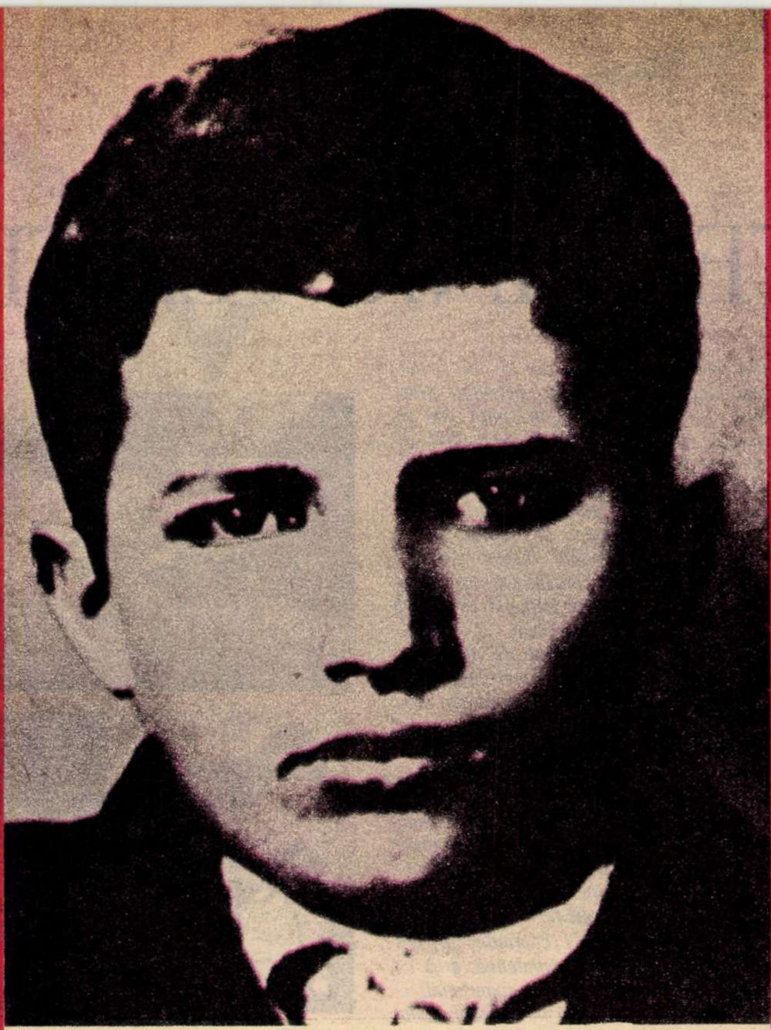

Portret din 1933 al tovarășului Nicolae Ceaușescu.

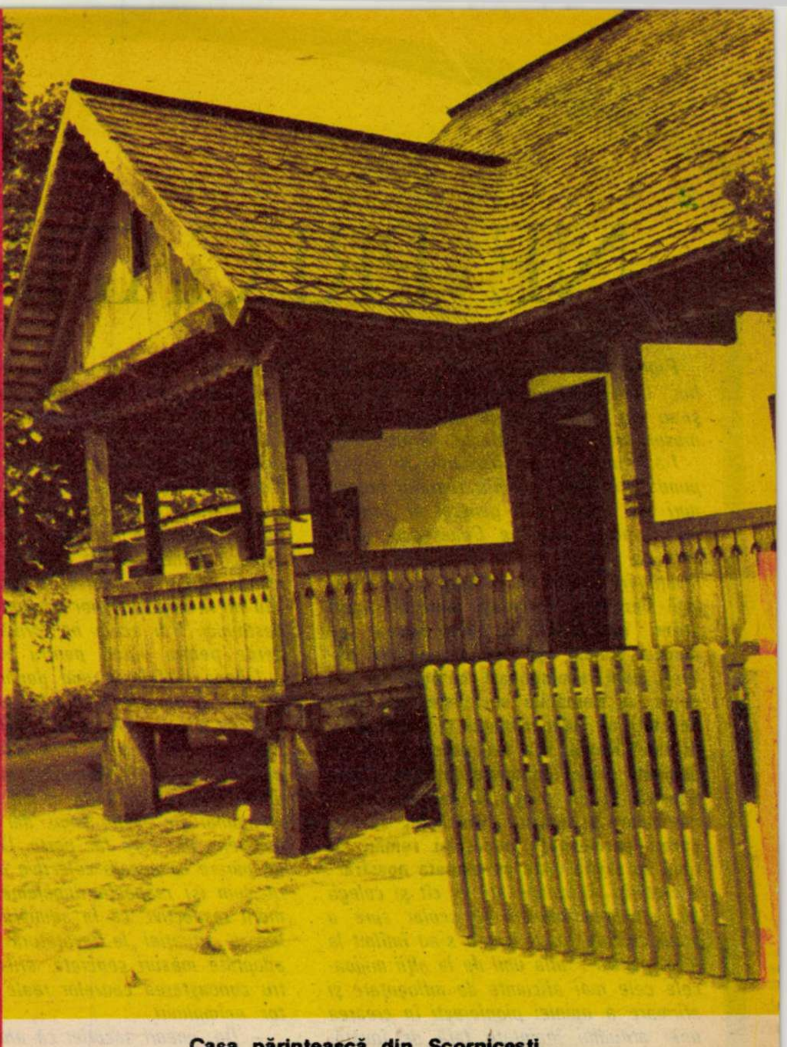

Casa părintească din Scornicești.

REȚEA UNUI EROU

pendenței de stat depline.

Copilăria tovarășului Nicolae Ceaușescu va fi legănată, ca urmare, de povestirile acestor vremuri eroice, pe care părinții și tradiția orală a satului natal le-au păstrat la loc de cinste, cu sfințenie. Legendarele fapte de arme ale strămoșilor, lupta neostenită a poporului român pentru libertate și neatîrnare vor sădi în mintea și sufletul său de copil noblețea sentimentelor patriotice de mai tîrziu, vor constitui suporturi trainice pentru interesul constant acordat istoriei patriei în anii adolescenței și în cei ai deplinei maturități.

Dar acelor vremuri îndepărtate și glorioase le-au urmat altele, mai apropiate de zilele noastre, vremuri de mizerie, de exploatare și asuprire burghezo-moșierească. Memoria copilăriei va reține imaginea tragică, transmisă oral, a răscoalelor țărănești din ultimele decenii ale secolului trecut, eforturile proletariatului român de a-și constitui primul partid politic, eforturi încununate de succes în primăvara anului 1893, curajul cu care s-au ridicat la luptă țăranii din Scornicești și din împrejurimi în însîngeratul an 1907, înăbușirea în sînge a doleanțelor lor. Sentimentul revoltei față de nedreptate, imboldurile lăuntrice de a se situa întotdeauna de partea celor asupriți, hotărîrea fermă de mai tîrziu de a învăța **să lupte** și de **a lupta** cu eroism pentru schimbarea soartei celor mulți și exploatați se vor naște încă în această lume a copilăriei, la confluența acesteia cu înțelegerea realităților dure ale vieții cotidiene.

A urmat apoi slova cărții, asupra căreia copilul Nicolae Ceaușescu s-a aplecat cu o inteligență sclipitoare, cu un interes și o rivnă deosebite. **„Mă gîndesc cu mîndrie că viața mi-a dat fericirea să fi fost învățătorul din clasele primare al omului acesta inteligent, neînfricat și dîrz, trup din trupul și suflet din sufletul poporului, al acestui vrednic bărbat aflat la înalta cîrmă a țării** – spunea cu emoție, cu ani în urmă, Ion Bărăscu, unul dintre învățătorii tovarășului Nicolae Ceaușescu. **Îl țin minte cînd s-a așezat într-o bancă a școlii din Scornicești, cu ochii aceia vii și ageri. Dacă rosteam o dată lecția nu mai era nevoie să o repet, căci o prindea parcă din zbor și o reținea întocmai. Înzestrat cu o memorie, aș zice, ieșită din comun, îi plăceau îndeosebi matematica și istoria. Adesea nu avea cărți. Împrumuta de la colegii lui, dar întotdeauna el era primul".**

Din această carte de istorie, împrumutată de la colegi, ruptă și mototolită de prea multă folosință, avea să înțeleagă mai bine școlarul Nicolae pentru ce anume se jertfiseră cei 470 de țărani din Scornicești și din împrejurimile comunei sale în războiul din anii 1916–1918, război național just, pentru întregirea neamului, care era sensul faptelor de eroism săvîrșite pe cîmpul de bătaie de oștenii Regimentului 3 Olt. Era mîndru de eroismul concetățenilor săi. Voia cu ardoare să le urmeze exemplul.

Minte ageră și iscoditoare, tînărul Nicolae Ceaușescu va înțelege însă curînd că năzuințele economice și social-politice ale maselor populare, făuritoarele autentice ale statului național unitar român, la 1 Decembrie 1918, în chiar anul nașterii sale, au fost înșelate de regimul burghezo-moșieresc. Printre mizeriile și bucuriile vieții zilnice, răzbeau pînă în comuna natală veștile despre acei minunați muncitori revoluționari, despre partidul comunist, care încercau să schimbe lumea. Lupta clasei muncitoare, a partidului comunist se apropia sufletește, se lega intim de anume însușiri, de anumite trăsături caracteristice care prefigurau înaltele calități moral-politice și patriotice de azi ale conducătorului clarvăzător și înțelept al partidului și statului nostru. Iata-le, așa cum le-a văzut, la vremea respectivă, bătrînul său dascăl: **„Ceea ce m-a izbit la acest băiat** — spunea el – **a fost caracterul său dîrz și curajos. Nu suferea în nici un chip nedreptatea, suferea dacă lui sau altcuiva i se făcea nedreptate și se ridica plin de curaj împotriva celor care o provocau. Anii au trecut și după aceea tînărul cu sufletul acesta curat, cu caracterul integru a luat drumul luptei pentru apărarea poporului".**

Într-adevăr, acesta i-a fost drumul curat și drept, acesta i-a fost destinul revoluționar. L-a străbătut, acest drum, din Scorniceștiul natal la București. A lăsat în urmă casa părintească, o casă modestă, acoperită cu șindrilă, pîrîul Plapcea Mică, ce șipotea chiar pe lîngă gardul casei în care s-a născut, nucul din grădină, a lăsat în urmă atîtea și atîtea amintiri ale scurtei sale copilării. A lăsat în urmă însăși copilăria, pentru a se maturiza mult mai repede decît colegii de generație la școala aspră a vieții și muncii proletare, în rîndurile clasei muncitoare, la flacăra vie a luptei partidului comunist.

Dr. OLIMPIU MATICHESCU

(Va urma)